

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BÖSZÖRMÉNYI-ÚT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 1-501-90	Postatakarékpénztár: csekk számla: 25.342
--	--	---	----------------------	---

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,  
Hiszek egy isteni örök igazságban,  
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

*Amen.*

## Csirkecsont a strandon.

Az egyik balatoni fürdőhely sétányán csirkecsontok, zsíros papirosok és más szemetek, hulladékok heverték szanaszét a szolgálatot teljesítő esendőr nyugodtan jött-ment a sétányon. Láthatóan abban a biztos érzésben és tudatban, hogy beavatkozásra sehol semmi szükség, mert hiszen a fürdőhely csendjét, biztonságát sehonnan sem fenyegeti baj.

Mi beleidegződtünk a nagy távlatokba, széles határokba és a markolnivaló, súlyos közbiztonsági feladatokba. Területünk óriási és kevesen vagyunk ahhoz, hogy az ország négyötödén ilyen csirkecsontos részletességgel lásson a szemünk. A falu, tanya, puszta különben sincs elkényeztetve ilyen igények dolgában, a majorudvar bizony nem nagyon hasonlít a fürdőhely sétányához és a Margitszigethez. Nincs pázsit és nincs bukszus, nincs felgereblyézett sóderes sétaút, hanem vannak szanaszét ekék és boronák és van trágyadomb. Vanak a gazdasági munkától szurtos emberek, nehézszerűk, csinoságban nem divatlapba valók.

Ha már most az ebbe a világba belenőtt esendőr elkerül egy fürdőhelyre, ott bizony gyökeresen kieserélődik körülötte minden. Pihenő, unatkozó városi emberek közé csöppen, akik a divatos szójárás szerint „pénzükért“ nemcsak enni és fürödni akarnak, hanem azt akarják, hogy a tejút is nyaralási rendben és alakzatban és csak nekik ragyogjon. Ezek az emberek kikapcsolódva a napi robotból, minden apróságot észrevesznek és kapnak rajta, ha valami megbotránkozni való akad, mert ezzel is telik az idő és megpezsdül a szundikáló vér. Csupa apróság ez, de ezeken az apróságokon múlik, hogy rend van a fürdőhelyen, vagy nincs rend, vagyis: jó a fürdőszolgálat, vagy nem jó. Ha az örösszolgálatból a fürdőszolgálatba csöppen a csendőr, azt hiszi, hogy itt ugyan dolga alig akad, elvégre fürdőhelyen nem gyilkolnak az emberek, nem verekszenek, sem más komolyabb bűncselekményt nem igen követnek el, — kivéve a hivatásos kabinfosztogatók működését — egyszóval, ha azt hiszi a csendőr, hogy itt csak sétálnia kell, téved. Van dolga ezernyi.

A csirkecsontokat természetesen nem ő hivatott összeszedni, de arra már legyen csak gondja, hogy ha például a sétány rendetlen, pisz-

kos, akkor hozza rendbe valaki, akinek ez a dolga. És akármi más ilyen zökkenőt, hibát, fonák-ságot talál, mondja csak meg az illetékesnek a véleményét, akkor az majd intézkedik. A csendőr a maga jelenlétével nemcsak arra biztosíték, hogy az emberek nem rabolják ki egymást, de legyen biztosíték a fürdőhely legaprólékosabb rendjére, tisztaságára, általában mindarra is, ami a fürdőhelyet csakugyan fürdő-, üdülőhelyé teszi. Ha egy fürdővendég végigsétál a rendetlen sétányon és meglátja a csendőrt, feltétlenül és joggal az ő számlájára is írja a szemetet és joggal csodálkozik azon, hogy a világhírű magyar csendőr, aki első-sorban éppen a rendszeretéről, tisztaságáról híres, közömbösen tapossa a zsíros papírdarabokat, vagy huny szemet más ilyen közrendetlenség felett.

Bizonyos, hogy mi nem vagyunk köztisztviselési vállalat, de azért az ilyesmi is ránkveti árnyékát. ha nem avatkozunk be. Azért nem kell mindjárt elővenni a kihágási plajbászt, de nem szabad tétlenül sem megállni ott, ahol talán ennek a plajbásznak a szerepe még nem kezdődött el. Nevezük ezt rendtartásnak, felügyeletnek, nevezük akárminek, de mindenesetre olyan feladatkör, amibe a csendőrnek bele kell kapcsolódnia.

De nem úgy ám, hogy a fürdővendégeket most már megegyeztírozzuk, hogy majd megmutatjuk mi! Nem, erre semmi szükség. A fürdőbiztos, fürdőigazgatóság és más hivatalos és nem hivatalos hivatottak útján mindenhez lehet szavunk a nélkül, hogy szükségtelenül és közvetlenül vendégekkel végeztessünk csuklógyakorlatokat. Azzal nekünk is számolnunk kell egyébként, hogy a fürdővendég elkényeztetett portéka, minden és mindenki körülötte forgolódik, amit ugyan nekünk nem kell és nem szabad utánoznunk, de egy kicsit nekünk is hozzá kell puhulnunk ehhez a különleges szolgálathoz. A fürdővendégek zöme természetesen városi ember, hozzászokott a rendőr simább, közvetlenebb szolgálati modorához, sokszor elég rugalmas türelméhez, kicsiségekben bizonyos engedékenységehez, mindenhez, amiben a városi szolgálat a mienktől különbözik. A csendőrnek ugyan itt sem szabad önmagát megtagadnia, de azért arra célszerű ügyelni, hogy a tanyavilágra szabott szolgálati modort ne ültessük át minden tompítás nélkül például Siófokra. Vegyük csak példának azt, hogy a kicsit kopottas kesztyű a tanyák között még megteszi, fürdőhelyen azonban nem szabad mutatkozni vele. Kezdve tehát az öltözettől, folytatva a mozgáson, beszédmódon, végig az egész szolgálatteljesítés megkülönböztetett gondosságát, aprólékos figyelmet, udvariassággal bőségesen átítatott erélyt és tapintatot követel a csendőrtől.

## Csendőrerények.

Irta: CSEPI BÉLA százados.

### Pontosság.

A mi csendőrségi hivatásunkban a pontosság-nak elsőrendű szerepe van. Ez a szerep úgy a nyomozási tevékenység, mint a vezetési tevékenységénél a szétszóró elhelyezés melletti összeműködésben csúcsosodik ki. Az összeműködés zavartalansága tehát az a parancsoló szükség, amely a pontosságot nélkülözhetetlenné teszi nálunk.

Azt szokták mondani, hogy a csendőrség egy gépezet, amely minden egyes alkotó részével a közbiztonsági szolgálat nehéz, felelősségteljes, de egyszerűs mind az ország nyugalmának és békéjének igen nagy horderejű munkáját végzi. Ez a gépezet azonban a közönséges értelemben vett gépektől abban különbözik, hogy amíg ennek alkotórészei egy belátható területen egymással tényleges, közvetlen érintkezésben vannak, addig a csendőrségi gépezet alkotórészei: a járőrök, őrsők, különítmények, az ezeket vezető parancsnokságok és a felső vezetés szervei az egész ország területén szétszórva helyezkednek el és működnek. És mégis össze kell működniük.

Az összeműködés azonban nemcsak a belső testületi szervezet részei között elsőrendű fontosságú, hanem éppen a közbiztonsági szolgálatot teljesítő hivatásunk folytán a hatóságokkal, bíróságokkal is.

Azt mondhatjuk tehát, hogy két kézzel dolgozunk. Egyik kezünkkel a katonailag szervezett őrtestület szabályai szerint a saját előljáró és alárendelt parancsnokságainknak, a másik kezünkkel pedig a közbiztonsági szolgálatot ellátó hivatottságunk révén a rendészet és az igazságszolgáltatás szerveinek. A két kéz kétfelé más-más munkát végez és mégis egy cél érdekében. Nem érvényes nálunk az a bibliai tanács, hogy: „Ne tudja azt a te balkezed, hogy mit csinál a jobb“.

Ez az összeműködés ilyen körülmények között teljességgel lehetetlen volna, ha azt nem a legtöbb igyekezettel keresett pontossággal végeznénk. Ha az összeműködésnek ilyen nagyfontosságú a célja, akkor ennek eszközével: a pontossággal is meg kell ismerkednünk.

Mi a pontosság lényege? Nem más, mint a cél érdekében (jelen esetben a csendőrségi szervek összeműködésében) minden előírt, vagy az előálló körülmények folytán szükségessé váló tevékenységet akkor és ott végezzük el, amikor és ahol azt a korábban ismert rendelkezések vagy az előálló helyzet körülményei megkövetelik.

A következő kifejezések, azt hiszem, nem ismeretlenek egyik csendőr előtt sem: „Megsürgetem“, — „Késedelmét igazolja“, — „Tegyen felderítő jelentést, hogy miért stb.“, — „Mulasztását kifogásolom“, — „Figyelmeztetem a hiánytalan, alapos

## Isten kürtöse.

Irta: Lukács József őrmester.

Ma érzem: Isten kürtöse vagyok,  
Én soha senkit nyugton nem hagyok,  
Amíg csak egyet mozdul a kezünk,  
Amíg csak rebben bús ember-szemünk,  
Amíg csak egyet dobban a szívünk,  
Míg piros, fehér és zöld a színünk,  
Én soha senkit nyugton nem hagyok,  
Mert érzem: Isten kürtöse vagyok!

Riadót fuvok e bús határban,  
E csillagtalan nagy éjszakában,  
Futom az utam, míg bírja lábam  
S ha néha-néha görnyed a hátam,  
Öklömet izzó parázsba teszem,  
S ha mindjárt el is vesztém az eszem:  
Riadót fuvok e bús határban,  
E csillagtalan nagy éjszakában!

A régi honban árvák a kertek...  
Öreg akácok úgy hívnak, — jertek,  
Menjünk és újra szántsuk a földünk,  
Melyet ősöktől rég örököltünk,  
Daloljunk újra, — újjá lett hazán  
S ne sírjunk mindig, — mindig csak baján.  
Öreg akácok úgy hívnak, — jertek,  
A régi honban árvák a kertek!

Hát már nagy tette senki sem akad?  
Dacos magyarból csak panasz fakad?

Hol vagytok ősök, párducos vének,  
Tüzes csatákban deli vezérek?  
Zokog a Tátra, a magyar Róna,  
Kárpátok alján fogy már a nóta...  
Dacos magyarból csak panasz fakad?  
S nincs már, nincs senki, ki fegyvert ragad?

Fuvom a kürtöm vad, lázas hérvvel,  
Sikoltó, kínzott, meggyötört vérrel  
S tán majd e kürtszó elhangzik oda,  
Hol a magyarnak átok a hona...  
S oda is, ahol nem szít hevület,  
Hol sosem tudták, mi a becsület!?  
Fuvom a kürtöm vad, lázas hérvvel,  
Sikoltó, kínzott, meggyötört vérrel!

E tépett földön tépett magyarok,  
Térdeljete le s imádkozzatok!  
Legyen imátok lelke: a kürtöm  
És én e lelket Istenhez küldöm!  
Legyen imátok büszke, szent harag,  
Melyben a bosszú diadalt arat!  
E tépett földön tépett magyarok,  
Térdeljete le s imádkozzatok!

Legyen a kürtöm riadó szava,  
Hazátok nincs más, csak magyar haza!  
Legyen bár rajta súlyos vasbilincs,  
Rakjatek össze mindent, ami kincs  
S imával, daccal, göggel s örömmel  
Védjü a szent juszt a tíz körömmel!  
Legyen a kürtöm riadó szava:  
Hazátok nincs más, csak magyar haza!!

munkára", — „Rosszallom, hogy eljárása során nem tartotta be a Szut-ban (vagy parancsomban) előírtakat", — „Felhívásom elintézését, vagy az esetleges akadályt sürgősen jelentse". És még sok ehhez hasonló más efajta kifejezés. — Olyanok ezek, mint az arculesapások és az önérzetes csendőr elvörösödik ilyenek olvastán. Kapkodva keresi elő a vonatkozó parancsokat, rendeleteket, szabályokat, utasításokat és kénytelen megállapítani önmaga előtt is, hogy bizony hibát csinált. Ha ezek a hibák ismétlődnek, akkor velük együtt fokozódik a felelősségrevonó kifejezések súlyossága és sokszor megtorlás is következik.

A pontosság nem boszorkányság, csupán lelkiismeret dolga. A lelkiismeretes csendőr már az első ilyen kellemetlen szövegű parancs vagy felhívás megérkezésekor — és amikor az elszégyenlés perceit átélte, akkor — azon töri a fejét, azon gondolkodik, hogy miként lehetne biztosítani magát a hibák, mulasztások, elkésések megismétlődésétől. És ha gondolkozott rajta, meg is találja a módját!

Gondolkozzunk mi is a módokon, hogy sok bajtársunknak könnyítsük meg a dolgát, óvjuk meg a fentebbi keserű érzésektől. Csak azután fogadja is meg a tanácsunkat és tartsa be az ajánlott módszereket!

Mindenekelőtt gondolkozzunk azon, hogy honnan erednek azok a mulasztások, késések és félmunkák!... Könnyű erre rájönni, ha megnézünk néhány ilyen felelősségrevonó parancsra tett jelentést. „Fi-

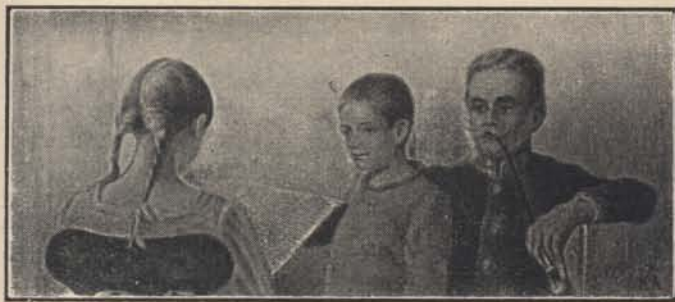
gyelmemet elkerülte", — „Elfelejtettem előjegyezni", — „Nem emlékeztem már a korábban kiadott parancsra", — „Helytelenül értelmeztem", — „Tévedésből kimaradt", — „Igazolni nem tudom", — „Sürgős nyomozás miatt (vagy betegség, szabadság, elvezénylés miatt) távol voltam és helyettesem nem tudott róla". És még ehhez hasonló sok más.

Ha leszámítjuk azokat az okokat, amelyek a mulasztást, késést, félmunkát igazolják, a megmaradó és fennálló hibák eredőjeként megállapíthatjuk, hogy egyik részük a felületességből keletkezik, másik részük pedig a jóhiszeműséget ki nem záró járatlanságból, tapasztalatlanságból, rendszerelenségből.

A felületességből elkövetett pontatlanságról nem akarok sokat beszélni. De nincs is mit beszélni. Aki azt a parancsot, hogy 15-ikére terjesszen fel valamit, úgy teljesíti, hogy csak 17-ére érkezett fel, mert megfeledezett róla, — az tartsa a hátát. Aki a 9 órára elrendelt elővezetést csak 11 órára teljesíti, mert későn jutott eszébe, annak nem tanácsot kell adni. És így tovább. De beszélnünk kell azokról az okokról, amelyeket meg lehet szüntetni, mert azok tapasztalatlanságból, járatlanságból vagy rendszerelenségből erednek.

Mindenekelőtt állítsuk fel a pontosság két főkövetelményét! Ezek:

1. Mindent jegyezzünk elő.
2. Soha semmit ne csináljunk, mielőtt meg nem



## Obsitosok.

Írta: CSURKA PÉTER.

Azon a nyáron anyai nagyapám és Urwald bácsi lehettek több, mint százestendősek. Legalább nekünk, gyerekeknek a száz a mérhetetlen időt jelentette, azt a tengersokot, aminél már semmi se több sem anyagban, sem időben, sem pénzben, melynek azonban elhatárolt értékét éppen olyan kevésbé foghattuk fel értelmünkkel, mint amilyen érzéketlenek voltunk saját kicsi életünk évszámai iránt. De, hogy nagyapám és Urwald bácsi nagyon öregek voltak, vénységüket százzal fejeztük ki, jóllehet még jóval alul típegtek a százon. Akárhogy is volt, de mi, gyerekek, olykor megdöbbenve álltunk a végtelen idő e két megérlelt embere előtt, akikkel összecsapott bennünket a sors nagyapám kertjének a lugasa alatt, ahová Urwald bácsi is megérkezett pontosan minden délután. Öreg selyemsapka volt a fején, fekete lüsterkabátja, fehér porcellán nadrágja, amire nagyon büszke volt, mert állítólag még katonakorából maradt. Hosszúszárú pipája, mintha csak a szakállából nőtt volna ki, akár csak nagyapámnak, mert

elveszve a hófehérségben, mint kis hegyipatakok tűntek elő újra a mellükön, a szakáll végénél.

Nagyapámnak és Urwald bácsinak nem volt már semmijük, vagyonukat széjjelhurcolták vejeik, lányaik, mindent, amit egy hosszú életen át összegyűjtöttek. Volt egy kis külön szobájuk, meleg kávéjük, kaptak sok drága jó szót, símogatást, övéké volt a mi kacagásunk nagyapám lugasában, ahol összegyűltünk délutánoként, ők ketten és mi, gyerekek és éltük az élet legmondatlanabb napjait, éreztük azt a drága derűt, mely beragyogta futkározásainkat e két veterán áldott tekintetéből. Igazi barátok lettünk, amit az öregek meg is peccélttek sokszor kiszólásaikkal:

— Barátom vagy, Sanyi!  
 — Komám vagy Jóska, Pista!  
 — Várok rád, Eszter! — mondogatta Urwald bácsi, kishúgomnak. — Te leszel a feleségem!... De már most a menyasszonyom vagy!... Adj egy csókot!...

Különféle játékok után — melyekben nagyapámék érthetetlen módon hamar elfáradtak s emiatt nehezteltünk is rájuk, hogy mégsem igaz barátok — nagyapám és Urwald bácsi félreültek és kedvenc témájukba, a Bosznia-Hercegovinai okkupáció tárgyalásába kezdtek és mindennap visszaráncigálták az eseményeket a kései időbe. Nagyapámék együtt katonáskodtak, az obsitjuk ott függött a falon. (Régi obsit, vágató húszárlóra volt felragasztva a fej. Kivont karddal vágatnak még most is, mentjük úszik utánuk. De ugyan hol is maradt el nagyapám berámázott katonaképe a vágató időben?... Hol is van a nyalka ló, mely völgyeket, hegyeket ugrik át, rajta nagyapámmal?... Nem tudnám megmondani?!...)

néztük, át nem tanulmányoztuk a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket.

*1-hez: Az előjegyzésről.*

A parancsnok mindenekelőtt felelős a közbiztonsági és belső szolgálat helyes irányításáért és végzéséért, az irodavezetésért, az alárendelték kiképzéséért, oktatásáért és neveléséért. Ez így leírva két sor mindössze, de a valóságban ezernyi teendőből és ellenőrzésből áll. Ez a rengeteg ág-bog nem maradhat meg a fejében, az emlékezetében úgy, hogy azok mindegyike akkor jusson eszébe, amikor azt el is kell végezni. Különösen megzavarja az őrsparancsnokot a folyton ismétlődő, rendkívüli teendők sürgőssége, ami persze azzal jár, hogy kizavarja a fejéből a régebben elhatározott szándékot. Ilyenkor szokta mondani, hogy: „Eszemben volt, de közbejött ez a sürgős nyomozás és ezzel foglalkozva megfeledeztem róla“.

Van egy közismert szólás-mondásunk: „Az ember feje nem káptalan“. Azt jelenti, hogy az ember nem képes mindent észben tartani, megjegyezni, mert a nagyon sok megjegyeznivalót nem képes az ész elraktározni. Így van ez a csendőrségi parancsnoknál, akiket a csendőrségi szolgálat sajátosságánál fogva úgyszólván percenként új és új behatások érnek, amely behatásokra minden egyéb más teendőt félretéve azonnal kell cselekedni. Ezt, úgy hiszem, minden parancsnok tudja, mert sokszor tapasztalja és jól is esik ezeket a sorokat olvasnia, mint amely megállapítás igazolja őt némely mu-

lasztásért, késésért. De nem addig van ám! Ahogy a cikk elején kifejtettem az összeműködés és eredményes munka érdekében elengedhetetlen pontosság nagy fontosságát, úgy itt sem mondhatom azt, hogy ezek a zavaró, közbejött körülmények minden esetben igazolják a felelős csendőrt. Ha pedig nem igazolják, akkor segíteni kell a dolgon.

Kell találni egy segítőeszközt, amely minden zavaró és gátló körülmény esetén is biztosítja a pontos munkát. Ez elsősorban az előjegyzés! Minden csendőrségi irodában az íróasztalon ott díszlik az előjegyzési naptár. Ez nálunk nem arra való, hogy megtudjuk belőle: szerda lesz-e 20-án, vagy csütörtök, — arra sem, hogy a névnapokat megtudjuk belőle, — hanem arra, hogy annak üres nagy rovataiba beleírjuk mindazokat a teendőket, amelyeket azon a bizonyos naptári napon el kell végeznünk vagy meg kell kezdenünk. Nem kell tehát káptalan fejet szereznünk és nem is kell az elfelejtés veszélyétől tartanunk, ha van előjegyzési naptárunk. Ez az előjegyzési naptár állandóan a szemünk előtt van, arra naponta százszor is rátekinthetünk. Kizárt dolog tehát, hogy elfelejtsünk valamit is elvégezni akkor, ha azt ott előjegyeztük. A fontos most már csak az marad, hogy mindent jegyezzünk elő. Kilyukadtunk tehát oda, ahonnan ennek a fejezetnek az ismertetését megkezdettük, ahol a pontosság első főkövetelményét felállítottuk: „Mindent jegyezzünk elő.“

\*

Mi mindennap szájtátva hallgattuk nagyapámékat. Pedig mindennap ugyanazokat a történeteket hallottuk, toldozva, foltozva. Ismertük már pontosan Sarajevó utcáit, a törököket, szerbeket, muzulmánokat, az ezred legénységét, tisztikarát. No, meg Iljeovics Lukrécia, a szépséges dalmát asszony úgy élt már képzeletünkben, mint a világ legszebb nője, szebb a mesék királylányánál, akinek csak a neve említése mindig bíborba borította nagyapámékat még most is, a mélyen előrehaladott időben. Ilyenkor titokzatosan hunyorogtak nagyapámék egymásra.

— Most ne figyeljetek ide! — horkant ránk valamelyik.

Azután összehajoltak, sugdolóztak.

— Emlékszel?... Hatnapi egyest kaptam érte!... Hatnap ajncelt, barátom!... De megérte! — mondta nagyapám lobogva.

— Mint ahogy nekem is megérte a tizennégynapi „ferseft áristom!“ — válaszolt büszkén Urwald bácsi.

Nagyapámnak ilyenkor némi neheztelés féle bukkant fel az arcán. De ez a sötét árnyék minden nap ráült nagyapám arcára.

— Engedj meg barátom, de te nem Iljeovics Lukrécia miatt kaptad a tizennégynapi áristomot!... Tévedsz!

— Nem tévedek én!... Hiszen még szivart is juttatott be hozzám!... Nem emlékszel?... Hiszen trafikja volt!...

Nagyapám sohasem akart emlékezni. Erre az egyre nem! És szelíd harag turkált a lelkében. Lukrécia, Lukrécia!... Pedig mindenre a világon emlékeztek, ami velük történt, még arra is, ami soha meg nem történt, szolidárisak voltak egymás dolgai iránt, a mesék iránt, amiket kifizogtatott belőlük kései

hetykeségük. De — Iljeovics Lukrécian mindennap összefenték legénykedő vénségüket.

Nagyapám bánatosan hallgatott. Urwald bácsi szidta Vukicsot, az asztalost, aki a megrendelt törökpipát még mindig nem szállította le, mit azon célból csináltattak, hogy a régi boszniai idők emlékére, törökmódra pipázzanak együtt délutánonként a lugasban. Mi is nehezen vártuk már azt a törökpipát, hogy megláthassuk, miként lehet egy pipából két embernek szívni?!

Nagyapám keveset hallott Urwald bácsi zúgolódásából, mert még mindig Lukrécian járt az esze. Később aztán megszólalt és nagyon tapintatosan úgy sodorta a szót, hogy Urwald bácsinak be kellett ismerni, miszerint alapos tévedésben van Lukrécia illetőleg, mert neki ezzel a gyönyörű asszonnyal soha semmi találkozása nem volt.

— Bizonyára összetéveszted Dalmával, aki legalább is volt olyan szép, mint Lukrécia, ha nem szebb, sőt nekem a csipője — állása jobban tetszett... De ismerd be, hogy Lukrécia kizárólag az én ideálm volt!...

— Most ne figyeljetek ide! — szolt ránk közbe-közbe.

Mire este lett, mindig megegyeztek. Urwald bácsi pontosan hazamenetele előtt beismerte, hogy valóban tévedésben volt. Másnap azonban minden előlről kezdődött. Lukrécia Urwald bácsi újjólag hírbehozta sajátmagával, mire nagyapám elszomorodott. Ezidő alatt, míg nagyapám szomorkodott, Urwald bácsi újra Vukicsot szidta a pipa miatt. Azután nagyapám ismét előszedte Daliló Dalmát, Harrika Violát, vagy Stefanidesz Flórárt és egyéb szerb szépségeket, akiket nagynehezen elő tudott ráncigálni emlékezésének mély tengeréből.

Előjegyzés szempontjából a tennivalókat két nagy csoportba oszthatjuk.

Az első csoportba azokat sorolhatjuk, amelyek időszakonként visszatérő, állandóan megismétlődő tennivalók. Ilyenek:

1. a Beadványi Lajstrom által előírt jelentések,  
2. az egyéb parancsokban előírt jelentések, amelyek mind ilyen kitévelt tartalmaznak: „Minden év január és június 10-ére jelentse...”

3. Ilyenek a Szut-ban, Csüsz-ban, Cs-8. Irányelvényben, Cs-20. Határozványokban és a többi szolgálati könyvekben előírt időszakonként megismétlődő jelentések és tennivalók.

4. De ide tartoznak mindazok a jelentések és tennivalók, amelyeket valamely külön parancs szerint csupán egy ízben, de későbbi időpontban kell elvégeznünk. Ezek is elég gyakoriak. Ilyen lehet pl. valamely adatgyűjtés után a leszűrt tapasztalatok kifejtésével teendő jelentések, egy-két heti határidőre. Ilyenek a tanukihallgatásokra való megidézések teljesítése, — személyek, tárgyak vagy eljárás módok

A második csoportba tartoznak azok a tennivalók, amelyeket valamely külön parancs szerint csupán egy ízben, de későbbi időpontban kell elvégeznünk. Ezek is elég gyakoriak. Ilyen lehet pl. valamely adatgyűjtés után a leszűrt tapasztalatok kifejtésével teendő jelentések, egy-két heti határidőre. Ilyenek a tanukihallgatásokra való megidézések teljesítése, — személyek, tárgyak vagy eljárás módok

— Úgy van, úgy van! — mondogatta este Urwald bácsi. — Igazad van!... Harrika Viola volt az, akiért a „Verscheft arrest”-et kaptam!... Nem Lukrécia!...

— Hát akkor szervusz, Lajcsikám! — mondta örömmel nagyapám egy forró júliusi este. — Holnap gyere korábban, mert Vukics most már elhozza a török-pipát biztosan. Délelőtt volt itt és megesküdött háromszor az üdvösségére, hogy elhozza. Az árát ki is fizettem...

Urwald bácsi felfortyant:

— De micsoda ember ez a Vukics?... Hát már én is kifizettem!

Ezen aztán eltűnődtek édes bosszankodással. (Pedig a dolog úgy állt, hogy bizony egyikőjük sem fizette ki még Vukicsot, csak úgy emlékeztek, nehezen, halaványan, mint Lukréciára, Dalmára, Violára...)

Vukics úr, az asztalos, csodák csodája, valóban beállított a pipával. Nagy, meggyfa-görcsbe vájt pipa volt, két rézsútosan álló szárral. Mi gyerekek körül-táncoltuk a csodát, nagyapámnak a szeme örömben ragyogott. Siettünk le a kertbe, a dohányszitát a kis Eszter húgom hozta, aki akkor nyáron négyéves volt és Vukics urat szidta, mert reá nem gondolt a pipaszárat illetőleg. Úgy hitte, hogy a törökpipából neki is lehet párat szippantani.

És vártuk Urwald bácsit. Közben nagyapám megtömté a pipát és magyarázgatta, hogy Boszniában többen körülülnek ilyenfajta pipát, öten-hatan, párnákon, törökülésben, mivelhogy több szára van a pipának. De ezt csak két szárral csináltatták, mert ebből nem szívhat senki más, csak öt ketten, Urwald bácsi, meg nagyapám.

— De hol késik már az öreg?... Nézz ki csak Sanyi fiam, tán éppen most fordult be a sarkon!...

kipróbálásáról elrendelt jelentések, — valamely lak-tanya vagy belső rendhez tartozó munkálatok elvég-zése, észrevételek határidős elosztására teendő je-lentések stb.

Az első csoportba tartozó és előjegyzendő jelen-tések és tennivalók kikeresése és előjegyzése a kö-vetkezőképpen történhetik:

A parancsnok az év elején sorra előveszi az 1—4. alpontok alatt fentebb felsorolt szolgálati könyveket vagy segédleteket és abból a megfelelő naptári napra kijegyzi az iktatószámot, folyószámot, §-, pontszámot és melléje írja egy-két találó szóval a tárgyat is, Példaképen leírok egy ilyen előjegyzési módot. Vegyük talán a Beadványok Lajstromát. Az első folyószám alatti beadvány mondjuk pl. „Gyógy-szerköltésekről elszámolás, — minden hó 10-ikére, — a gazdasági hivatalhoz, — Örsgazdászatzelési utasítás X-ik pontja szerint“. Ezt a következőképpen jegyzi elő a parancsnok. Elolvassa az Örsgazd. kez. ut. X-ik pontját azért, hogy megtudja, vajjon ho-gyan, milyen előírás szerint kell ezt az elszámolást elkészíteni. Ha elolvasta, gondolkozott rajta, akkor rájön arra, hogy ennek az elszámolásnak elkészíté-sére pár napra szükség van. Nem január 10-ikére jegyzi elő a beadványt, hanem korábbra. Hogy hány nappal korábbra, az mindig attól függ, hogy mennyi idő kell az elkészítésre és hogy hány napra van szükség ahhoz, hogy a kész elszámolás elpostázva a gazdasági hivatalhoz 10-ikére tényleg be is érkezzen. Ilyenképpen megállapítja, hogy az elkészítéshez a

Urwald bácsi nem jött. Forró nyári délután volt akkor, lekókkadt fejjel álltak a tűzpiros mályvák, a nyár érett szaga terjengett szét fullasztóan a kertben. Mi ernyedten könyököltük körül az asztalt, szótlanul figyeltük nagyapám távolbanező nagy kék szeméit, melyekben sejtelmes aggodalmak ugráltak.

Egyszer csak Urwald bácsi ügyvéd fia toppant be a kertbe. Gyorsan jött és valamit sűgött nagyapám fülébe. Nagyapám megrezzent. Felállt.

— Majd én segítek! — fogta karon az ügyvéd nagyapámat. — Siessünk!... Meg akarja utoljára szorítani a kezét...

Nagyapám elment rogyadozó térdekkal az ügyvéd karján. Mi, gyerekek értelmetlenül bámultunk utánuk. De nemsokára felélénkült a jókedv az arcunkon, játszásba fogtunk. Nem foghattuk fel, hogy körülöttünk halálos mély titkok kergetőznek, hogy a halál suhogott el mellettünk és hogy a törökpipa ott az asztalon hiába várja gazdáit...

\*\*\*

— Iljeovics Lukrécia! — morzsolta a szavakat nagyapám napok múltán a törökpipa mellett. — Talán nem is élt... Hidd el nekem, barátom... De, ha élt is, akkor is a tied volt... Minthogy így engedtelek el a mult este, mikor utoljára fogtunk kezét, vén obsitos!... Lemondtam Lukréciáról a javadra!...

Ezt a pipaszárnak mondogatta nagyapám, mely rézsút vele szemben meredt fel a semmibe. Nem ült mellette senki, nem szívta senki, de lehet, hogy nagyapám valóban Urwald bácsival beszélgetett...

\*

És perzselt a nyár heve, a fákról koraérett levelek és ringlóták bukfenceztek lefelé a letaposott gyepre.

zavaró körülményeket is hozzászámítva legalább három napra, a postaútra pedig a mai postanaprendszert figyelembevéve legalább is két napra, összesen öt napra van szükség. Előjegyzí tehát a gyógyszer-költségekről szerkesztendő beadványt minden hó 4-ikére a következő szöveggel: „Bl. I. fsz. Gyógyszer-költs. Örsz. kez. ut. X. §“.

Végiglapozva az előjegyzési naptár minden hónapját, így jegyzi elő ezt a beadványt minden hó 4-ikére akkor is, ha az ünnepnap volna. A végén pedig az előjegyzési naptár utolsó lapjaiként odafűzött Jegyzetek-be bejegyzí: „A Bl. folyószámaait előjegyezni egész évre“. Ez emlékeztetni fogja az év végén arra, hogy miket kell a következő évre előjegyezni.

Így jegyzi elő a Bl. valamennyi folyószámát a fentebb ismertetett elvek szerint és leírt módon.

Azután előveszi sorra a Szut-ot, Csüsz-t és a többi szolgálati könyveket, parancsokat, rendeleteket és az ott állandó jellegű, bizonyos időpontokra előírt jelentéseket, beadványokat és a fentebb ismertetett módokon előjegyzí a tennivalókat.

Az előjegyzés két főszabályát sohase tévesse szem elől és mindig azok szerint végezze az előjegyzést. Ezek:

a) állapítsa meg, számítsa ki, hogy hány napra van szükség a jelentés elkészítésére, vagy a tennivaló elvégzésére (megjegyzem, ezt csak úgy tudja megállapítani és kiszámítani, ha a vonatkozó szabály, utasítás, rendelet vagy parancs előírásait elolvassa és pontosan tájékozódik teendőjének nagysága felől), — hány napra van szükség, hogy a jelentés postán a határidőre beérkezék az előírt helyre és ennek megfelelően jóval előbbre jegyezze elő a naptárban;

b) az előjegyzés minden esetben tartalmazza a saját iktatószámot, utasítás, szabály, rendelet, Cs. K., stb. pontjának, §-ának számát, a jelentés vagy tennivaló tárgyát, némely esetben az elvégzéshez tartozó segédlet megnevezését.

Mindezekon felül a következő években is folytatóandó időszaki teendőknél pedig az előjegyzési naptár végén lévő Jegyzetek közé is beírja mindezeket.

Ugyanílyen szabályok szerint jegyezze elő a második csoportba tartozó tennivalókat is. Itt legfeljebb kimarad az előjegyzési naptár Jegyzet rovatában a következő évekre szóló emlékeztető gyanánt való bejegyzés.

Az előjegyzés módszerét így részletesen letárgyalva, megmutattam az első segítő-eszközt a pontosság elérésére; de az előjegyzésekkel kapcsolatban még volna egy-két mondanivalóm.

Az ilyen módon rögzített teendők általában kétfélék: jelentések szerkesztése előljáró parancsnokságokhoz vagy hatóságokhoz és: jelentéstétel nélküli elvégeznivalók. Az írásbeli vagy szóbeli jelentéstételek megtétele vagy megnevtétele a pontosság, az összeműködés szempontjából elsőrendű szerepű, — de végeredményben a lényegét tekintve nem olyan horderejű, mint a jelentéstétel nélkül elvégeznivaló teendő elmulasztása. Ezzel azt akarom mondani, hogy a határidős jelentések nem maradhatnak el végleg, mert azokat úgyis megsürgeti valaki. Sok-

kal jelentősebb hiba, ha olyan tennivalót mulasztunk el, éppen az előjegyzés hiánya miatt, amelyet azon melegeben nem tud meg az előljáró, a közigazgatás, bíróság, stb., hanem csak hónapok múltán, amikor már nem is pótolható. Ha, mondjuk, az írásbeli feladatot 10-e helyett 20-án adja fel az őrsparancsnok, amikor már a következőt kellene feladni, akkor ebből az származik, hogy a csendőrnek egyszerre két feladatot sürgősen kell kidolgoznia; a gyors munkának azután persze olyan is az eredménye. Vagy, ha a 20-ára esedékes jelentés nem érkezik meg a szárnyparancsnoksághoz, akkor az nem fog elmaradni, ha az őrsparancsnok meg is feledkezett róla, mert a szárnyparancsnok még azon a napon megsürgeti; de ha pl. egy későbbi napra kirendelt karhatalom nem érkezik ki a helyére, mert az előjegyzés hiánya és a közbejött más fontos elvégeznivalók kizavarták az emlékezetből, — akkor ebből igen súlyos következmények származhatnak. Látjuk tehát, hogy nemcsak az írásbeli munkának pontos elkészítése, hanem a jelentéstétel nélküli teendők pontos elvégzése is igen nagy jelentőségű és elmulasztása rovására lehet a csendőri jó szolgálatteljesítésnek és más hivatásnak.

Különösen az oktatás, kiképzés és belső rend körüli teendők szenvednek ebben a mostoha elbánásban. A mostoha bánásmódnak azután letörölhetetlen nyomai maradnak. Az el nem végzett oktatás, a meg nem követelt megtanulás a csendőrök tudatlanságát idézi elő, ami az egyik legsúlyosabb hiba. Az időszakonként el nem végzett tisztogatás és rendesinálás, ezek ellenőrzésének elmulasztása, az el-elmaradozó ruha- és szerelvényvizsga, a gyakorlathoz való kivonulás elhanyagolása súlyos következményeket rejt magában. Persze nem azonnal, másnap vagy rövidesen jelentkeznek ezeknek a következménye, de a szemléken vagy más alkalmakkor a sok keserves perc és óra, na meg ami ezekért dukál, nem hiszem, hogy önértékes csendőrnek öröme válna. És mindez miért van?... Mert elfelejtette előjegyezni magának a teendőket s azután ennek hiányában — mert hiszen nem káptalan a feje — hosszú időre feledésbe ment. A közelgő szemle vagy vizsga előtt persze nem lehet pár nap alatt elvégezni a sok mulasztást és kész a baj. És ugyanígy vagyunk a közbiztonsági szolgálat terén végzendő teendőkkel is. Ha nem jegyzi elő magának a parancsnok valamely személy vagy terület, forgalmas út gyakori megfigyelését, akkor ebből csak az származik, hogy egyszer-kétszer elvégzi ezt a teendőt, mert még emlékezik rá, de azután lassan-lassan feledésbe megy s a vége mi?... Az, hogy az ellenőrzés elmulasztása miatt éppen ott és annál robban ki a nagy „disznóság“, ahol korábbi rendelkezés szerint az ellenőrzést fokozatosan kellett volna végezni.

Már szóltam arról, hogy a teendők előjegyzésénél figyelembe kell venni azt is, hogy mennyi idő szükséges az elvégzésre. Hát itt gyakori a hiba! Ha nem gondolkozunk arról, ha nem fontoljuk meg, ha nem vesszük számításba, hogy mennyi idő kell erre, akkor ebből az származik, hogy hirtelen munkát kell végeznünk, mert nincs idő az alapos munkára. A hirtelen munka pedig sohasem volt jó.

Az előjegyzések végrehajtása, az előjegyzési naptárba való bejegyzés módja is többféle kell, hogy legyen. Ajánlom pl. a közbiztonsági természetű teen-



(Lengyel László főhadnagy felv.)

dőket fekete írónnal, a belső szolgálatra vonatkozókat kék írónnal, az oktatás, kiképzés körüli teendőket piros írónnal előjegyezni. Az olyan bizalmas jellegű tennivalók számát, amelyeknek tárgyát nem írhatjuk ki, foglaljuk piros írónnal körbe. Az írásbeli tennivalókat jegyezzük elő tintával. Az ilyen és ehhez hasonló megkülönböztetés a parancsnoknak jó tájékoztatást ad már az előjegyzési naptárra való rátekintésnél is. Tudja pl. hogy a következő héten milyen természetű teendők lesznek a gyakoribbak és ezeknek megfelelően elő is készülhet.

Az előjegyzési naptár — ha azt helyesen és jól felszereltük — óriási segítség a parancsnoknak. Megóv a sok restelkedéstől és még súlyosabb következménytől, másrészt pedig magabizó és nyugodt, biztos vezetésű parancsnokot nevel.

*2-höz: A végrehajtásra vonatkozó rendelkezések áttanulmányozása.*

Azt írtam a cikk elején, hogy a pontosság második főkövetelménye az, hogy soha semmit ne csináljunk, mielőtt át nem néztük, át nem tanulmányoztuk a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket.

A pontosság fogalmi meghatározását tehát most ki kell egészítenem. Pontosság alatt nemcsak azt kell értenünk, hogy minden előírt vagy az előálló körülmények folytán szükségessé váló tevékenységet ott és akkor végezzük el, amikor és ahol azt a rendelkezések vagy a helyzet körülményei megkövetelik, — hanem még mást is.

Az órától, amelyet zsebben hordunk, vagy a falra függesztünk, nemcsak azt követeljük meg, hogy zsebben vagy a falon legyen és járjon, ha-

nem azt is, hogy pontosan járjon. Ne késsen, ne siessen; a negyed-, fél- és egész órákat a mutatók szabályos állásával mutassa, az ütő-óra pedig az időpontokat rendesen és helyesen jelezze.

Éppen így állunk követelmény dolgában a mi tevékenységünk pontosságával is. Nem elég tehát a pontossághoz az, hogy a tennivalónkat akkor és ott végezzük el, amikor azt kell, hanem elengedhetetlen az is, hogy a tennivalót nagyjában is és minden apró részletében is úgy végezzük el, ahogyan azt előírták. Pontos csendőrnek nevezzük-e azt a csendőrt, aki pl. a számtani feladatát az előírt helyen és az előírt időre elkészítette ugyan, de a kidolgozása hibás? ... Vagy pontos-e az az őrsparancsnok, aki az előírt jelentését idejében és oda terjesztette fel, ahová kellett, de a jelentésből kihagyott egy körülményt? ... Vagy pontos munkát végzett-e az a járőr, amely az őrjárat valamennyi részét a kellő időben végigportyázta, de nem vette észre a tennivalókat, vagy elfelejtett jelentkezni a szakaszsparancsnoknál? ... És az a járőrvezető, aki a nyomozást a kellő időben és helyen lefolytatta, de a büncselekmény indítóokát, vagy az elkövetés időpontját elfelejtette megállapítani? ...

Ezeket az egyszerű példákat csak azért írtam, hogy rávilágítsak a pontosság második főkövetelményére. Ezek egyszerű dolgok és talán nincs is rá szükség, hogy ezen a téren tanácsokat osszak, vagy módszert ajánljak. De a parancsnokra, különösen az őrsparancsnokra nemesak ilyen egyszerű, megszokott feladatok elvégzése háramlik. Megtörtént pl. valamelyik évben a nagy nyárban, hogy egy csendőr a hőségtől megtévelyodött. Mit csinált a parancsnok? ... A váratlan, szokatlan, soha még elő nem fordult eset kizökkentette őt is a rendes kerékvágásból és nem is gondolt arra, hogy az elmebetegségben megbedegedett csendőrökkel való eljárást külön parancsok, rendeletek szabályozzák. Azt tudta, mert érezte, hogy cselekednie kell és cselekedett is a megszokott módon. Orvost hivatott, megvizsgáltatta és kórházba utaltatta a csendőrt. Kísérőt is adott hozzá, két csendőrt. Így szállították be a legközelebbi helyőrségi kórházba. Nagy kő esett le a szívről, amikor kívül látta őket a laktanya kapuján és nyugodt lélekkel folytatta többi várakozó munkáját s nem is gondolt arra, hogy másként kellett volna cselekednie.

Nem akarom itt feleslegesen tölteni az időt sok más, hasonló példa leírásával. Emlékezzék csak vissza minden önálló tevékenységgel vagy egyéni felelősséggel működő csendőr azokra az esetekre, amikor „dugót“ kapott, mert valamit a meglévő szabályok és rendeletek mellőzésével végzett el és több-kevesebb szigorúsággal kioktatták, figyelmeztették a pontos munkára. Emberi gyarlóságunkból következik, hogy minden alkalommal, minden esetben nem végezhetünk tökéletes munkát. Sok külső befolyás, kedély- és hangulatállapot, testi rosszullék vagy jelentkező érzetek, elfáradás mind-mind befolyásolnak bennünket a jó, helyes és pontos munka elvégzésében. De sohasem hiányozhat nálunk az akarat és a jóhiszemű igyekezet. Nem hiányozhat, mert e nélkül nem vagyunk azok, amiknek lennünk kell: csendőrök. Az akarat készlet bennünket a cselekvésre, a jóhiszemű igyekezet pedig a helyes, jó és pontos munka végzésére. A jóhiszemű

igyekezet az a nagyon értékes tulajdonság az emberben, amely elhatározásainkban és terveinkben az ellenőrző, átvizsgáló, felülbíráló szerepet játssza. Sohasem marad el a jóhiszeműen igyekvő embernél a munka megkezdésekor vagy közben is, de elmaradhatatlanul a bevégezéskor az, hogy áttekinti tervét vagy végzett munkáját és sokszor még fennhangon is megkérdezi magát: „Vajjon tényleg jó-e, tényleg helyes-e az, amit cselekszem és ahogyan cselekszem?” Ennek a belső hangnak mindig meg kell szólalnia és ennek a belső parancsnak mindig engedelmeskednünk kell.

Lássuk csak, miként is állunk ezzel a jóhiszemű igyekezettel a gyakorlatban? Mindenekelőtt szögezzük le azt aényt, hogy a csendőr sohasem cselekedhetik megszokásból vagy gondolomformán, esetleg ötletszerűen, mert minden szolgálati ténykedésünk és annak módja szabályozva van. A szabályozás, a teendőink határozott körülírása ott van az utasításokban, szabályzatokban, rendeletekben és más írott parancsokban. A jóhiszeműen jó, helyes és pontos munkára igyekvő csendőr ezt tudva, mit csinál tehát akkor, amikor a belső hang jelentkezik nála és megkérdezi: vajjon jó-e az, amit elgondolt vagy amit már cselekszik? Ha tudja, hogy nálunk mindennek szabálya stb.-je van, akkor előkeresi ezt a szabályt és elolvassa, áttanulmányozza.

Itt már azután gyakorlati segítséget és tanácsot tudok adni. Közbiztonsági és belső szolgálatunk körébe tartozó minden szabályozás meg van írva a mi Bibliánkban, a Szut-ban. Az írásbeli érintkezés szabályai és az alakiságok a Cűsz-ben vannak megírva. A büns cselekmények és veszélyes magatartások közötti eligazodásban a Btk. ad útbaigazítást. Az élet apró jelenségeinek tiltó szabályai vagy a rendet megkövetelő előírásai a különféle miniszteri, kormány- és törvényhatósági rendeletekben vannak megírva. És ugyanilyen útbaigazítás és szabályozás van a többfelé ágazó különféle segédletekben, parancsokban, amelyek egyszer könyv vagy füzet, másszor egyszerű papiroslapra írva, mind ott vannak az iroda ügydarabjai között.

Tehát minden meg van írva, minden szabályozva van. Soha sem cselekedhetik a csendőr helyesebben, mint ha ezeket kikeresi és azok szerint végzi munkáját. Különösen a parancsnoknak ajánlom tehát, hogy ezek szerint dolgozzék és ne csak „azt hittem“, „úgy gondoltam“, úgy emlékeztem“ módjára.

Ebben a jóhiszemű igyekezetben nagy segítséget jelentenek a hivatalosan kiadott vagy egyes szerzők által terjesztett segédletek és nagy segítséget jelentenek még a csendőr által kidolgozott és gyakorlatba vett módszerek. Ezek segélyével könnyen és hamar rátalálhat az előírt teendőkre és a teendők részleteinek szabályozására.

„Soha semmit ne csináljunk, mielőtt meg nem néztük, át nem tanulmányoztuk a végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket“ — így hangzik a pontosság második főkövetelménye. Elő hát a segédletekkel! A segédletek sorrendje, amelyeket át kell néznünk, a következő:

1. a Szut.,
2. a Nyut.,





Dunai halász.

(Gábor Péter alezredes felv.)

3. a hivatalosan kiadott Abay-féle Tárgy- és számmutató,

4. a Btk., Kbt., Ktbt. és a törvényes rendelkezések,

5. a Csendőr Lexikon,

6. a Csendőrségi Közlöny,

7. a különféle szemleészrevételek,

8. a saját irattárunkban fekvő rendeletek és parancsok,

9. a katonai szabályzatok, mint a Gy. Gy. Sz., Szolg. Szab. I. rész. Lőutasítás stb.,

10. és végül a csendőrségi egyéb szabályzatok, mint pl. a Cs-5. Utasítás, a Cs-8. Irányelvek, a Cs-20. Határozványok, Őrsgazdászatkezelési Utasítás stb.

A szerint, hogy milyen természetű ügyről van szó, kell kikeresni a felsorolt segédletekből a vonatkozó előírást, szabályt. Hogy mely természetű ügyek mely segédletekben találhatóak, azt nehéz lenne itt felsorolni. Az évek múlásával fokozódó tájékozottság segítségével rögtön rátalálunk a vonatkozó segédletre. Akinek pedig nincs tájékozottsága, az a megjelölt sorrendben keressen a segédletekben. Egyet azonban hangsúlyozok! Ne bizzon senki sem a tájékozottságában annyira, hogy meg sem néz egyetlen segédletet sem, mert bizonyosan pontatlan munkát végez. Különösen fontos és még a legjobban begyakorolt és eligazodott csendőrnek is ajánlom — a felvetődött kérdés természete szerint —

az első hat pont alatt felsorolt segédletek átnézését. Ez biztosítja még későbbi időre is a határozott jó emlékezést.

Azt írtam a cikkem bevezetése utáni harmadik bekezdésben, hogy amikor a pontatlanság miatt megsürgetett, figyelmeztetett, megdörgált csendőr az elszégyenlés perceit átélte, akkor azon gondolkodik, azon töri a fejét, hogy miként lehetne biztosítania magát a hibák, mulasztások, elkésések megismétlődése ellen. Én a fentebb elmondott módokon felül még a következőket ajánlom, mint saját magunk által kidolgozott és gyakorlatba vett módszert.

1. A Szut-nak — de ezenkívül még a többi utasításnak, szabályzatnak, törvénynek, rendeletnek egyes pontjaihoz — az ottani előírások megvilágítása, helyes értelmezése céljából időközben meg-megjelenik egy-egy rendelet, parancs. Jól teszi minden csendőr, ha ezeket a parancsokat az illető pontnál előjegyzzi. Ugyanígy jegyezze elő a szemleészrevételek pontjait, az oktatóparancsnok számait, a Csendőrségi Lapok cikkeit és még a különféle oktatási és önképzési segédletek oldalszámait.

Milyen haszna lesz ennek az eljárásnak? Elsősorban is a pontosság végett kikeresett szabály mellett mindjárt ott találja a hozzátartozó kiegészítéseket, felvilágosításokat vagy változtatásokat. Ha ezt nem teszi, akkor — mert már nem emlékezik rá, hogy hol, mikor jelent meg idevonatkozó parancs —

nem a később kiadott rendelkezések szerint végzi el teendőjét. Másodsorban az a haszna is lesz, hogy az ezekbe való betekintéssel emlékezetében felújítja, megrögzíti mindazokat a rendelkezéseket, amelyeket már elfelejtett, vagy amelyekre bizonytalanul emlékezik. Látóköre bővül, felfogása tisztul. Jó haszna van ennek a módszernek az oktatóknál is, amikor az oktató pontot minden vonatkozásában elmagyarázhatja alárendeltjeinek.

2. A parancsnok sokféle előjegyzést vezet. Ezek vezetési szabályai vagy a Szut-ban, vagy a Csüsz-ben meg vannak írva. Jól teszi a parancsnok, ha ezeknek az előjegyzéseknek belső fedőlapjához odahelyez egy ív papírost, amelyre feljegyzi nagy vonásokban (vezérszavakban) azokat a szabályokat, amelyek az előjegyzés mintájából, nyomtatvány-ürlapjából nem derülnek ki. De ugyanerre a papírosra jegyezze fel kivonatban vagy ugyancsak vezérszavakban azokat a rendeleteket vagy parancsokat, amelyek ennek az előjegyzésnek a vezetését a szabályzatokon felül még pontosabban szabályozzák vagy a helytelen értelmezésre rámutatnak. Ilyenek pl. a szemleészrevételek, oktatóparancsok, külön kiadott parancsok, a Csendőrségi Lapok cikkei és nem utolsósorban azok a megjegyzések és észrevételek, amelyeket a szakasz- és szárnyparancsnok jegyez havonként a szolgálati havifüzetekre.

Miért szükséges ez?.. Megint csak azért, mert az ember feje nem káptalan. A több helyen szétszórtnak fekvő különféle rendeletek és parancsok lassan-lassan elásódnak az írártárak porosodó halmazában, feledésbe mennek. Az eredmény az, hogy kioktatás, figyelmeztetés után újra csak helytelenül vagy elégtelenül végzünk el valamit. Ha ellenben valamenynyí előjegyzés mellett ott van ez az ajánlott emlékeztető, abban minden hosszadalmas keresgélés nélkül is rögtön megtalálja az odatartozó és arravatkozó parancsok rendelkezéseit. Csak azután legyen rá gondja, hogy minden érkező ilyen rendeletet, parancsot, hasznos magyarázatot azon melegeben az iktatás után elő is jegyezzen. Mert az a legrosszabb elintézés, ha csak annyit tesz, hogy elolvassa, felmondja alárendeltjeinek, azután odaírja a bal hasábra: „Hallottuk:“ és kiadja aláírásra az ügydarabot. Azután meg, — mert „rendnek muszáj lenni“ — eltemeti az írártárba. Az így sírba tett rendelkezés egyszer kitor onnan és bajt csinál.

Érkeznek azután olyan parancsok, rendeletek is, amelyek a korábban kiadott parancsokat hatályon kívül helyezik, megváltoztatják, kiegészítik, helyesbítik. Ily esetben a parancsnoknak gondja legyen arra is, hogy az előjegyzés melletti papíroslapra írt emlékeztető szövegét is ennek megfelelően kijavítsa, helyesbítse, törölje. Ennek elmulasztása éppen olyan hibát eredményez, mint ha nem is jegyeztünk volna elő semmit se.

Mindaz a munka, amelyet itt a pontosság elérése, vagy jobb elősegítése érdekében leírtam, soknak látszik. Bizonyára akad csendőr és őrsparancsnok, aki tényleg soknak találja és félreteszi írásomat anélkül, hogy megkísérelné ezeket a módszereket az irodájában bevezetni és teendőit így észbentartani. Rosszul teszi! Ha az első elkészítés tényleg sok időt is kíván, gondoljon arra, hogy később, amikor egyenként érkeznek az előjegyeznievalók, csak egy-két percet kell

töltenie az előjegyzéssel. Bőségesen visszatérül az erre fordított idő. Gondoljon arra, hogy sokszor órákat, sőt félnapokat töltött csak a vonatkozó parancs vagy rendelet kikeresésével azelőtt. Ha megszívleli tanácsomat s elfogadja segítségemet, nemcsak ettől a bosszantó dologtól mentesül, hanem még az a haszna is meglesz, hogy mindig pontos munkát fog végezni időben és tartalomban egyaránt. A jóhiszeműen igyekező csendőrnek pedig erre kell törekednie.

## Gazdászattkezelés az őrsökön.

Írta: vitéz ÁSVÁNY MIHÁLY g. százados.

(Befejező közlemény.)

Előfordul, hogy a parancs, esetleg annak hiteles másolata, aminek alapján az utazás történt, tévedésből az őrsön marad.

Ha az utazási számadás az elrendelt időn — 8 napon — túl érkezik be a gazdasági hivatalhoz, akkor azt a gazdasági hivatalnak elszámolni nem szabad. Az Őrsgazdászattkezelési utasítás 14. §-ának d) fejezete az utazási számadásnak minden körülmények között — tehát betegség, távollét stb. — a kellő időben való megszerkesztésére világos rendelkezéseket tartalmaz. A késői elszámolás — eltekintve attól, hogy sok felesleges munkát, igazoltatást, felelősségre vonást vonhat maga után — nagyon gyakran még anyagi károsodást is okozhat.

Sok felesleges munkát meg lehet szüntetni azáltal, ha az őrsparancsnok az elkészített utazási számadást, akár napi foglalkozási órák keretén belül — nem a szerkesztő, hanem valamelyik másik csendőrrel — átvizsgáltatja és az átvizsgálás eredményét jelenti. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az utazási számadásokat az őrsparancsnok ne vizsgálja felül.

Kórházi költségeknek a gazdasági hivatalokhoz való beküldése, portó-, telefondíjak, szállítási költségek elszámolása kevés, de figyelmes munkát ad.

A karhatalmi költségek elszámolása gyakorlatot kíván. Az Őrsgazdászattkezelési utasítás 11. §-ában szabályozva van, mikor kell a karhatalmi költséget utazási számadásban és mikor vezénylési pótdíj kimutatásba elszámolni; ezt az elszámolási elvet azonban ma már minden esetben alkalmazni nem lehet. Általánosságban úgy határozhatjuk meg, hogy ha vezénylési pótdíjon kívül egyéb költség is felmerül, akkor utazási számadást kell szerkeszteni, máskülönben pedig a járandóságot vezénylési pótdíj kimutatásba számoljuk el. Itt azonban megint nehézséget okoz a kétféle vezénylési pótdíj kimutatás; kis- vagy nagyalakú kimutatásba számoljuk-e el a pótdíjat?

A kisalakú kimutatásba azokat a pótdíjakat kell elszámolni, amelyek általánosságban felszólított szolgálattal (Szut. 524. pont) kapcsolatban merülnek fel és amelyeket a gazdasági hivatal a felhívást, megkeresést kibocsájtó hatósággal megtérített, pl. községi vagy bírósági végrehajtás, elővezetés alkalmával felmerülő költség stb. Ha a vezénylési pótdíj a csendőrségi javadalmazást terheli, a nagyalakú kimutatást használjuk.

Egyszerűbb lenne, ha minden költséget kisalakú kimutatással, vagy utazási számadással számolnánk el, azonban a sok kimutatás nagy költséget okozna; nagyalakút pedig a visszatérítés miatt nem lehet minden esetben használni.

Különösen sokszor keletkezik zavar, több munka, ha két vagy több különböző rendelkezés alapján különböző ügyekből kifolyólag teljesítenek a csendőrök szolgálatot, pl. járásbíróshoz, törvényszékhez, közigazgatási hatósághoz ugyanegy alkalommal történik elővezetés, amikor a költségek egy részét a belügyi tárca terhére számoljuk el, másik részét pedig a bíróság, vagy az érdekelt fél köteles megtéríteni. Sokszor az egyik ügyből kifolyólag vasúton utazni hitelezve lehet, a másik ügynél fizetni kellene. Ilyenkor a felmerülő költségek szétbontását sok esetben csak a gazdasági hivatal tudja eszközölni.

Az ilyen eseteket különböző rendeletek szabályozzák, de vajjon nem lehetne-e az összes vasúti viteldíjakat hitelezni? Nem lehetne-e, legalább a csendőrségi javadalmazást terhelő vezénylési pótdíjakat, átalányozni? Nem lehetne-e, hogy a felmerülő karhatalmi költségek szétoztását a gazdasági hivatalok eszközöljék, az idegen hatóságoktól való visszatérítés pedig utazási számadás szerkesztése nélkül, egyszerű igényléssel történne?!

Egyébként a munkatöbbletet itt is ugyanazokkal a szabályokkal előzzük meg, amik az utazási számadásnál vannak felsorolva.

Ha az őrsparancsnoknak Nyílt rendeletet kell kiállítania (Örsgazdászatkezelési utasítás 16. § 2. p.), az utazási költségtérítés beírása előtt nézze meg a 156.600/VI—b. 1924. számú utazási illetmény rendelet 4. §-ában foglaltakat, mert ezzel sok utólagos felszólamlásnak veszi elejét.

Betegség esetén a gazdászatkezelési tennivalókat az Örsgazdászatkezelési utasítás 17—21., 66. §-a, ruházattal kapcsolatosan pedig az Ideiglenes ruhagazdálkodási utasítás 23. §-ai tartalmazzák. Ilyenkor az őrsparancsnoknak, mint gondos apának kell a tennivalókat ellátni, a szükségletekről gondoskodni; nem szabad azonban megfeledkezni az egészséges gyermekeinek — az őrs egészséges embereinek — munkabírásáról sem. Kísérje figyelemmel a gyakori betegeskedőket, keresse a betegeskedés okát, észleleteit előljáróinak jelentse. Az egyének érdeke mellett a kincstár érdekeivel is törődjék, gondoskodni kell, hogy a beteg által fizetendő összeg a gazdasági hivatalhoz befolyjon.

A levélpostai, táviró- és távbeszélő díjak és a szállítási költségek elszámolása kevés, de pontos munkát ad. Figyelemmel kell lenni az Örsgazdászatkezelési utasítás 27—30. §-aiban, továbbá az 52.545/VI—b. 1924. 7/1924. Cs. K. és a 123.993/VI—b. 1924. számú 13/1924. Cs. K. B. M. rendeletekben foglaltakra.

Fontos gazdászatkezelési tennivalója a lovas és vegyes őrsöknek a lótáp beszerzése.

Az 1930. évi április hó 17-én kelt 72.947/VI—b. 1930. számú valamennyi lovas és vegyes őrsparancsnokságnak kiadott belügyminiszteri rendelet szerint 1930. évi július hó 1-től kezdődőleg — eltérően az Örsgazdászatkezelési utasítás 31. §-ában foglaltaktól — a lovas és vegyes őrsök lótápszükségletét kézi-bevásárlás útján kell biztosítani. Ez a rendelkezés a régi, központilag történt biztosítással szemben valami kis munkatöbbletet okoz az őrsöknek, azonban ez a munkatöbblet nincs arányban azzal a nagy előnnyel, amit a jelenlegi, tehát a kézi-bevásárlás útján való biztosítás nyújt. Elsősorban az anyagi



Julian domonkosrendi szerzetes, aki II. Endre uralkodása idején az őshaza felkutatásának szentelte életét. Most kapott szobrot a budai Halászbástyán.

előny — hogy enyhén szóljak — nagyon számottevő. Elmaradt a közvetítő kereskedelem tekintélyes haszna, amit a testület érdekében egyéb célokra fel lehet használni; a termelő megkapja terményének tisztességes ellenértékét, nincs kiuzsorázva; a vásárló és mi is jól járunk, mert jutányosan tudunk beszerezni és ami a legfontosabb — amit talán nem is lehet pénzzel értékelni — a lótáp mindig elsőrendű minőségű lehet, tehát a csendőrség lovai, a lovascsendőr jó pajtásai, a legjobban vannak ellátva.

Azért írtam, hogy a lótáp mindig első minőségű lehet, mert vezetőségünk mindig a legjobb minőségű lótáp beszerzését tartja szem előtt; a bevásárló bizottságon, a lovascsendőrökön múlik, hogy a beszerzést — a csendőrség anyagi érdekeit figyelembe véve — hogyan hajtják végre, hogyan gondoskodnak lovukról.

A lovas és vegyes őrsök részére kiadott „Szállítási feltételek füzet a m. kir. csendőrség terménybeli szükségleteinek szállítására” című szabályzat pontosan meghatározza, hogy a beszerzendő lótápnak milyennek kell legalább lenni; senki sem fogja azonban kifogás tárgyává tenni, ha jutányos napi áron az előírt terménynél jobbat veszünk.

Az őrsparancsnoknak — de az őrs összes embereinek is — tudni kell, hogy hol, kinél lehet legalább az előírt minőségű lótápot a legjutányosabban beszerezni. A beszerzésnél nagy előnyt jelent részünkre, hogy rendszerint nagyobb mennyiséget, azonnali készpénzfizetés mellett vásárolunk.

A vásárlás termelőnél történjék. Nem hinném, hogy volna, vagy legalább is nagyon kevés az olyan örskörlet, ahol a szükséges lőtápot termelőtől ne lehetne beszerezni, ha csak a vidéket elemi csapás nem érte. Ha mégis akadna ilyen körlet, ott vannak a szomszédos örsbeli bajtársak, akik tájékoztatni tudnak és fognak a saját és más körletek beszerzési forrása, viszonyai felől.

Már a beszerzési időt megelőzőleg tájékozódunk kell a beszerzési források és lehetőségek felől, hol, kinél, mit, mennyiért lehetne beszerezni, hogy amikor a beszerzés ideje elkövetkezik, készületlenül ne találjon.

Ideális a beszerzés akkor, ha az egész évi szükségletet le tudjuk kötni és ha az egy hávi kiszabaton felüli mennyiség tárolását az eladó vállalja. Ilyen beszerzési feltétel — tárolás — csak teljesen megbízható eladónál lehetséges.

A lőtápszükséglet esetleges növekedését (lólétszám növekedés), csökkenését (lólétszám csökkenés) természetesen szintén figyelembe kell venni.

Nagy figyelmet, körültekintést igényel az átvétel. A minőség pontosan meg van állapítva, a mennyiségnél pedig legtisztább munka a mérlegelés. Kazlakban, boglyákban csak lekössük, átvételkor, elszállításkor azonban mérjük.

A hivatkozott rendelet pontosan meghatározza, hogy a vásárló bizottság 3 tagja kikből álljon, akiknek személyesen jelen kell lenni a vásárlásnál. A vásárló bizottság nemcsak anyagilag felelős a lekötött, átvett mennyiségért, de erkölcsi felelősséget is visel.

Minden vásárlásnál nézzük meg a beszerzésre vonatkozó rendeletet, annak különösen a minőségre vonatkozó rendelkezéseit jegyezzük meg.

Az elszámolási napló megszerkesztésénél a pontosság a főszabály; minthogy az elszámolási naplót a vásárló bizottság mindhárom tagjának alá kell írni, mindhárom tagja felelős is az abban foglaltakért. Az örsparancsnokon kívül, aki az elszámolási naplót vezetni köteles, a másik két tag ne csak aláírja a naplót, hanem annak adatait számolja is utána, hogy nincs-e tévedés, elírás, ami számoknál könnyen előfordulhat, és ezen egy-két percig tartó utánszámolás által sok javításnak, helyesbítésnek, felelőségre vonásnak, esetleg anyagi károsodásnak fogjuk elejét venni.

Az elszámolás adagokban, a vásárlás súly szerint történik. Ne vásároljunk meggondolatlanul, körülbelüli mennyiséget, hanem előzőleg számítsuk ki, hogy a létszámot figyelembe véve, bizonyos időre, lehetőleg egész évre hány adagra lesz szükségünk; a szükséges adagok számát megszorozva az adag súlyával, megkapjuk a szükségletet súlyban, kilogrammban, métermázsában. Ismerve a beszerzési árakat, tájékozódni tudunk a beszerzésre szükséges pénzösszeg felől. Célszerű az árakat a szállítási költséggel együtt számítani, hogy az utóbbit ne külön kelljen elszámolni.

Az örsparancsnok további gazdaságkezelési kötelessége a lakószobák, irodák fűtéséről, folyosók világításáról való gondoskodás, az ezekhez szükséges anyagot azonban nem természetben kapja meg, hanem átalányozás útján nyer elintézését, vagyis egy bizonyos összeget kap erre a célra.

Járandóság gyanánt mérsékelt áron kapnak a dohányzó csendőrök pipadohányt. Ennek a felvételé-

ről gondoskodni szintén az örsparancsnok kötelessége.

Előrelátást igényel az örsparancsnok részéről a beosztottak tömegbeli tárgyainak biztosítása, tehát előirányzása, átvétele és kezelése. Itt akad szintén olyan munka, amit egy kis figyelemmel csökkenteni lehet.

Hogy milyen és mennyi tömegbeli tárgyakkal, ruházattal kell egy csendőrnek ellátva lenni, az a m. kir. csendőrség számára kiadott Ideiglenes Ruhagazdálkodási Utasítás 6. §-ában van megállapítva. Ez az a legkevesebb mennyiség, amivel minden két éven felül szolgáló csendőrnek ellátva kell lenni.

Ha a csendőr a ruháját kíméli, gondolzza, tisztántartja, akkor a tömegbeli cikkek beszerzésére rendelkezésre álló tömegpénzekből nemcsak a szükségletét tudja fedezni, de mint a legtöbb csendőrnél látjuk, a tömegpénzből még megtakarítást is érhet el.

Vannak azonban csendőrök, akiket tanítani, oktatni, nevelni kell, hogy a saját, de még inkább a kincstár vagyonával lelkiismeretesen törődjenek. Az előjárók figyelemmel voltak erre is, amikor a Szut. 211. pontja a ruházat, felszerelés és fegyverzet hetenként egyszer való részletes megvizsgálását az örsparancsnok kötelességévé teszi.

Az örsparancsnok ilyenkor szedesse elő a beosztottak összes ruházatát, felszerelését és fegyverzetét, vizsgálja meg részletesen, vizsgáljon meg mindent, terjedjen ki a figyelme a díszruházattól kezdve mindenre, hogy pl. a kimenő ruházat megfelelő-e, a szolgálati ruházat nem sérti-e a csendőrség tekintélyét, van-e megfelelő fehérneműjük a beosztottaknak stb., figyelembe véve a legközelebbi igénylési időszakot; az észlelt hiányokat jegyezze fel, hogy azokat felhasználhassa a legközelebbi igényléskor.

Előfordulhat az is, hogy idő előtt megy tönkre a ruházat, dacára, hogy a csendőr kíméli, gondolzza azt, talán még a viselési idő letelte előtt hasznavehetetlenné válik valamelyik tömegbeli cikk. Ilyenkor ne elégedjék meg az eset megállapításával, hanem kutassa a hasznavehetetlenné válás okát és ha az idő előtti tönkretételért a csendőr nem okolható, illetékes gazdasági hivatalának jelentse. Terjedjen ki figyelme arra is, hogy alárendeltjei értenek-e a ruházat, lábbeli gondozásához.

Ruhaelőirányzatok szerkesztésekor — március és szeptember hónapokban — különös gonddal történjék a vizsgálat, figyelemmel kell lenni mindig arra, hogy az igényelt cikkek csak fél év múlva, esetleg később kerülnek az érdekeltek birtokába.

Idejében és körültekintéssel kell tehát igényelni, nehogy az igényelt cikk kiadása előtt a régi hasznavehetetlenné váljon és pótigénylésre legyünk kényszerítve. Pótigénylésnek, előrelátó gazdálkodásnál, csak a legritkább esetben szabad előfordulni; mégis azt látjuk, hogy nagyon sok a pótigénylés. A tömeges pótigénylés nemcsak az egyes embereknek, hanem a gazdasági hivataloknál, de más parancsnokságoknál és hivataloknál is tekintélyes munkatöbbletet okoz, amit előrelátó gondoskodással könnyen meg lehetne előzni.

Elszámolási okokból külön előirányzatot kell szerkeszteni a felső ruházatról és külön a többi tömegbeli cikkekről. Az ideiglenes ruhagazdálkodási utasítás 15. §-ában pontosan fel van sorolva, hogy

milyen cikkeket kell igényelni a felső ruházat előírányzatán — köpeny, zubbony, pantalló, lovagló nadrág, mente, ujjas vállgallér, zsávolyzubbony és zsávoly nadrág bokakötővel — minden más tömegbéli cikkről külön előírányzatot kell szerkeszteni.

Az előírányzásnál nem szabad megfelelőnekünk a mellékszükségletek — éremfüggesztő, járőrvezetői jelvénytartó stb. — feltüntetéséről, úgyszintén a fehérnemű, kesztyű, lábbeli számáról, valamint a kalap, sapka fejbőségéről.

Igényeljünk! De vajjon van-e tömegkövetelés? Gondos, rendes gazdálkodás mellett kell fedezetnek lenni az igénylésre, ha nincs, keressük az okát, hogy miért nincs. Az ok legtöbbször gondatlanságban rejlik.

Az összes, vagy legalább is a csendőrök nagyobb részének tömegtartozása nem lehet, mert tömegtartozás mellett nem volna tömegpénz, ami kamatozna, nem volna tehát „általános tömeg“, sok kiadásra — ami az általános tömeget terheli — nem volna fedezet és így tömegrendszer szerinti felruházás nem volna lehetséges. Olyan testületeknél, amelynek tagjai hosszabb időn keresztül szolgálnak a testületben, a tömegrendszer szerinti felruházás az egyénekre is nagy előnyt jelent, mert rendes gazdálkodás mellett a ruházati pénzekből megtakarítást érhetnek el. Az első tömegbetét és a havi tömegátalány olyan összegekben van megállapítva, hogy abból a szükségletet fennakadás nélkül lehet fedezni. Gondolnunk kell a tömeggazdálkodásnál arra is, hogy vajjon, ha nem tömegrendszer szerint történe a felruházás, fordíthatnánk-e olyan összeget a ruházatunk beszerzésére, pótlására, mint a tömegrendszer mellett.

Különös gondja legyen az őrsparancsnoknak azok ruházatára, akik a csendőrségtől kiválnak. A tömegbéli tárgyak — ruházati és egyéb cikkek — az egyének csak feltételes tulajdonát képezik, ami azt jelenti, hogy míg az egyén a testületben szolgál, azokat viseli, használja, amikor azonban a testületből kilép, nem viheti magával, hanem azokat megbecsülve, a becsérték kifizetése ellenében, visszahagyni köteles. Természetes, hogy egy tömegbéli tárgynak a becsértéke jóval kisebb, mint a beszerzési értéke még akkor is, ha az a tárgy pl. teljesen új, talán még használva sem volt. Ezért aztán akadáhatnak a csendőrségtől kilépők között olyanok, akik a jobb dolgaikat igyekeznek értékesíteni, a bajtársakkal ráfizetés ellenében esetleg kicserélni. A ruházatnak, tömegbéli tárgyaknak, felszerelésnek egymásközi felcserélése szigorúan tilos, mert ezáltal tulajdonképpen az összegség károsodik. Sokan esetleg úgy gondolkodnak, hogy egy jókarban levő, különösen teljesen új tömegbéli tárgynak becsértékben való visszaszolgáltatása által a leszerelő csendőr megrövidül; elfelejtik ezek azonban azt, hogy felszereléskor ugyanilyen kis értékért kaptak teljesen jó, kifogástalan, sőt legtöbbször teljesen új ruházati és más tömegbéli tárgyakat. Amennyivel tehát leszereléskor kevesebbet kapnak a becsült tárgyakért, ugyanannyival olcsóbban látták el őket tömegbéli tárgyakkal felszerelésük alkalmával.

A Ruházatkodási utasítás 26. §-a az őrsparancsnok kötelességévé teszi, hogy leszerelés végett a gazdasági hivatalhoz bevonuló legénységet a használatban levő legviseltesebb tömegbéli ruházatban kell útbaindítani; a többi ruházatát a leszerelő teljesen



Elment a hajó... (vitéz Balázs-Piri Gyula őrnagy felv.)

rendbehozva, kifogástalan tiszta állapotban az őrsparancsnok személyes jelenléte és felelőssége mellett az őrsparancsnokság pecsétnyomójával lepecsételt csomagban szállítja be a gazdasági hivatalba. A csomagot csak a gazdasági hivatal bonthatja fel. Hogy pedig a tömegrendszer szerinti felruházásban fennakadás ne legyen, minden tömegvagyonra jogosult csendőr leszerelése alkalmával köteles legalább annyi becsült tömegbéli ruházati cikket beszállítani, amennyi egy próbacsendőr első felszereléséhez szükséges. Ezekre kell tehát a ruházatnál és más tömegbéli tárgyaknál figyelemmel lenni, nehogy leszereléskor pótigényléssel, kivizsgálásokkal felesleges munka származzék.

A szerelvény, lőszerelvény, fegyverzet és lőszer igénybevételére, átvételére és kezelésére nézve általában az Őrsgazdálkodási utasítás 61—69. §-ban foglaltak a mértékadók.

Ha a szerelvényen, lőszerelvényen kisebb — sok esetben házilag, vagy őrsállomáson helyreállítható — rongálódás keletkezik, pl. a varrás kezd elszakadni, ne várjuk meg, hogy a rongálódás olyan legyen, addig terjedjen, hogy a szerelvényt használni ne lehessen, hanem pár öltéssel a falusi cipéssel állíttassuk helyre, természetesen vigyázva arra, hogy alakját ne veszítse.

A lőszer az előírásnak megfelelően gondozzuk, ügyeljünk a lőszerhulladéokra, mert az értéket jelent, figyelmünk, gondoskodásunk által a köznek, mindnyájunknak takarékoskodunk.

Vigyázzunk a fegyverzetünkre, jegyezzük meg a számát és különösen, ha idegen helyen vagyunk, vezénylés, összpontosítás alkalmával vigyázzunk, hogy el ne cseréljék. A fegyverzetten javítást, igazítást végezni csak a szakembernek, fegyvermesternek szabad.

Ha tehát fegyverünkön valami rongálódást veszünk észre, azonnal jelentsük az őrsparancsnoknak, aki intézkedni fog a helyreállításra, esetleg kicserélésre nézve.

Fegyveralkatrészeket csak a gazdasági hivataltól igényelhetünk, magánúton beszerezni tilos.

Célszerű lenne az őrsökön a létszám figyelembevételével 1—2 tartalékfegyver tartása, hogy rongálódás esetén a megrongált fegyvert azonnal ki lehessen cserélni.

A szolgálati lovakkal kapcsolatos teendőkre vonatkozólag a jelenleg kiadás alatt levő Lóügyi utasítás részletes rendelkezéseket tartalmaz.

A közzéadalkodási teendőket a Cs—20. jelzésű, a m. kir. csendőralakulatok közzéadalkodásai és közétkezései vezetésére vonatkozó Határozmányok tartalmazzák. E határozványok szerint a közzéadalkodások vezetésére a közzéadalkodási bizottság hivatott, a munka nagyrésze a gazdálkodásvezető vállán nyugszik. Az őrsparancsok köteleessége a közzéadalkodásvezető és ellenőrző működésének felügyelése és irányítása. Ez már új, korszerű utasítás, csak a tényleg szükséges tennivalókat tartalmazza, felesleges munka nincs benne. Ezzel kapcsolatban felhívom a figyelmet, hogy nagy segítségére lehetünk a gazdálkodásvezetőnek, ha szabad időnkben a gazdálkodás földjén foglalatostkodunk, kertészkedünk, felajánljuk segítségünket a gazdálkodásnak, tájékoztatjuk a vezetőt az általunk észlelt áralakulásokról, beszerzési forrásokról, úgy azonban, hogy elgondolásainkat ne akarjuk a vezetőre erőszakolni. Egymást oktatni, egymástól tanulni nem szégyen, egymást segítsük, mert csak így leszünk hasznosak egymásra és a közre.

Gyakran van zavar a gazdasági átalányok kezelésénél. Az Örgazdászatzkezelési utasítás 14. számú mellékletéből látjuk, hogy az őrsök gazdasági átalánya alap- és fokozati illetményből áll. Az abban felsorolt illetményekből jelenleg folyósítva van az alapilletményhez tartozó és az Illetményszabályzat 56. § 1. pontjában tárgyalt tisztogatási átalány, mely havonként és őrsönként 4.— P, az 56. § 3. pontjában tárgyalt folyosóvilágítási átalány, mely télen havi 3 P 20 fillér, nyáron pedig 1 P 60 fillér és amelynek úgy télen, mint nyáron a középarányosát, vagyis 2 P 40 fillért kapja az őrs.

A fokozati illetmények közül jelenleg az Illetményszabályzat 58. §-ában tárgyalt ágynemű tisztántartási (mosatási) átalány 39 fillér és a 61. §-ban tárgyalt szalmazsáktöltési átalány, 17 fillér van folyósítva, ezeket együttesen számítva az őrs minden rendszeresített csendőre után havonként és fejenként 56 fillért kap az őrs.

Egy 10 fővel rendszeresített őrs havi gazdasági átalánya tehát a következő:

Tisztogatási átalány . . . . .	4 P — f
Folyosóvilágítási átalány . . . . .	2 P 40 f
Fokozati illetmény . . . . .	5 P 60 f
Összesen . . . . .	12 P — f

Ezen átalányokon kívül a lovas és vegyes őrsöket az Illetményszabályzat 61. §. utolsó bekezdése szerint 1 fő lóápoló után, szalmazsákjának új és utántöltése címén, havi 17 fillér átalány illeti meg.

A legénységi szolgálati lovak után az Illetményszabályzat 66. §-a szerint napi 40 fillér, tehát évi 146.— P lóápolási, a 67. § szerint pedig évi 23.— P lóvasalási átalány számítható fel. Ezen összegekből havonta 14 P 08 fillér illetékes.

Az átalányok címén kapott összeget az őrs pénztárbizottságának kell átvenni, az átalány számlakönyvbe azonban az őrsparancsnok vételezi be.

Célszerű, ha a bevétellel egyidejűleg kiírja a folyó óra kiutalt tisztogatási átalányt (jelenleg 4 P-t) a közzéadalkodás javára. Ugyancsak ilyenkor célszerű kiírni és kifizetni a hónap folyamán felmerülő és az átalány terhére elszámolható kiadásokat, mint pl. nyomtatványok beszerzési költségét, Csendőrségi Lapok bekötési díját, vagy osztályparancsnoksági parancsra történt egyéb beszerzések összegét.

A hónap utolsó napján célszerű kiírni és kifizetni a folyosó világítása után tényleg felmerült és számlákkal igazolt költségeket, a lóápolók bérét, továbbá a tényleg szolgálatot teljesítők (tényleges létszám) után a nőöket és nőtleneket megillető fokozati illetményt a közzéadalkodásnak. Ezen fokozati illetményből a gazdálkodás a lepedők és fejevankosok mosatását, szalmazsákok új és utántöltését köteles végeztetni.

A 2 P 40 fillér folyosóvilágítási átalányból fennmaradó összeg, a fokozati illetménynek a rendszeresített és tényleges létszáma között mutatkozó maradvány összege, a lovas és vegyes őrsökön a lóápolók után folyósított havi 17 fillér szalmazsák új és utántöltési átalány és végül a lóápolási átalányból esetleg fennmaradó összeg képezi azt az utánpótlást, mely az őrs gazdasági átalányát állandóan emeli, illetve az Örgazdászatzkezelési utasítás 80. §-ának 2. pontjában meghatározott 60 pengőn tartja.

A gazdasági átalányszámlakönyv vezetésénél is a pontosság és figyelem a legfőbb követelmény; pontos, figyelmes vezetést sok munka nincs vele.

Az elhelyezéssel — a csendőr laktanyával — kapcsolatos teendők szintén figyelmet, gondoskodást, előrelátást kívánnak.

Törődjünk úgy a laktanyával, mintha a saját házuk volna, mert ezáltal nagyon sok apró-cseprő munkának, esetleg kellemetlenségnek vehetjük elejét.

Legelőször is nagyon fontos a külső csin. Minden csendőrlaktanya olyan legyen, hogy a község háza közl messziről meg lehessen ismerni akkor is, ha a címtábla nem volna rajta. Nem holmi feltűnő, felcícomázott épületre gondolok, hanem arra, hogy a csendőrlaktanya már kívülről is árulja el, hogy abban rendes emberek laknak, akik törődnek a hajlékukkal. Piszkos járda, rossz kerítés, lemáslott vakolat, megbontott tetőzet, rendetlen udvar csendőrlaktanyában nem lehet. Tisztogassuk, gondozzuk a laktanyánkat, hisz életünk javarészét abban töltjük. Egy pár ügyesen elhelyezett virág, bokor nagyon emeli házuk táját. Elhagyott, szanaszét levő tárgyak nem tesznek jó benyomást a belépőre. Mindennek legyen meg a maga helye. Gaz, dudva, gyom nem való az udvarba. Szemetet csak

arra a célra kijelölt helyre — személgödörbe — hordassunk; mosdóvizet ne öntözzünk az udvarra, légycfogók használatát ne tiltsuk a szakácsnőnek, a ház, udvar, járda heti nagyobb arányú tisztogatásával ne maradjunk el a szomszéd mögött. Ne csapkodjunk a kaput, ajtókat; támasszuk ki az ablakokat, ne várjuk meg, míg az ablakok gittelése teljesen lehull, ne feledkezzünk meg arról sem, hogy az ablaktábla, ablakredőny nemcsak arra való, hogy a belátást megakadályozza, hanem védi is az ablakrámat; a tetőcsatornát nem árt, különösen ősszel, megvizsgálni, hogy falevelektől nem dugult-e el, ne várjunk addig a tetőjavítással, míg a mennyezet átázik; a padlástér ne legyen lomtár, minden szemétnak a gyűjtőhelye; száz és száz ilyen és ehhez hasonló apróság van, amit minden rendes ember a saját házában elvégez; tekintve, hogy szolgálatunk alatt a laktanya a saját házuk, gondozzuk lelkiismeretesen, akár kincstári, akár bérelt laktanyáról van szó.

Számtalan kisebb-nagyobb ügyet el tudunk intézni a laktanyatulajdonossal jó szóval, különösen, ha a tulajdonos azt látja, hogy megbecsüljük vagyont, megbecsüljük hajlékunkat.

Ha a laktanyán valamilyen hiányosságot észlelünk és azt azonnal megszüntetni nem tudjuk, célszerű, ha feljegyezzük és ezeket a feljegyzéseket gyűjtve, szemle alkalmával szárny- vagy osztályparancsnokunknak jelentjük.

Nagyon fontos, hogy az őrsparancsnok a legkisebb részleteiben is ismerje a felügyeletére bízott laktanyát. Átvételkor a rendelkezésre bocsátott adatokból — szerződés, leírás stb. — alaposan, a legrészletesebben vizsgáljunk meg mindent, padlástól a pincéig mindent nézzünk át; mellékhelyiségek, kút, kapu, kerítés, minden, ami a laktanyához tartozik, ami be van építve, pontos átvizsgálás tárgyát képezze és minden legkisebb észrevételt azonnal közöljünk az átadóval. A laktanyát hiányosság nélkül vegyük át, esetleg a hiányosságok fennállását az átadó ismerje el, mert tőlünk ugyanígy fogják átvenni.

Az őrsparancsnok gazdaságkezelési teendőinek harmadik — utolsó — csoportjába a leltári nyilvántartás vezetése tartozik.

Minden, az őrsön levő és nem az alárendeltek saját tulajdonát képező tárgyért azokon kívül, akiknek használatra, felügyeletre kiadattak, mint közvetlen felügyeleti joggal felruházott parancsnok, az őrsparancsnok is felelős.

Első pillanatban talán nagy teherteretnek látszik ez a felelősség, de ha belemélyedünk, részleteiben vizsgáljuk a kérdést, azt látjuk, hogy egész kis munkán kívül jóformán csak lelkiismereti kérdés. Nézzük tehát, hogy miből is áll ez a munka, miről kell leltárt vezetni, mit miben kell nyilvántartani.

A laktanyáról az előbbieken szoltam, kezelése, felügyelete, különös munkát nem igényel, ha nyitott szemmel járunk, a hiányosságot, rongálódást rögtön észre kell vennünk.

A kincstári lovakért elsősorban az a felelős, akinek át vannak adva. Itt ugyanaz a helyzet, mint a laktanyánál.

A fegyverzet, szerelvény és ruházat az egyes esendőrök használatában vannak; ezekért elsősorban szintén az a felelős, akinek ki vannak adva, ellenőrizni azonban, mint már említettem, az őrsparancsnok kötelessége.



Apró-cserkészek között...  
(vitéz Balázs-Piri Gyula őrnagy felv.)

A fegyverzet, szerelvény, lőszer és ruházatnak az őrsön való nyilvántartására az egyes esendőrök ruha- és fegyverzeti könyvecskéje szolgál. Ezzel munka csak akkor van, amikor a tömegbeli tárgyak megérkeznek az őrsre, rendes körülmények között évente 4–5-ször, — ha nincs pótigénylés, nincs munka — mert a fegyverzet, lőszer, szerelvény pótlása minden bejegyzés nélkül az elhasznált kicserélése ellenében történik.

Leltárban kell nyilvántartani:

a laktanyaberendezési és egyéb kincstári tárgyakat és az őrs részére kiadott szolgálati könyveket. Ezeket a leltárakat az őrsparancsnok köteles vezetni.

Van ugyan az őrsön még egy leltár, a közzagdálkodás pénzén szerzett tárgyakról, azt azonban a közzagdálkodásvezető vezeti, az őrsparancsnok ezt a munkát csak ellenőrzi.

A leltárvezetésekkel kapcsolatban a legtöbb túlmunkát a pontatlan vezetés okozza. Az évi egyeztetések alkalmával gyakran észlelt hiányok, hogy nem a megfelelő rovatba történik az egyes tárgyak beírása; téves számokat írnak be, átvitel, áthozat alkalmával a számokat feleserélik stb., mind olyan hibák, amik zavart okoznak, elosztatásuk nagy munkát kíván, pedig egy kis figyelemmel elkerülhetők lennének.

Előfordul az is, hogy valamely kiadott, átszámolni rendelt vagy leírni engedélyezett tárgy nincs kezelve — bevéve vagy kiadva — az őrs leltárában.

Át kell adni, át kell számolni pl. egy lőszerelvényt s ha az átszámolási okmányt nem töltötték ki

pontosan, mennyi keresgélést, levelezést, időpocsékolást okoz ez, hány embert foglalkoztat ilyen kis hiba, mulasztás.

Ha valamilyen leltárilag nyilvántartott tárgy tönkremegy, hasznavehetetlenné válik, helyreállításának, pótlásának szükségességét jegyzőkönyvvel kell igazolni. A jegyzőkönyv alapján azonban a leltárból leírni még nem szabad, hanem csak akkor, ha leírását engedélyezték. Nem nagy munkák ezek, csak pontosságot kívánnak. Nagy, sok munka csak akkor lesz belőlük, ha hibázunk, ha pontatlanok vagyunk.

Átadások, átvételek alkalmával vegyünk számba, nézzünk meg mindent, pénztárt, leltárak alapján az egyes tárgyakat, mindazt, amiért felelősséggel tartozunk. Barátságoknak, pajtáskodásnak helye nincs, ha aláírtunk egy átvételi jegyzőkönyvet, a felelősség a mi vállunkon nyugszik.

Az őrsparancsnok köteles képviselni a kincstár anyagi érdekét, ő az őrs gazdászatkézelésének felelős vezetője, a kincstár érdekeinek letéteményese; a bizalomnak úgy felel meg, ha az anyagiakkal is pontos munkát végez. Minden tetteben az a cél vezesse, hogy mindent a legjobb tudása szerint igyekezzen elvégezni, méltó legyen arra a bizalomra, hogy ő az őrs parancsnoka.

Ezek volnának nagy általánosságban összefoglalva azok a gazdászatkézelési tennivalók, amelyeket egy őrsön teljesíteni kell.

Akad a tennivalók között olyan, amit javítani, módosítani, helyesbíteni kell, de olyan nagyobb arányú anyagot, amit anélkül, hogy az őrs életében zavar ne keletkezne, nyugodt lelkiismerettel el lehetne hagyni, vagy aminek elhagyása — pl. a lőtáp beszerzése — nagy kárral, hátránnyal ne járna a tennivalóra, nem találtunk.

Minden háztartás, még a magánháztartás vezetése is gazdászatkézelési teendőkkel, vagyis az anyagi megszerzése, felhasználása és elszámolásával jár. Ugyanez vonatkozik a csendőrség őrséinek háztartására, azzal az eltéréssel, hogy ezeknek a gazdászatkézelési teendőit egységes elvek szerint intézzük. A háztartás vezetőjének szorgalmán, pontosságán, ügyességén, leleményességén múlik, hogy a vezetés mennyi munkát okoz.

Ha pontatlanul, figyelmetlenül végezzük ezeket a tennivalókat, sok fölösleges munka keletkezik, panasz és arról zúgolódnunk, hogy nem győzzük a gazdászatkézelési tennivalókat; ugyanakkor az, aki pontos, figyelmes munkát végez, játszi könnyedséggel és jókedvvel, szinte örömmel végzi el ezeket a tennivalókat, az alárendelteknek anyagiakkal való ellátását.

Mint már említettem, szorosan elkülöníteni, éles határvonalat húzni a szolgálati teendők és a gazdászatkézelési tennivalók között nem lehet, mert majdnem minden szolgálati teendővel gazdászatkézelési tennivaló is együtt jár, viszont a gazdászatkézelési tennivalók túlnyomó része valamilyen szolgálati ügyből folyik. Sokszor jelentetnek a gazdasági hivatalok adatokat, kérdéseket intéznek az őrshez, melyekre válaszolni kell, amelyeknél a „gh.” szám azt mutatja, hogy gazdászatkézeléssel függ össze és ezáltal azt a látszatot keltik, hogy a gazdasági hivatalok sok munkát végeztetnek az őrsökkel, pedig az adatokra, jelentésekre felsőbbbőségünknek az összesség érdekében van szüksége.

## Helység harc.

**Irta: vitéz FÁBRY GYÖRGY őrnagy.**

A világháború alatt a szó szűkebb értelmében vett helység harc a legritkább esetben fordult elő. Ennek oka abban kereshető, hogy a harcoló felek mindegyike felismerte a benne rejlő nehézségeket és tudta, hogy egyes helységek birtokba vétele csak helyi jelentőségű, de semmiképp sem jelent döntő eredményt számára. Az arcvonalnak egy-két helység kiürítésével járó hullámozása oly kiterjedésű frontokon, mint amilyeneket a világháború létrehozott, döntő jelentőséggel nem bírt.

Másként áll azonban a helyzet oly háborúknál, melyeknek színhelye szűk területre van korlátozva, ahol minden talpalattnyi föld mindkét fél részére a létet, vagy nem létet jelenti. Gondoljunk csak a most folyó spanyol harcokra. Jelentősebb harcainak javarésze helységekben és helységekért folyik. Madrid egyes részeiért hónapok óta véres küzdelmet vívnak és minden épület, házcsoport szívós támadás és védelem színtere. Gondoljunk csak az egyetemi városrész, a fegyház stb. birtokáért vívott nehéz harcokra s tekintsük meg az újságok képes mellékleteiben Madrid lövészárkokkal keresztül-kasul szántott és barrikádokkal teletűzdelt utcáit! Vagy emlékezzünk a német és osztrák forradalomra, ahol a küzdelem kizárólag helységek belterületére lokalizálódott.

A szembenálló felek — a fentebb említett helyszékhözöttségéből kifolyólag — védelem tekintetében: erősített helynek tekintik, melynek elfoglalása a támadó részéről nagy erőt és rengeteg véráldozatot kíván és így a gyengébb és védelemre kényszerített másik félnek stratégiai sikereket biztosíthat.

Tekintettel arra, hogy a jövő háborújában, de különösen egy forradalmi megmozdulásnál a helység harc számottevő fázisa lesz a harcmodornak, célomul tűztem ki, hogy mindazon — közelmúlt tapasztalataim alapuló — elveket, melyek egy helység harcánál a legkisebb egység parancsnoka által is mindenkor figyelembe vendők, részletesen kifejtssem. Szükségesnek tartom ezt már csak azért is, mert harszabályzatunk erre vonatkozólag igen szűkös és csak nagy általánosságban tartalmaz irányelveket az I. R. 2. f. 1076. és 1079. pontjában.

Szándékosan bocsájtottam előre az ellenséges erő netáni felderítlenségének lehetőségét. Tettem ezt azért, mert a felderítés legtöbb esetben csak a helységig lesz lehetséges. Magában a helységben még a legerősebb felderítő járőrök is megsemmisülnének. Az erőszakos felderítés óriási és az elérhető eredménnyel arányban nem álló veszteségekkel járva s az első megszállt házon túl nem tudna jutni.

Ezért egy helység legtöbbszor a támadással egyidejűleg bevezetett harefelderítéssel deríthető fel. Igen gyakran nélkülözni kell tehát a parancsnoknak terve és parancsa megalkotásához a legszükségesebbeket: adatokat az ellenségről. Az ebből előállható végzetes következményeket csak úgy kerülheti ki, ha szem előtt tartja a helység harc első és legfontosabb harcászati elvét: a döntés kierőszakolásához a lehető legnagyobb tartalékot visszahagyni.

Ahol a harc helyzet megengedi, például forradalmi megmozdulás alkalmával, igen fontos a helység kijáratainak (ellenség megszállta városrésznek)



külön e célra kirendelt erővel való lezárása. Hivatása: 1. az esetleg visszavonuló ellenséget (belelenséget) megsemmisíteni; 2. megakadályozni, hogy az ellenség kívülről segítséget kapjon. Ennek a lezáró csoportnak már a támadás megindulása előtt helyén kell lennie.

Az, hogy a támadást egy vagy több csoporttal és egy vagy több irányból hajtsuk végre, függ elsősorban a rendelkezésre álló erőtől, másodsorban a helység nagyságától. Mindenesetre célszerű a helységet több oldalról egyidejűleg megtámadni. Az ellenség zavarba jön s ami a legfontosabb, rövidebb idő alatt leküzdhető.

Az egyes támadó csoportok nagysága mindig az utcák szélességétől függ. Keskeny, földszintes házak szegélyezte utcában kevesebbet, emeletes házakkal megrakottban több erőt alkalmazunk.

A támadást végrehajtó csoportokat lehetőleg golyószóróval, géppuskával, aknavetővel és gyalogsági ágyúval kell ellátni. (Páncélgépkocsik nem váltak be a helység-harcban, mert könnyen megsemmisíthetők.) Az embereknél legyen bőven kézigránát, mert az, az osztrák forradalom tapasztalatai szerint, a helység-harc legfontosabb fegyvere. A házakban levő ellenséget lőfegyverrel sokszor lehetetlen megsemmisíteni, míg a bedobott egyetlen kézigránát feltétlenül harc képtelenné teszi valamennyit. Természetesen az időzített kézigránátok alkalmasak e célra, mert a kizárólag csapódásra robbanó már az épületek ablak-tábláin robbannának.

Az egyes nagyobb támadó csoportok 2—2 golyószórós járőrt küldenek előre (kézigránát-dobó távolságra. Függ az utca alakjától, épületek sajátosságától). Ezek az oszlopok elővédjei vagy talán felderítő élnek is nevezhetők őket. Feladatuk: harc-felderítés az oszlop menetvonalán. Egyik a jobb, másik a baloldali házakat deríti fel és ad egymásnak tűztámogatást.

Ezeket követi a tüzerő, mely a hátrább levő lökőerőnek ad tűzoltalmat. Kb. 200—300 méterre következik az erős csoport-tartalék, melynek feladata a már elfoglalt utcák, útkereszteszódések, terek reteszése, nehogy a küzdőket váratlan hát, illetve a mellékutakból oldaltámadás érje.

A támadó csoportok csak az egyes épületek leküzdése után folytathatják támadásukat. Minden ház megtámadása külön tervalkotást igényel. Általános elv legyen az, hogy épületeket csak a tűzfal irányából közelítsünk meg, míg az ablakokkal, ajtókkal ellátott frontrészt tűzzel tartjuk le. (Tűzoltalom nélkül csak megrohanással, meglepetésszerűen támadhatunk meg épületet.) Fontos, hogy megakadályozzuk azt, hogy egyik ház védői a másik ház védőinek támogatást nyújthassanak. Ezt a reteszelő csoportokkal, tűzzel való lefogással és színlelt támadással érhetjük el.

Az egyes csoportok között feltétlenül legyen meg az összeköttetés és az egyes útkereszteszódéseknek elérését a parancsnoknak mindig be kell jelenteni.

Egy szomszédos csoport támadásának a megakadása nem lehet kerékkötője a többi lendületes előrehaladásának, feltéve, hogy az utak, épületek reteszeléséről tartalékukból kellően gondoskodnak.

Az állandó összeköttetés megadja a parancsnoknak a módot arra, hogy a tartalékból táplálja az állandóan apadó küzdő csoportokat s megfelelő erőt dobjon be ott, ahol a döntést kierőszakolni akarja.

Természetesen lényegesen könnyebbé válik annak a parancsnoknak a helyzete, akinek módjában áll akár felderítő járőrök, akár menekülő lakosság, avagy foglyok útján az ellenségről biztos adatokat szereznie. Ha tudja, hogy mely épületeket tart az ellenség megszállva, akkor azok megtámadására vonatkozó parancsait teljes részletességgel már előre is kiadhatja. Magától értetődik, hogy ebben az esetben a küzdők számát a tartalék rovasára növelheti s ez utóbbit csökkentheti annyira, amennyire ezt a saját szándéka és az általános harcászati elvek megengedik.

Ha a helység-harc lélektanát vizsgáljuk, arra a megállapításra jutunk, hogy az nagyban hasonlít a mélységi öv sorozatában vívott harcra.

Mindkettőben nehéz, mondhatni lehetetlen a felderítés, tehát sok a meglepetés. Ezeket keresztül verekedni rendkívül magas fegyelmezettséget követel meg a csapattól és nagy körültekintéssel párosult nyugodtságot a parancsnoktól.

Parancspéldát adok alább egy nehéz gyalogsági fegyverekkel el nem látott század részére belelenséggel szemben, mikor általánosságban a század parancsnoka előtt ismeretes lett a megszállt épületek helye és száma (első vázlat).

Menekülő polgári lakosság előadása és a kiküldött felderítő járőrök jelentése szerint a testnevelő és népgondozó kirendeltséget, a szolgabírói hivatal, a község-házát, a postát, a vasútállomást s a csendőrlaktanyát megszállva tartják. Erejük 100—150 fő s nagy részük ismétlő puskával, vadász puskával, pisztollyal és kézigránáttal van felszerelve. A megbízható lakosság legnagyobb része északra, Vas megyer irányában még az est folyamán elmenekült. A községet ma 16 óráig — tehát a sötétség beállta előtt — birtokomba akarom venni!

A 4. szakasz az útvonalról letér s a Lónyai-csatorna mentén útközvetmenetben folytatja útját! Feladata: a község északi kijáratait lezárni, a község északi részeit átkutatni és a lázadókat északról lekötöni és a szolgabírói hivatal épülete ellen színlelt támadást intézni!

Tartsa egyben figyelés alatt a község nyugati és keleti széleit is, hogy a délről történt támadásom folytán menekülni akaró lázadókat elfoghassa! A színlelt támadást 2 piros rakéta jelemre kezdje meg! A megszállt épületeket déli irányból fogom a vasútállomás birtokba vétele után megtámadni. A szolgabírói hivatal épülete elleni támadásomat északi irányból tűzzel támogassa! Az összeköttetést velem a községen kívüli utakon tartsa fenn!

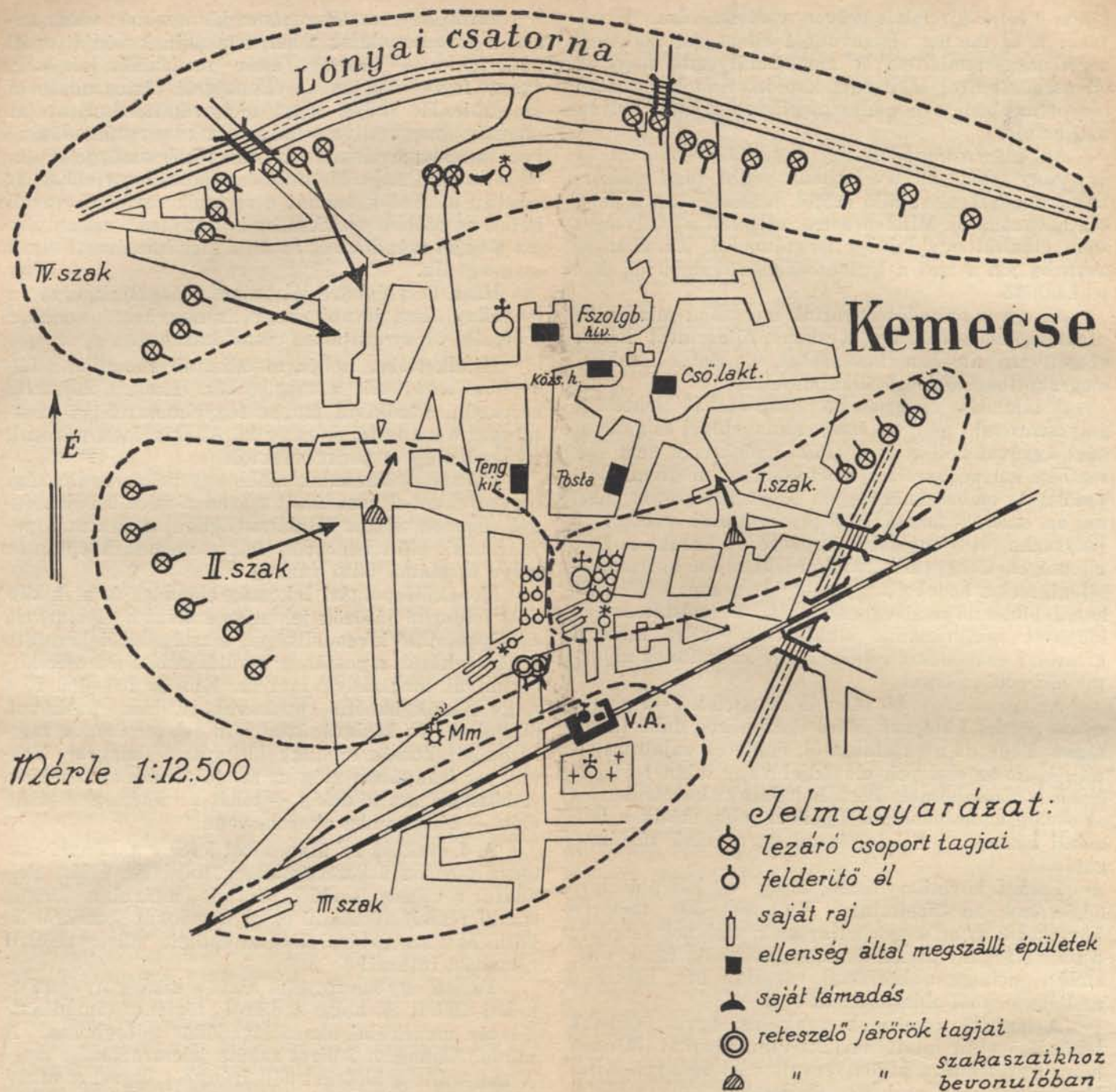
Én a 2. szakasznál tartózkodom, mely a vasútállomástól a szolgabírói hivatalhoz vezető úton nyomul előre.

A 4. szakasz saját segélyhelyről és fogolygyűjtő állomásról gondoskodik!

Az 1. és 2. szakasz az 1., illetve a 2. útkereszteszódésnél északi irányban való támadásra, a saroképületeknél készenlétbe helyezkedik.

Az 1. szakasz a testnevelési és népgondozó kirendeltség, utána a szolgabírói hivatal épületét, a 2. szakasz a postát, utána a csendőrlaktanyát támadja meg!

Az 1. szakasz egy járőrrel ettől az úttól (mutatja) délre fekvő község-részt keleti irányban átfésüli, a kijáratot lezárja, mely a szakaszt az északra történő



Mérete 1:12.500

előnyomulásában egymagasságban a község keleti szegélyén követi.

A 2. szakasz egy járőre a község nyugati szélét lezárja. A járőr a szakaszt ugyancsak egymagasságban a község szegélyén követi! A lezáró járőrök feladata a községből menekülő felkelőket megsemmisíteni!

A 3. szakasz a vasútállomást megtámadja, birtokba veszi és azután mint tartalék a 2. szakaszt követi!

Az 1. és 2. szakasz előnyomulását északi irányban csak a vasútállomás elfoglalása után kezdje meg!

A 3. szakasz támadásához az 1. szakasz golyószórós raja északi irányból tüztámogatást nyújt.

Én a 2. szakasznál tartózkodom! Segélyhely és foglygyűjtő állomás a malomépület.

Végeztem!

Fenti parancs alapján a 2. szakaszparancsnok parancsa:

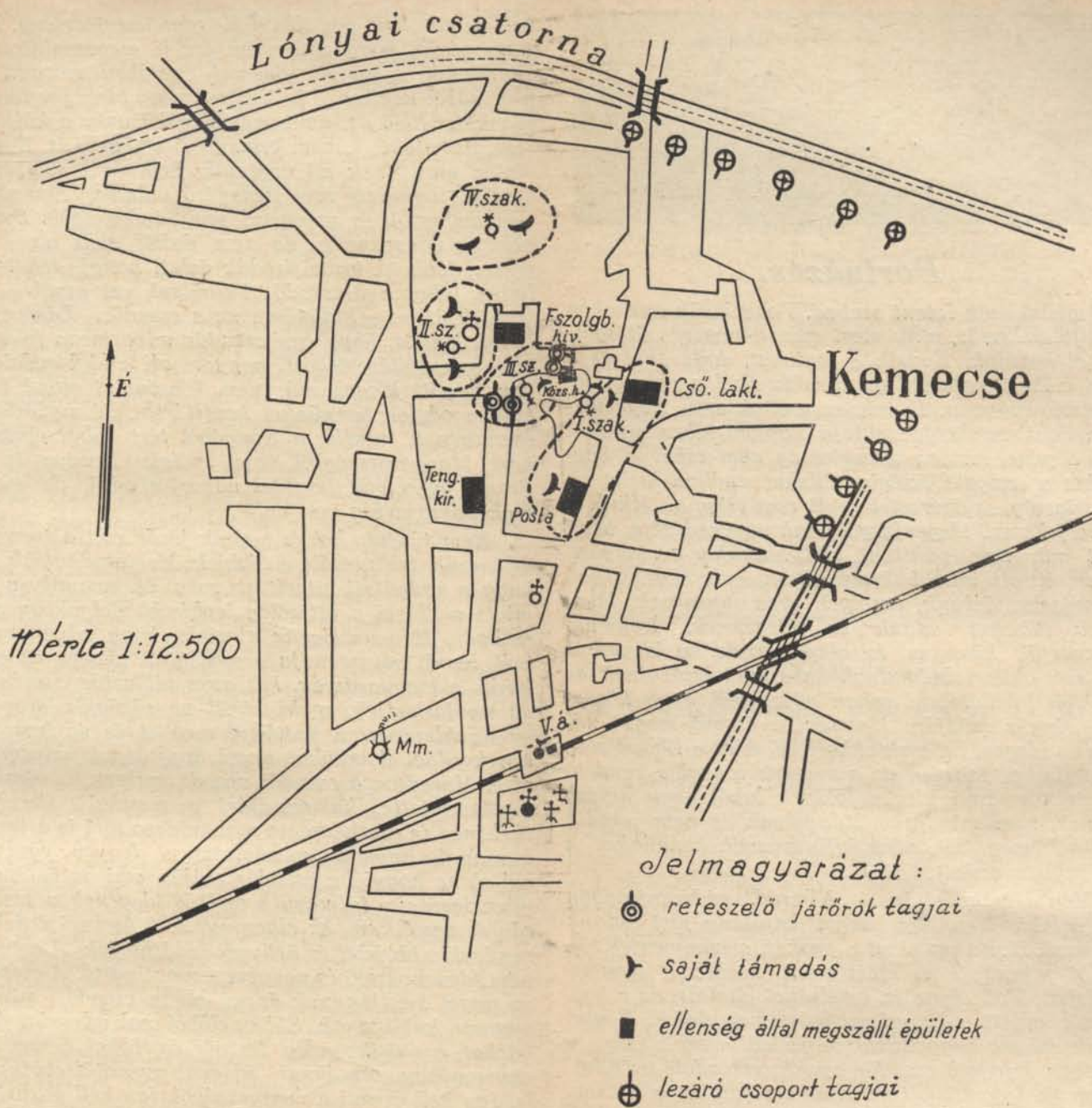
Századunk a községben elfoglalt középületeket a lázadóktól megtisztítja s a törvényes rendet helyre állítja!

A 4. szakasz a községet északról lezárja és hogy a lázadókat magára vonja, déli irányban színlelt támadást intéz.

A 3. szakasz az állomásépületet most támadja meg.

Szakaszunk feladata a lázadók által megszállott testnevelő és népgondozó kirendeltség és szolgabírói hivatal elfoglalása.

A 3. raj egy járőre lereteszeli a vasút felé vezető utat, mely járőr a vasútállomás elfoglalása után, mint tartalék a szakaszt a két lovassal 100 méterre követi.



### Jelmagyarázat :

- ⊙ reteszelő járőrök tagjai
- saját támadás
- ellenség által megszállt épületek
- ⊕ lezáró csoport tagjai

A 3. raj megmaradt emberei a rajparancsnok parancsnoksága alatt a község nyugati szegélyét lezárja és ott a szakaszt egymagasságban követi!

1. raj 6 főből álló járőre a rajparancsnok helyettes parancsnoksága alatt a szakasz felderítő éle, 50 métert előre, a 2. raj és az 1. raj megmaradt emberei csatározlop a jobb és bal kerítések mellett!

Én a 2. rajnál tartózkodom! Segélyhely és foglygyűjtő állomás a malomban (mutatja). 3. raj induljon!

Végeztem!"

A századparancsnok parancsa a községet uralgó emeletes nagy épület (szolgabírói hivatal) megtámadására. (második vázlat.)

A testnevelési és népgondozó kirendeltség épületét a lázadók kiürítették és a szolgabírói hivatalba menekültek.

Század 9 óra 45 perckor előbb az uralgó szolgabírói hivatal épületét támadja meg és veszi birtokába.

Az 1. szakasz a postaépület és a csendőrlaktanyában levő lázadókat kösse le és mindkét épület ellen színelte támadást hajtson egyidőben végre.

A 2. szakasz a református templom mögött úgy gyülekezzen, hogy a rohamot a fenti időben megindíthassa!

A 3. szakasz mint tartalék az útkanyar sarokházába megy és a 2. szakasz rohamát tüzzel támogatja és egy járőrrel az utat a község háza felé elreteszezi!

A 4. szakasz a paplakon keresztül támad és a jelzett időben a 2. szakasszal egyidejűleg a szolgabírói hivatalt északnyugati irányból megrohanja!

Mindhárom golyószóró tüzet 9 óra 40 perckor nyissa meg és tartsa a roham megindulásáig a szolgabírói hivatal épületét tűz alatt!

A lezáró csoportok — az észak-keletit és keletit kivéve — szakaszaikhoz bevonulnak.

Én a 2. szakasznál tartózkodom!

Végeztem!



## Portyázás.

Imádni csak Istent szabad. Vonatkozik ez azokra a külföldiekre is, akik most már tömegesen látogatnak el hozzánk. Hozzák a fontokat, dollárokat és a többi előkelő valutát, gyarapodik ezzel a nemzet jövedelme, vagyona, de még ez sem ok arra, hogy idegenimádat reszketős-szektája kapjon lábra nálunk. Sem a pénz, sem az udvariasság nem vihet el bennünket a szolgálalküségig. Ellehet enélkül üzlet és udvariasság, az önértetet egyik sem zárja ki. Mindenesetre jellemző idegenforgalmunk növekedésére, hogy most már nem puhítani kell hozzájuk a magyart, hanem itt-ott inkább keményíteni a derekat. Olyan jelenségeket látunk, amelyek arra mutatnak, hogy néhol túlsokat adunk az idegennek. Egymást fejbeverjük könnyen és alaposan, de ha idegenről van szó, akkor elnémulnak az ajkak, kipirulnak az arcok és lóhalálában rohan mindenki, hogy középkori kényúr módjára kiszolgálva érezze magát nálunk az idegen, ha csak akkora is, mint a libapásztor hüvelykujja. Túlzása ez a magyar lovagias vendégszeretetnek, amit idegen földnek lakói nem mindig értenek, nem mindig méltányolnak és nem mindig hálálnak meg. Sőt, néha kifiguráznak bennünket a hazájukban emiatt.

Még a csendőrt is. A „Nimród“ vadászujságban írja valaki, hogy egy angol kapitány járt nálunk vadászni. Hozta magával a puskát, a vámmentes töltenyei sokaságát és ijesztgetni kezdte a magyar nyulakat. Volt olyan is, amelyiket eltalált, de a hajtóknak kellett a kegyelemrúgást megadniok. Egyik-másik suhanc kegyetlenül megcsinálta ezt s ekkor a közelben járogató csendőr nyaklevest adott az állatkínzónak. Így számolt be aztán erről az angol otthon, a „The Field“ című sportlapban:

„Soha sem derítettem ki, mi volt a tényleges feladatuk — már t. i. a csendőröknek —, de az, aki engem vett pártfogásába, nagyon hasznos ember volt, mert kardja nagyon alkalmas volt a töltényt tartalmazó fadoboz felnyitására, ő maga pedig habozás nélkül nyakonütötte a fiúkat, amikor és amilyen mértékben szükséges volt. Ez utóbbiak dühbe hozták engem a sebzett vaddal való bánásukkal.“

A „Nimród“ cikkirója azt írja, hogy őt meg csendőreink szánalmas szereplése hozza dühbe. Azt mondja, hogy jó, ha a csendőr ott van a vadászaton, de vagy világosítsák fel az idegent, vagy ne állítsanak melléje csendőrt, különben úgy járunk, mint most is, hogy Anglia nevet rajta.

Köszönjük a „Nimród“-nak, hogy ennyire büszke a magyar csendőrré és ilyen rátartian, ilyen féltékenyen ügyel a magyar csendőr önértetére, hírnevére. Ebben az érzékeny és sértődött felszisszenésben benne van a mi egész itthoni tekintélyünk. Kitiűnő példa minden csendőr számára: mennyire ért-

keli és mennyit vár tőle a magyar közvélemény. Kitiűnő példa, hogy akármennyire is megcsönkítettak bennünket, a magyar önértet épségben maradt. És a példából nekünk is le kell vonnunk bizonyos tanulságokat. Első az, amit már mondottunk: a külföldi sem Mars-lakó, hanem csak földi ember ő is. Éppen olyan, amilyenek mi vagyunk. Semmivel sem értékesebb, semmivel sem többetérő nálunk. Semmivel sem emberibb és semmivel sem kivételesebb. Dukál neki az udvariasság, de nem dukál neki azon túl semmi több. Utazási irodák üzleti hangja lehet üzleties, lehet nyájaskodó bülbülszó, ezt azonban ne vegyük át mi s különösen ne a csendőr. Lám, csak annyi kellett, hogy egy csendőr udvariasan felnyisson egy tölténydobozt, a gyarmati világbirodalomban felnőtt idegen már nem köszönetet mond érte, hanem odalök bennünket honfitársai elé madárláttá csemegének, mintha a Kongóból tért volna vissza s nem Magyarországról, ami mégis Európa talán. Persze, hiba volt karddal udvariaskodni, de mégis csak udvariasság volt az.

Nem tudjuk, hol és melyik járőr volt a szereplő, de tanulhatnak belőle a többiek. Megtanulhatják azt, hogy a szolgálati utasítást soha és semmilyen ok miatt mellőzni a látszólag legkisebb dolgokban sem szabad. Megmondja az utasítás, hogy udvariasnak kell lenni, megmondja a módját is ennek, az előjárók is magyarázzák, hát azon túl aztán a csendőr ne nyájaskodjék, senki körül ne sűröngjön-forogjon, ne nyaklevesezzen hajtó-suhancokat és ne feszegetsen karddal dobozokat angol kapitányok szívderítésére. Maradjon a csendőr annak, aminek az utasítás megteremtette, ha mindjárt a mesebeli tizenhét-turbános és ezerfeleséges maharádzsa lövi is a tarlón a nyulat. Egyetlen mozdulatot ne tegyen, egyetlen szó el ne hagyja a csendőr száját, ami az önértetes udvariasságon túlmegy s amiből idegenek a szolgáltság és egzotikum, az alacsonyrendű őserdei érdekesség legkisebb jelét és ürügyét is láthatják. A csendőr nem idegenvezető és nem cserevonatindító. A csendőr az angol kapitánynak éppen olyan csendőr, mint a magyar kubikosnak. Sőt, az előbbi csak udvariasságot várhat, a másik pedig testvér és többet ér nekünk egymagában országnyi idegen gyapotültetvénynél is. Így kell érezni a magyarságot, így kell feltartani a fejünket, mert a mi vállunk nem arra való, hogy világutazók megveregessék, hanem, hogy a puskát tartsa. Udvariasságot tehát az idegennek, de azon túl aztán semmi többet!

S hogy az angol kapitány nem tudta kideríteni, mi a magyar csendőr tényleges feladata? Megmondjuk: közbiztonsági szolgálatot teljesít. Kár, hogy ezt a titkot a mi angolunk soha olvasni nem fogja s így a magyar csendőr örök rejtély marad számára.

Tudós bizottság tizenegy álmodt vizsgálgat most egy nagy nyugati országban. Tizenegy nő megálmodta egy-egy rokona halálát. Tulajdonképpen ott vagyunk megint a szegedi boszorkánypereknel, csak hogy most nem boszorkányokról van szó, hanem médiumokról, nem babonáról, hanem okkultizmusról és nem máglyára viszik a boszorkányt, hanem laboratóriumba a tudomány tiszteletreméltó képviselőjeként és nem seprőt adnak alája lovagolni, hanem életjáradékot.

Ilyeneket látva, odakényszerül az ember agyába a gondolat: hát csakugyan halad-e az emberiség? Haladás ez, vagy csak az örök-ismeretlen lényeg körül forgunk mindig megújuló formák és ürügyek alatt anélkül, hogy jottával is közelebb jutnánk a megoldáshoz? Úgy látszik, igen. A különbség mindössze annyi, hogy mindenféle masinánk vannak, nem kőbaltával, hanem automatapisztollyal gyilkolnak az emberek, nem doronggal verik ki egymás szájából a kenyeret, hanem a gazdasági és társadalmi fejérvértár rafinált szerszámaival, létünk és rendeltetésünk titka azonban ma is éppen olyan titok az ember előtt, mint volt a kezdet kezdetén. És az is marad. Örökké. Nevezhetjük magunkat tudósoknak és médiumoknak, behozhatunk ezer új fogalmat az Ismeretlenre, felrepülhetünk a nagyképüsködés szárnyain a csillagokig, az emberentúli dolgokat ugyan meg nem fejtí soha senki, de nincs is erre szükség.

Mindent megfejt ez az egyetlen szó és egyetlen elfogadható magyarázat: Isten. Jobban tennék a tudósok, ha megmaradnának a tudomány szűk, de biztos területén s nem kalandoznának el mindúntalan oda, ahol már csak a hit segíthet az emberen. Jobban tennék, mert a nagy tömegek ilyen tudóspróbálkozásoktól többet várnak, mint maguk a tudósok. A tömegek hittek valamikor a babonában, hisznek ma az okkultizmusban és hinni fognak holnap valami hasonló újban, ami azonban soha sem lesz igazán Új. Kerge-birka-keringés ez, amibe sokan beleszédülnek s végül se tudásuk, se hitük. Az ilyen tudomány semmit sem ad nekik, de elveszi tőlük a hitet. S aki se nem tud, se nem hisz, hogyan meri állítani magáról, hogy haladottabb, mint évezredek elődei voltak, akik legalább hinni tudtak...

Kérve kérjük hát Önöket tudós urak, maradjanak meg a bacillusok birodalmában, a Nagy Ismeretlent pedig hagyják a templomban és hagyják meg az embereket is a templomnak. Igazán nem kívánjuk, hogy az álomlátó tizenegy asszonyt máglyára vigyék — elvégre nálunk egyetlen faluban vihetnének akár százat — ne égessék hát el, de a tudomány pódiumára se vigyék őket, mert ha cirkuszt akarunk látni, akkor már inkább elmegyünk a városligetbe. Ott olcsóbban kapunk álomfejtő jó-sokat és bajunk sem esik tőlük, mert tudjuk, hogy móka az egész.

**Kisorsolnak egy lengyel bokszbajnokat.** Ő a főnyeremény, de persze csak nők, és pedig a bajnok kívánsága szerint kizárólag barna nők indulhatnak ebben a szerencseversenyben. A szökéket nem szereti. Kívánjuk, hogy a bokszbajnok úr a nyertesben megtalálja azokat a tulajdonságokat is, amelyek mellest szüükségesek a házassághoz. Mondjuk: legyen fiatal, legyen szép, gazdag is lehet, jól forgassa a fakanalat, jó anya legyen és minden más, ami a nőt feleséggé teszi.

Különben hát ki beszél itt feleségről? Az a gyanunk, hogy a bajnok úrnak megvan a maga felesége, hozzá vagy három lurkója is, a sorsjáték pedig csak egyike azoknak a fogásoknak, amikkel manapság annyi változatban találkozunk. „Van egy jó ötletem” — olvassuk unalomig a filmfeliratokon. Ötlet: ez kell ma. Az emberek nem munkával, hanem ötlettel akarnak kenyérhez jutni és aztán nem kenyeret

esznek, hanem ötletet. Körítés hozzá a trükk, tal hozzá a reklám s gyümölcs a rekord. Az egész menü pedig együttvéve az a tészta, amitől a hiszékeny, orruknál fogva vezethető emberek szokták elrontani a gyomrukat, illetve kinyitni a bukszájukat. Mindenki vesz most magának Lengyelhonban egy ilyen tésztajegyet s ha már ennyire óhajtják az emberek a falhozállításukat, szívből kívánjuk a derék bokszolónak, hogy néhány száz ezret behozzon neki ez a frivol, suta-butá, neonsöves ötlet. Igazán jól mondja a bohóc a mai életre: Akrobat, óh...

**A Rózsadombon elveszett nemrég egy kutyus,** de megtalálták. Számos hírlapi tudósítás kísérte a keresést s most a kutyus gazdája hálából közli a nyilvánossággal, hogy a kutyusnak kutyuskája született. Az örvendetes családi eseményt — így írták — az újság most közölte. Gratulálunk ehhez a nyomdába engedett örömhöz az állástalan és hadviselt hétgyermekes családapák nevében, akik, értesülésünk szerint, kánkánt járnak örömlükben, hogy kutyus-mamának kutyuskája lett. Azaz pardon, született. Bizonyára szanatóriumban, pehelypárnák között, hiszen — nem emberről van szó...

## Ötven évig a csendőrség szolgálatában.

Irta: ÖREG CSENDŐR.

Ha megérem, maholnap abban a szerencsés helyzetben leszek, hogy megünnepelhetem csendőrségi szolgálatom ötvenedik évét. Bajtársaim bizonyára csodálkozni fognak azon, hogy miképen szolgálhattam én ötven évig a csendőrségnél? Hát majd elmondom.

Apám meghalt. Mikor eltemettük, mit tehattünk egyebet, mindnyájan megsirattuk. Mi, árván maradt testvérek megsirattuk a kenyérkereső apát, özvegyen maradt édesanyánk megsiratta a jó férjet, a doktor a látogatási díjait, a patikus pedig a gyógyszerrei árát.

Csak a tiszteletes úr szemei maradtak szárazon. Nem is esoda. A tiszteletes úr már annyi halottat eltemetett, hogy mire a mi édesapánk elsiratására került volna a sor, már kiapadtak a könnyei csatornái.

Mikor visszazállingóztunk a temetés után a temetőből, minden valamirevaló rokonunk összegyülekezett abban az egyetlen szobában, amelyben laktunk és amelyből édes apánkat néhány órával azelőtt kivitték az udvarra, onnan pedig a temetőbe... Körülülték az asztalunkat, pipáztak, pöfékeltek, az asszonyok pedig hüppögtek. Vigasztalgatták édesanyánkat hogy így, meg úgy, Őrzi, majd meglátod, hogy megsegít a jó Isten benneteket, csak ne csüggedjete...

Hát mi nem csüggedtünk, bár a rokonok nem segítettek se anyánkon, se mi rajtunk. Szomorú napok következtek reánk. Minden gond, minden teher édesanyánk vállaira nehezedett és úgy húzta lefelé, majd meggörnyedt bele. Őt éhes szájat betömni egy özvegy asszonynak igen nehéz feladat volt. Kivált, ha nem volt, miből. Mert nem volt.

Főtt étel ritkán került az asztalunkra, sült étel meg még ritkábban. Csak krumpli, bab meg káposzta. Meg pattogatott kukorica.

Fiatal gyerek voltam. Csak tíz éves. De annyit már felértem ésszel, hogy igen nehéz gond ült a mi házunk tetejére. Sőt igazságtalanság. A templom belseje csak úgy fehéredett az öregemberek hófehér hajától és bajuszától, miért kellett meghalni a mi apánknak, mikor annak még holló fekete haja és holló fekete bajusza volt? Ki keres minekünk kenyeret ezután? Ki nyom érett barackokat a fejünkre, ha apró esínytevésen ér bennünket? Ki mesél nekünk esténként hősi vitézségekről, dicső haditettekről, osztrák-porosz háborúról, boszniai okkupációról?

Senki. A mi apánk meghalt.

Édesanyánk mennyit lótot-futott, hogy a mindennapi kenyerünket előteremthesse. Én tudtam, hogy nehéz neki. Szerettem volna könnyíteni a sorsán. De hogyan? Elszegődjem? Hova? Kihez? Ki alkalmazna egy iskolaköteles gyermeket? Pláne pénzért, fizetésért!

Hetekig tűnődtem eredmény nélkül. A reményességnek még csak halvány sugara se ragyogott be hozzánk. Vártunk. Egyik napról a másikra.

Napról-napra ott gubbasztottunk az udvaron, egy árva körtefa tövében, mint az eresz alatt a fészekben a kis fecskék, mielőtt kirepülnek. Vártuk az izes falatokat.

A kisbíró betoppant az udvarunkra. Nyurga somfabotja vékonyabb végével felém bökött.

— Ez a gyerek — mondta az édesanyámnak — velem jön a község házára.

— Mit akar a jegyző úr az én fiammal? — kérdezte az anyám csodálkozva.

— Hát azt éen se tudom — felelte a kisbíró —, pedig éen hévatalos személy vagyok, vagy mi az istencsudája. De éen is csak annyit tudok, hogy a jegyző úr hivatja, még pedig tüstént.

Azzal elkanyarintotta a kezemet a csukló körül és már vezetett is kifelé az utcára, a község háza irányába.

Odaértünk.

— No, ecsém — így pedzette a jegyző úr — te neked sorozásra kell menned.

Megrőkönnyödtem.

— De hiszen, jegyző úr kérem, — vakargattam a borzas hajamat — én még iskolaköteles vagyok...

A jegyző úr volt a falu esze. Kivette a pipáját a szájából, kifújta a füstöt a nyitott ablak felé, aztán rám mordult.

— Mit petyegsz te kölyök? Amit mondtam, azt megmondtam! Itt az írás, az beszél! Nesze!

Azzal a kezembe nyomta. De rögtön azt is utána tette:

— Mars ki az irodából!

Hát én kimarsoltam. Mikor kiértem az utcára, a kalapom karimája mellé fűztem a cédulát, de mi tagadás benne, én bizony afféle kurjongatás helyett végigpityeregtem vagy három utcát, amíg hazáértem.

Anyám az öcsém nadrágját porolgatta, de az öcsém is benne volt, mikor beléptem az udvarra. Így aztán ketten sírtunk egyszerre.

— No, mit végeztél? — kérdezte anyám, felém fordulva.

— Be... be... besoroznak ka... ka... katonának.

— Besoroznak ám az ángyod szoknyája ráncai közé, de nem a hadseregbe. Ne, itt van egy falat kenyér, aztán fogd be a kukoricadarálódát!

Azzal otthagyt bennünket, mint szent Pál apostol az oláhokat. Elment a jegyzőhöz. Ketten aztán kisütötték, hogy mégse kell elmennem katonának. Volt nekem egy bátyám, akinek ugyancsak az volt a neve, ami nekem, annak kellett volna sorozó bizottság elé állania, ha — élt volna. De mivel régen, még az én születésem előtt meghalt, így aztán arra se reflektált a hadsereg.

Anyám, meg a jegyző úr belenyugodott rögtön, de én csak három napig. Harmadnapra odaálltam anyám elé.

— Édesanyám — mondtam neki —, én katona leszek.

— Eeredj már te tökmag! — riadt reám anyám. Hiszen még azokat is megrostálják, akik sor alá kerülnek. Csak a színük-javát szedik be. Kinek keltenél te!

Hát azt magam is kitaláltam, de azért mégse nyugodtam bele.

— Hát jó — mondtam anyámnak —, de ha nem kellek katonának, elmegyek csendőrnek.

— Elmégy ám a... majd mit mondok hova. Ember kell oda, fiam, még pedig a javából, annak is az elejéből.

Én láttam, hogy anyám a köténye csücskét szorongatja, felemelgeti, a szeméhez nyomogatja, mégse hagytam neki békét, nyugalmat. Addig-addig mentem katonának, meg csendőrnek, míg végül, hogy megszabaduljon a zaklatásaimtól, elvezetett a csendőrlaktanyába, az örsre.

Lénárth Mihály őrmester úr volt az örsparancsnok. Szép szőke hajjal, szálas termettel, felfelé kunkorodó bajusszal, fehér fogsorral. Mikor anyám előadta, hogy mi járatban vagyunk, Lénárth őrmester úr felrántotta mind a két szemöldökét és reám nézett. Odalépett elé, fejemre tette kezét, megsimogatta az arcomat és szelíden, jóságosan kérdezte:

— Ejnye kis öcsém, hát igazán csendőr akarsz lenni?

Határozottan feleltem:

— Az.

— Hm... hm... hm... — hümmögött Lénárth őrmester úr, mint aki valamiben tördeli a fejét.

— Hát tudod mit? — mondta aztán egy kis szünet mulva — csendőr, bizony fiam, nem lehetsz. Te még igen kicsi vagy, ellopnának a betyárok. Hanem tudod mit? Megfogadlak csendőrinasnak. És ha kitanulod a csendőrségi mesterséget és jól viseled magad, akkor idővel csakugyan csendőr lehetsz.

Ott maradtam. Teljes ellátás, ruházat és havonként egy forint ötven krajeár bérért.

Anyám hazament. Az őrmester úr pedig elüzent a szabómesterért és olyan akkurátus és cifra egyenruhát szabott a számomra, hogy még zsinórzattal is ki volt kanyargatva, mint az iszalag.

Bevezetett az örsfőző mellé, aki aztán egyre másra küldözgetett a boltba, a fűszereshez, a pékhez, a mészárosához, az őrmester úr, meg a csendőrök pedig a cipészhez, a szabóhoz, meg ahova kellett. Tisztán tartottam az utcát, az udvart, a pincét, a kamrát, a kertet, szóval minden szeget-lyukat. Ha szemlélő

tiszt úr érkezett az örsre, megrendeltem neki az előfogatot, zsebreraktam a borraivalót. Ha az őrmester úr, meg a csendőrök tekéztek, mert tekepálya is volt a kertben, akkor én állítgattam fel a babákat, én gurítgattam vissza a golyókat, kaptam érte 4—4 krajcárokat. Csoda jó dolgom volt.

Az örsfőzőnél mellett megtanultam főzni. Különösen a húsféle ételeket. Egyszer hetekig nem volt örsfőzőnk. Ketten főzöttünk az őrmester úrral. De csak a rántást, meg a hagymaaprítást bízta reám. Meg a palacsintasütést. Mert én úgy meg tudtam fordítani a serpenyőben a palacsintát, csakúgy csattant, mikor visszaesett lapjára a serpenyőbe. Egyszer se pottyant le a hamus ládába. Megterítettem az asztalt, tálaltam, mosogattam, takarítottam.

Három évig szolgáltam az örsön. Ott kellett hagynom Lénárth őrmester urat az összes csendőreivel együtt, mert elszerződöttetett anyám iparos tanoncnak. Ki is tanultam a mesterséget. Segédként dolgoztam mestereknél meg gyárban, huszonegy éves koromig. Akkor katona lettem.

Végre elérkezett a várva-várt idő. Csendőr lettem.

Nem sorakoztatom ide, mennyi és minő eredményeket értem el a csendőrségnél. Talán unalmas is lenne. De azt megörökítem, hogy a próbacsendőrtől kezdve az elérhető legmagasabb altiszti rendfokozatig feleveckéltem. Most is ott állok. És megörökítem azt is, hogy nem bántam meg, hogy csendőr lettem. Nem azért, mintha nekem mindig jó dolgom lett volna, hanem azért, mert bárminő pályára léptem volna, mindenütt ugyancsak küzdenem kellett volna. Ez a mi sorsunk. Az emberé. Ma itt vagyunk, holnap meg már amott, egyszer csak eltemetnek bennünket, aztán elfelejteneik örökre.

Volt bizony igen nehéz, sőt rendkívülien nehéz sorsom is. Évtizedekig tartó szolgálat alatt bizony, sok minden előfordul a csendőrrel. Én velem is előfordult. De erős, makaes fegyelemérzéssel, előjáróimba vetett bizalommal és szorgalommal minden nehézséget legyűrtem. Fáradt, kimerült, elcsigázott sokszor voltam, — de elcsüggedt, reménytvesszett soha! Pedig igen nehéz körülmények között szolgáltam. Többek között végigküzdöttem a világháborút, a forradalmakat, átszenvedtem a háborút, a forradalom kilengéseit, utórezgéseit a megnyugvásig. Igaz, — kegyetlenül megrázott, sőt megtépázott, meg-meginogtam, meg-megtántorodtam, sőt el is estem, de talpra ugrottam.

Ma már nyugállományban vagyok. De érzésben ma is szolgálom, a csendőrség eszmevilágában élek. Jóleső, felemelő érzés az, ha az élemedettebbkorú csendőr altiszt a Csendőrségi Lapok-ban el-elmondogathatja észleleteit, élményeit, tapasztalatait — a fiatalabb csendőrök okulására, szórakoztatására. Tartsuk szem előtt, hogy egy erkölcsi testületben, egy magasztos cél érdekében, együtt küzdünk és ebbe a családba tartozunk örökké.

A határkőnél megállok és visszapiillantok az elmúlt ötven esztendőre. Nézem, elhomályosult szemekkel nézem, mennyi derék bajtársam dőlt ki és hever az út mentén! Ők már itt hagytak bennünket és a mennyei csendőrségnél szolgálnak.

Ennek az ötven esztendőnek reám vonatkozó történetét dióhéjba szorítva most, hogy megírtam, nem azért tettem, hogy dicsekedjem vagy ékeskedjem

vele. Nem. Az érdem nem az enyém, hanem Lénárth őrmester úré, aki kijelölte számomra ezt az utat, melyen haladtam eddig. És a gondviselésé, mely megengedte érni, hogy erőben, egészségben megérhettem, hogy a Lénárth őrmester úr által kijelölt út határmeggyéjéhez elértem. De megírtam azért, mert ha körülnézek, nagyon sok bajtársat látok, akik szerencsésebb körülmények között vannak, mint én és ezt a szerencsét a csendőrségnek köszönhetik, mégis — mikor elhagyják a testületet — elég háládatlanul hátat fordítanak a csendőrségnek, mintha szegyenlenék, hogy ők is csendőrök voltak valamikor.

Én nem szégyenlem.

Sőt kezet szorítani szeretnék Lénárth Mihály őrmester úrral... de azzal már csak ott fenn találkozom majd, mikor a mennyei csendőrség előtt kihallgatásra jelentkezem.

## Köszönet egy öreg bajtársnak.

Írta: NEMES BALINT törzsőrmester v.  
(Kúnmadaras).

### I.

Boldog béke éveiben mindenki megelégedettebb volt, mint most. Én is az voltam, mert gyermekéveimet semmi sem zavarta. Még az sem okozott gondot, hogy gyermekéveimet számláljam, mert mindössze 5 éves voltam.

Életem nem sokáig volt zavartalan, mert édesanyám óvodába adott. Szorgalmasabb látogatója és tanulója nem volt az óvodának, mint én. Az ottani tudnivalókkal teljesen tisztában voltam. Lámpaláz nélkül mondtam a verseket.

Amilyen nyugodt és biztos talajon álltam az óvodában, annál viszontagságosabb volt az oda- és visszavezető utam. Ez már nem ment minden zökkenő nélkül s egy alkalommal majdnem szerencsétlenül jártam. Utam az óvodába oda és vissza azon az utcán vezetett, amelyben a falu legszebb lánya lakott.

Ma sem tudom miért, de amikor találkoztunk, ölébe kapott és össze-vissza csókolt. Ez a találkozás már igen veszélyeztette óvodai előmenetelem. Valószínűleg már akkor sem tartottam összeegyeztethetőnek az erkölcsrendészet elveivel, hogy engem egy 18 éves leány az utcán mindenki szemeláttára ölelgessen.

Remegtem és féltem tőle. Kerülni akartam, először őt s amikor ez nem sikerült, az óvodát. Az óvodakerülés már majdnem sikerült, azonban a Gondviselés segítségemre jött.

Egyik hazafelé vezető utamban történt, hogy a szokott helyen karjaiba véve csókolt a leány, ahogyan tudott, én pedig magamból kikelve rúgtam-vágtam, ahogyan bírtam. Észrevehette kétségbeesésemet és sokkal jobban csókolt, mint valaha. Arra gondoltam, hogy így majd békülékenyebb leszek. Azt gondoltam, hogy a heves csókáradatnak vége sem lesz soha. Az erőm már elhagyott, izmain elernyedtek, a szégyen égetett, de hiába minden erőfeszítés, karjaiból nem tudtam szabadulni. Átkoztam magamban a sorsot, amiért újra arra mentem és megfogadtam, hogy egyszer mindenkorra elkerülöm őt és vele együtt az óvodát is.



A véres spanyol földről: A jövő katonái.

Izzadtam és majdnem az eszméletlenség határán állottam, amikor arra ébredtem, hogy egy csendőr áll mellettünk. Jól ismertem. Mintha az égből potyant volna mellénk. Akkor valószínűnek is tartottam, hogy Isten küldte, az én megmentéseme.

A csendőr máskor mindig komoly, szoborszerű arca mosolyra nyílt. Fekete szeme a leány szemével találkozott. Ebből akkor nem sokat tudtam következtetni, de közöttünk a csóknak vége lett és mindhármunk között rövid hallgatás következett. A csendőr törte meg a csendet. Erélyt színelve, fekete kis bajusza alatt huncutkás mosollyal annyit mondott:

— Úgy látom, a kislíú már teljesen megelégette, félelmébe egész belekékült. Ugyan engedje már el...

Most már tudom, hogy az ilyen mosoly nincs a Szut-ban előírva, de eredménnyel járt, mert azonnal földet ért a lábam és én boldogan hazafutottam.

A leánytól nem kellett többé félnem, mert igen ritkán láttam s ha láttam is, a csendőrrel sétáltak és többet nem kaptam a csókjából. Azaz: már nem én kaptam...

Ettől az időtől kezdve gondolok hálával a csendőrökre.

## II.

Sokáig nem láttam a csendőrt. Később megtudtam, hogy a Haza védelme oda szólította, ahol csók helyett a halált osztogatták.

A vérzivatar utolsó esztendejében fáradtan, átlőtt testtel találkoztam vele. Gyorsan kipihente magát és néhány hét után újra elfoglalta helyét a falunkban. Nagy szükség is volt reá, mert a falu 14–15 éves kamaszai a község egyik részében minden este olyan lármát csaptak, hogy ahhoz képest a jazzbanda hangja is egérecincogás. Megfékezésükre az akkori zürzavarral teljesen lekötött 1–2 csendőr nem tudott időt szentelni. Úgy látszik azonban, hogy ezt az áldatlan állapotot az én csendőröm szeme gyorsan átlátta.

Ebből a kurjongató kamasz-társaságból én is csak a legritkább esetben maradtam ki. Egyik holdvilágos estén, amikor egyik szűk utcában lármánk a tetőfokára hágott, ott termett a csendőr. Nádvezző volt a kezében. Olyan csend lett, mint a sírban. Ereinkben megdermedt a vér. A menekülés lehetetlen volt. A csendőr kezében a nádvezző nagy nyugalommal és mégis véstjósloán pihent. Ekkor már

tudtuk, hogy a nádvezzővel valószínűleg érintkezésbe lépünk valamilyen formában. Nem csalódtunk benne. Felkért bennünket a távozásra, csak az ejtett kétségbe, hogy nem mondta meg, merre menjünk és biztosra vettük, hogy mellette kell elmennünk. Talán a pokolba szívesebben mentünk volna, mert jól tudtuk, hogy oda soká érünk, viszont a csendőr mellett el kell mennünk és a nádvezzővel találkozni fogunk.

A bátrabbak teljes erővel futottak el mellette. Nem úszta meg szárazon egy sem. Én hátra maradtam, gondolva azt, hogy talán megismer és szerencsés leszek. Bocsánatért esdekelve néztem reá és köszönésfélét mormolva, el akartam mellette somfordálni. Nem eszaktkoztam benne. Megismert. Nádvezzője füttyült a levegőben és több ízben éreztem az ízet. Jobban, mint a többi.

Azt a helyet, ahol a vesszővel érintkezésbe léptem, néhányszor megvakartam és elgörbült szájjal hazáig futottam. Nem mentem többet kujtorogni a társasággal. Ezt is neki köszönöm.

## III.

Már úgy gondoltam, hogy soha többet nem hoz vele össze a sors és nem lesz alkalma a felettem való gyámkodásra. De a közmondás rajtunk is beteljesedett: háromszor iszik a magyar. Neki is ugyanennyiszert lett alkalma velem törődni.

Hat-hét év elmúltával én is csendőr lettem. Minden vágyam az volt, hogy találkozhassam egykori jötevőmmel. Szerettem volna szótlánul elébe állni, hogy a rajtam levő ruha bizonyítsa be neki, hogy érdemes volt törődni velem, amikor megmentett a csókoktól és amikor rámvert a nádpálcával életemnek abban a fordulójában, amikor az ilyen suhintások legjobbkor jönnek.

De találkozásom vele nem sikerült egy ideig, de amikor már négyéves csendőr voltam, arra az örsre osztottak be, ahol ő is szolgálatot teljesített. Találkozásunk mindkettőnköt meglepett, habár akkor nem gondoltam arra, hogy újra segítségemre lehet. De tekintetéből azt láttam, mintha azt mondaná: számíthatsz reám.

Most sem csalódtam benne. A legelső alkalmat felhasználta és közölte velem, hogy az örsön levő két fiatal bajtárs a legszigorúbb előljárói ellenőrzés ellenére is a lejtő oly mély fokán áll, hogy a legteljesebb mértékben tartózkodjam tőlük, ha a testületben akarok maradni. Most is hallgattam rá. Igaza lett újra, mert egyik bajtárs öngyilkossággal, a másik a testületből való eltávolítással fejezte be pályafutását.

Most is sokat gondolok reá. A közelmúltban nyugállományba került. De még most is úgy érzem, hogy valamikor segítségemre lehet, mert józan élete, élettapasztalata, kötelességtudása oly értékek, amelyek mások javára is mindenkor értékesíthetők.

Magamon, ezeken a látszólagos apróságokon tapasztaltam, hogy a csendőr minden szava és minden lépése egyúttal népművelés is. És még valami: vagy jótett, vagy kár valakinek. A szerint, ahogy a csendőr a szót mondja és a lépést teszi.

## Ki tudta?

Gács, Losonc, Brassó és Késmárk voltak fő- és szövőiparunk központjai. Trianon következtében mind idegen kézre kerültek.





## TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

### Biztosítási család eredményes nyomozása.

Írta: MÓNUS ILLÉS tiszthelyettes (Szeged).

1937 május 17-én az orosházi őr s a szegedi nyomozó alosztálynak távbeszélőn jelentette, hogy aznap reggel Orosházán Szalai János\* fűszer- és vegyeskereskedésében tűz ütött ki s miután gyújtogatás esete látszik fennforogni, helyszínelő és nyomozó kirendelését kérte. Az őr azt is jelentette, hogy a helyszín változatlan, mert járőre azt azonnal lezárta és azóta őrzi.

Mivel az alosztály valamennyi nyomozója külszolgálatban távol volt, egyedül vezényeltek ki a helyszínelésre.

Az őrre megérkezve, a járőrrel, a bizalmi eggyekkel, valamint Szalai János üzlettulajdonossal a helyszínre mentem.

A tüzeset színhelye beépített utcában, Szalai János lakásától 200 méter távolságban egy bérelt helyiségben van, amely más lakóházzal összeköttetésben nincs. Különálló épületben, az üzlettől 6 méter távolságra lakik a ház tulajdonosa.

A tüzet Szalai fedezte fel 17-én, reggel 5 óra 30 perckor, amikor az üzletet ki akarta nyitni.

Az épület utcafelőli oldalán egy kettősszárnyú, kívülről bádoggal bevont ajtó van, amely belülről vaskapcsokkal van rögzítve. A belső kettősszárnyú üvegezett ajtó, kilincsre volt betéve és egy fordítható kallantyúval volt rögzítve. Az ajtótól jobbra 2 ablak nyílik az utcára, egyik az üzlethelyiségből, a másik pedig az irodahelyiségből. Az ablakok közepén vasráccsal vannak ellátva. Az ajtón és ablakokon elváltozás nem volt.

Az épület keleti része előtt nyitott folyosó van, amelyről egy ajtó az üzlethelyiséggel összefüggésben nem álló raktárba, egy duplaajtó pedig az üzlethelyiségbe nyílik. Az üzlet külső ajtaja deszkából készült ajtó, a belső pedig üvegezett. Az ajtók kulccsal vannak bezárva. A belső ajtó kulcsa állandóan a sértettnél, míg a külső ajtó kulcsa — mivel ez igen nagy — a nyitott folyosó egyik gerendáján szokott elrejtve lenni, amelyet az üzlet nyitásakor Szalai a helyén talált. Az ajtókon elváltozás nem volt.

A folyosóról az üzletbe nyíló ajtók kinyitása után az üzletbe léptem, ahol átható petróleumszag volt érezhető, amely arra engedett következtetni, hogy ott rövid idővel azelőtt nagyobb mennyiségű

petróleumot öntöttek ki, vagy locsoltak széjjel, amely nem égett el, hanem a padlóba vagy egyéb tárgyakra beivódott.

Az üzlet levegője erős, átható füstszagú volt olyannyira, hogy az üzletben szellőztetés nélkül tartózkodni nem lehetett. Ebből arra következtettem, hogy ott valami éghető, erősen füstölő anyag levegő hiányában hosszabb ideig izzva, láng nélkül égett és annak a fojtó füstje járta át a bent lévő tárgyakat és falakat.

Az üzlethelyiség keleti falánál fiókos és polcos áruállvány állott, rajta különböző fűszer, főképpen pótkávé és malátakávé. A fiókok általában csaknem üresek voltak, úgyhogy azokban pl. cukor-, paprika- és sóból, mint a legjobban keresett cikkekből, csak 25–30 dekányi volt. A polcokon több üres papírzaeszkó volt akként elhelyezve, mintha azokban áruk lennének, az ugyanott levő dobozok pedig üresek voltak.

Az üzlet északkeleti sarkában, az áruállvány tetején csomagoláshoz szükséges papírzaeszkók állottak kisebb-nagyobb kötegekben, amelyek a többi tárgyaktól eltérően, sokkal jobban meg voltak égve. Ebből arra következtettem, hogy a tűz fészke ott lehetett. Ezen a helyen a padozaton egy 7 deciliteres üres üveget találtunk, amelynek a felső része, vagyis a nyaka le volt törve. A letört darab az üveg mellett hevert. Az üvegben petróleum vagy benzín maradványa volt érezhető. Az üveg mellett meszelőnyél feküdt, amelynek az üvegnél levő vége teljesen el volt szenesedve. Többi része csak füstös volt. A meszelőnyél eredetileg az elégett polc sarkára és a villanyórára volt helyezve s azon állványpapírok és falvédők voltak, amelyek teljesen elégték.

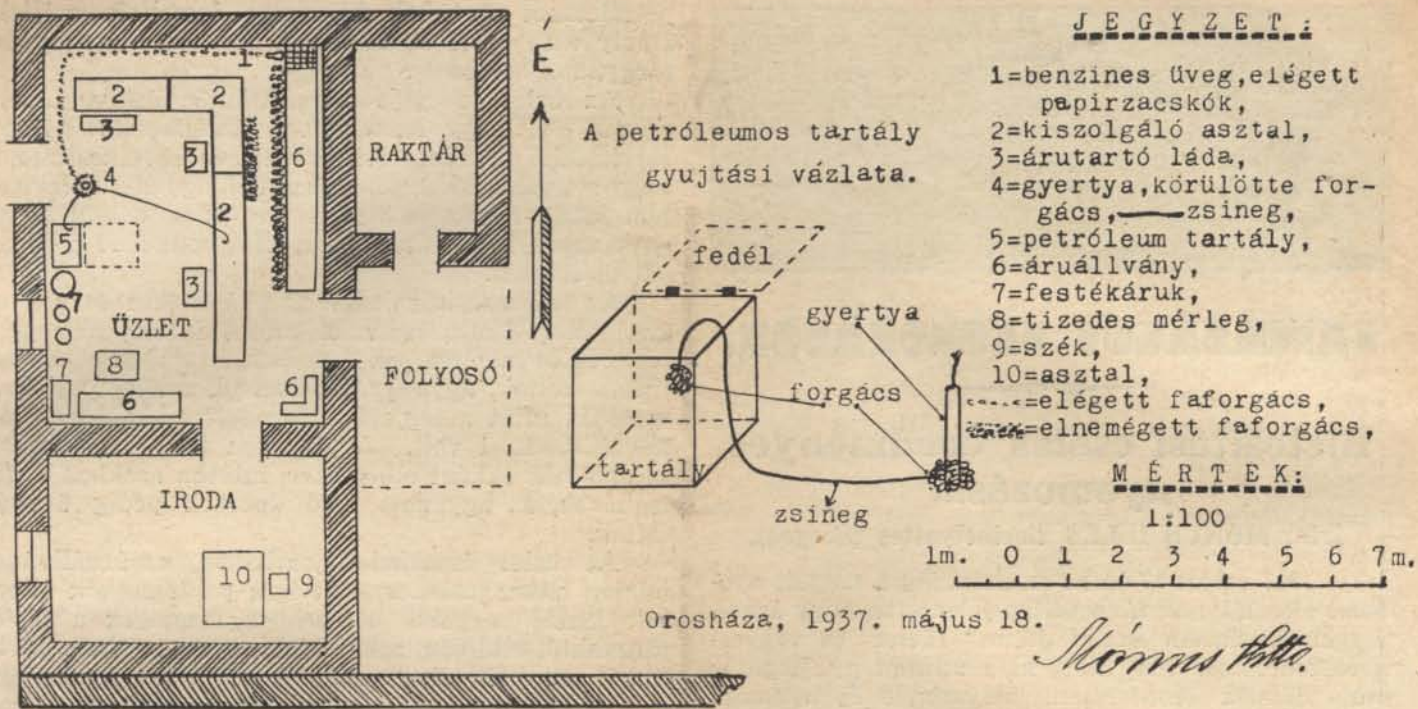
Az állvány előtt a padozaton az eltört üvegtől egészen az állvány másik végéig csomagoláshoz használt faforgácsot találtunk (l. a fényképet). A faforgács petróleummal át volt itatva, de nem égett el, sőt még csak meg sem pörkölődött. Ugyanilyen, vagyis petróleummal átítatott, de el nem égett faforgácsot és papírhulladékot találtunk a kiszolgálóasztal belső része alatt is.

A kiszolgálóasztal lapja külső középső részének  $\frac{1}{4}$ -a meg volt égve, illetve szenesedve. Az asztallap égésének irányában, nyílásával az asztal felé egy petróleumtartály fel volt döntve, amelyben a későbbi megállapítás szerint 14 liter petróleum volt. A tartály a helyszíni szemle alkalmával üres volt. A petróleumtartály kb. 80 liter irtartalmú, deszkából készült, ládaszerű és belseje bádoggal volt burkolva. Oldalain égési nyomok nem voltak, míg a teteje, amely szintén deszkából készült, de bádoggal nem volt bevonva, kívül-belül meg volt szenesedve.

A tartály eredetileg az utcabejárati ajtó és az ablak közti részen, a fal mellett állt. A tartály felső részétől felfelé a fal meg volt füstösödve, míg attól lefelé a fal teljesen tiszta volt. A tartály fedelének elégéséből egy másik tűzfészket állapítottam meg, a falon levő füstösödésből pedig arra következtettem, hogy a tartály a tetejének elégése, illetve elszenesedése után lett feldöntve, hogy az abban levő, el nem égett petróleum kifolyjék. Ennek következtében égett el a kiszolgáló asztal külső felső részének egyharmadrésze.

A tartály eredeti helyétől egészen az eltört üveggel elégett faforgács hamumaradványait lehetett kivenni.

\* A nevetek megváltoztattuk. Szerk.



Az üzletben nagy tűz nem volt, mert csupán a falra erősített reklámpapírok és az áruk papírburkolatai égtek le, ami a zárt helyiségben felgyülemlett éghető gázoknak lángralobbanása következtében jöhetett létre.

Mivel az üzlet tüzeset ellen 1500 pengőre volt biztosítva, a bizalmi egyének figyelmét a helyszínen tett megállapításaimra különösen felhívtam, hogy szükség esetén a látottakról tanúságot tudjanak tenni.

A helyszínen talált állapotot leméréssel, lerajzolással és fényképfelvétellel is rögzítettem.

Szalai előző napi holtartózkodásának, valamint viszonyainak, multjának megállapítása végett a járőr puhatolásba kezdett, én pedig Szalaival a község házára indultam, akivel útközben egymás mellett haladva, az üzletben látottakról elbeszélgettünk. E közben Szalaihoz kérdéseket intéztem, hogy mit szól a látottakhoz, mit gondol, hogyan keletkezhetett a tűz, kinek állt érdekében azt előidézni, honnan származhatik a forgács stb.

Szalai a feltett kérdéseimre — anélkül, hogy én őt gyanúsítottam volna a tűz előidézésével — kijelentette, hogy a tüzet nem ő idézte elő, hanem üzletét csakis valamelyik haragosa gyújthatta fel boszszúból. Erre én azt feleltem, hogy holnap megvizsgálom a zárat is, mert ha idegen a tettes és hamis kulccsal nyitotta ki az üzlet ajtaját, annak látható nyoma van a zárban. Ez az érvelésem nem is maradt hatás nélkül, mert ezután, amíg a község házára nem értünk, Szalainak kevés mondanivalója volt a számomra. Láttam, hogy a mondottakon mélyebben elgondolkozik, mert erre ő nem számított.

A község házára megérkezve, előbb a rendőrszobába mentünk, de mivel ott többen megfordultak, az ügyről semmit sem beszéltünk. Ez alatt az idő alatt azt észleltem, hogy Szalai igen izgatott, ezért egy külön szobába hívtam őt át, ahol az ügyről zavartalanul beszélhettünk. A tüzesettel kapcsolatosan többek között azt mondtam neki, hogy a tüzet

idegen kéz nem idézhette elő, mert ez másnak érdekében sem állott, csak neki, továbbá, hogy a gyújtogatás ilyen körülményes módjára másnak alkalmatlan sem lehetett és már tisztában vagyok azzal is, hogy ezt miként követte el. Erre kíváncsi lett és kért, hogy mondjam el, miképpen képzelem el a gyújtogatást. Megígérttem neki, hogy el fogom mondani, de csak akkor, ha őszintén megmondja, hogy május 15-én, szombaton az esti üzletzárás óta a tűz felfedezéséig mikor és mennyi ideig volt az üzletben.

Erre ő azt felelte, hogy vasárnap, május 16-án reggel 9 órakor ment az üzletbe és körülbelül 10 percre tartózkodott ott, mert egy ismerősének — annak kérésére — gépselymet vitt.

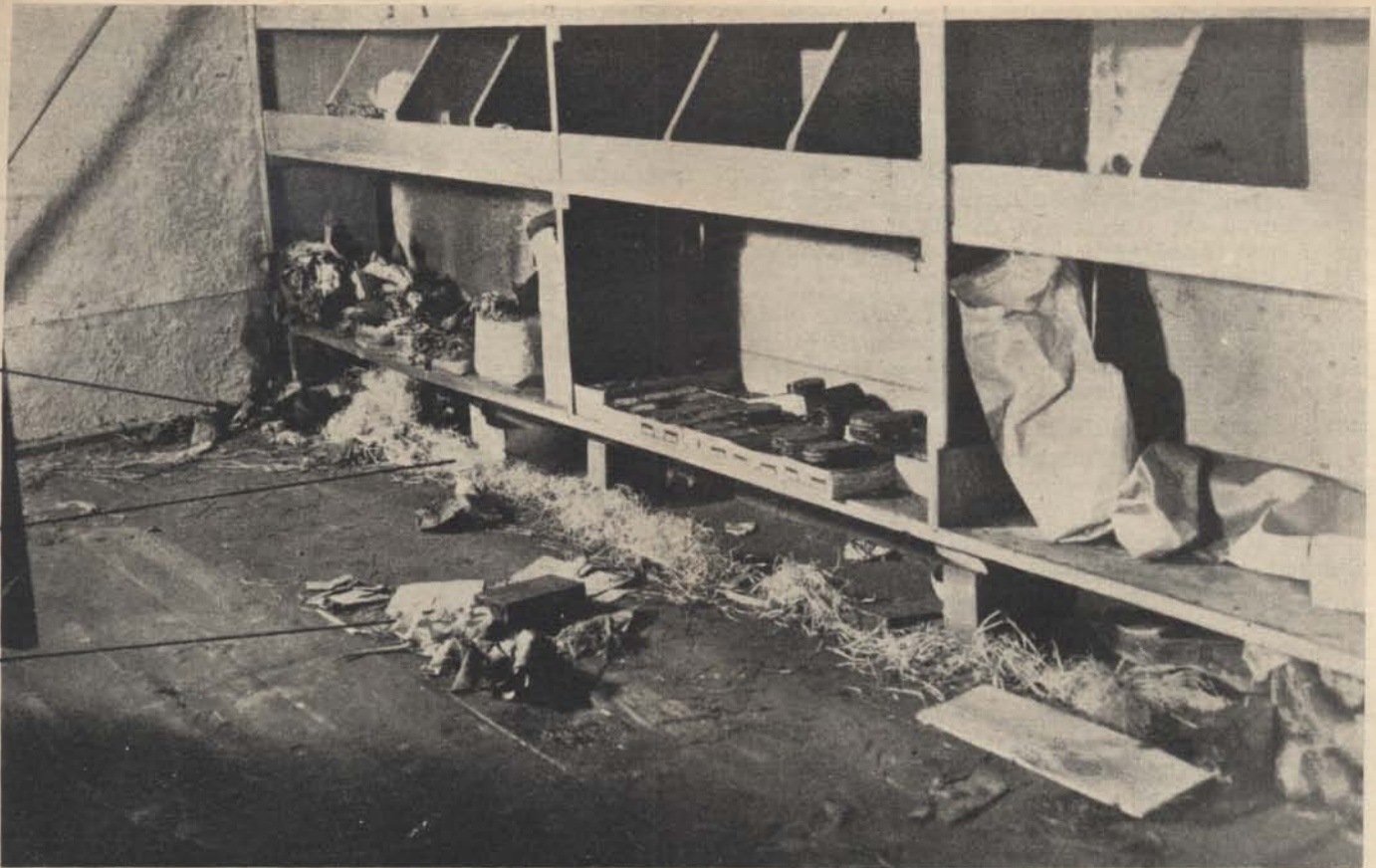
A cselekmény elkövetését erre én a következőkben mondtam el neki:

Szombaton (május 15-én) üzletzárás után petróleummal átitatott faforgácsot helyeztettem el az állványtól a petróleumos tartályig. Egy üveget, benzinnel megtöltve, a papirzacskók irányában a padozatra a petróleumos forgács közé helyeztettem, majd egy szál gyertyát az üvegbe téve, onnan eltávozott.

Másnap, amikor a gépselyemért ment, mindent még egyszer átnéztem, esetleg valamit módosítottam az előző napi előkészületeken s ekkor gyújtotta meg a gyertyát. Hétfőn reggel az üzletet kinyitotta, látta, hogy a tűz nem úgy sikerült, mint ahogyan számított, ezért a petróleumos tartályt felborította, amelytől a lappangó tűz lángralobbantott s ekkor kiáltotta a tüzet.

Szalai erre kijelentette, hogy megállapításaim sok mindenben megközelítik a valót és a nyomok az ő tettességét bizonyítják, ezért beismeri, hogy a tüzet ő idézte elő, amit az alábbi okok miatt a következőképpen hajtott végre:

Két évvel ezelőtt, mint román katonaszökevény, jött át Magyarországra és Orosházán telepedett le. A magával hozott 1500 P pénzen fűszerüzletet nyitott, amely az első évben igen jól ment. 1936 őszén



Az áruállvány alsó része az előtte elhelyezett faforgáccsal: 1. = első gyújtáskor használt üveg (leesve), 2. = állvány mellett levő el nem égett forgács, 3. = a kiszolgáló asztal alá helyezett, de el nem égett faforgács. A bal alsó sarokban a kiszolgáló asztal helye látszik (a felvétel előlából húztuk el a helyéről).

az üzlet menete hanyatlani kezdett, mert az üzlete közelében egy nagyobb tőkével rendelkező egyén bőségesen felszerelt üzletet nyitott. Most már annyi forgalmat sem tudott lebonyolítani, hogy üzlet- és házbérét kifizethesse.

Teljes tönkremenéséhez hozzájárult még az is, hogy honosítási kérelmét elutasították. Honosítása érdekében mindent megmozgatott. Ügyvédet fogadott és befolyásos emberek támogatását is igyekezett igénybe venni. Mindez természetesen sok pénzbe került. Mult héten másodszor is elutasították kérelmével, ami igen elkésérettette annál is inkább, mivel közben üzlete teljesen tönkrement.

Szándéka volt ugyan egy nőismerősével házasságra lépni, akinek a hozománya 5–6000 pengő, de mivel az ő vagyona már teljesen elfogyott, kérésként nem mert fellépni.

Hogy pénzhez juthasson, elhatározta, hogy üzletét felgyújtja, a biztosításból kapott 1000 pengőnyi pénzen új üzletet nyit és csak akkor lép fel kérésként a leánynál.

A felgyújtás mikénti végrehajtását sokáig fontolgatta. Először úgy szándékozott végrehajtani a tervét, hogy kívülről, az üzletbe való belépés nélkül gyújtja fel az üzletet. A villanyvezeték mellett, ahol az a falon át van vezetve, zsineget húz keresztül, a zsinegnek az üzletben levő végére 10 szál gyufát erősít, a gyufaszálakra nehezéket tesz, a gyufafejeket finom dörzspapírra fekteti, majd az egészet sok gyufaszállal rakja körül. A zsineg kintlevő végének meghúzásakor a gyufaszálak meggyulladnak s a körülötte elhelyezett gyúlékony anyagot lángralobbantják.

Ezt a gyújtási módot kipróbálta ugyan, de el is vetette azért, mert nem akarta magát annak kitenni, hogy a gyufa esetleg nem gyullad meg.

Ezután gyertyákkal kísérletezett oly módon, hogy az üzletben levő gyertyák közül napközben különböző vastagságú és hosszúságú gyertyákat meggyújtva, figyelte, hogy melyik hány óra hosszáig ég.

A gyertyák közül kiválasztott egy olyan szál gyertyát, amelyik kísérletezései alkalmával 5–6 óra alatt égett el. Egy ilyen szál gyertyát benzinnel töltött üvegbe helyezett és az üzlet északkeleti sarkában a papízaeszkök közé téve, azt szombaton (május 15-én) az üzletzárás alkalmával meggyújtotta.

Arra számított, hogy a gyertya leégése után az égő papíros a benzines üveget felrobbantja s a szétfolyó benzint a berendezést felgyújtja.

Számítása szerint a tűznek hajnali 2–3 óra között kellett volna kitérnie, de mivel reggelig semmit sem hallott a tűz kitéréséről, nagyon nyugtalan lett. Reggel korán elment az üzlet közelében lakó egyik ismerőséhez, hátha a tűz felől hall valamit. Ottléte alatt megkérték őt, hogy — mivel cernájuk elfogyott és varrni akarnak — hozzon az üzletből egy orsó cernát. Ez kapóra jött neki, azonnal el is ment cernáért.

Amikor az üzlet folyosóra nyíló ajtaját kinyitotta, az üzletben nagy füst volt, de a tűz már nem égett. A benzinnel megtöltött üveg a padlóra esve, széjjel volt törve, az üveg feletti papízaeszkök félig meg voltak szenesedve, parázs azonban már ott sem volt.

A cernát magához véve, az üzletből eltávozott, de a cerna átadása után az ismerősétől is hamar-

san eltávozott, mert nagyon nyugtalan volt, hogy számítása nem sikerült.

Egész nap nyugtalan volt és nem találta a helyét, mert a felgyújtást most már be akarta fejezni annál is inkább, mivel az előző gyújtás nyomait észrevétlenül eltüntetni nem tudta volna, a leleplezéstől pedig nagyon félt. Aznap este szokása ellenére betért egy korcsmába és ott több pohár bort fogyasztott, hogy bátorságot szerezzen a cselekmény újabb végrehajtásához.

A korcsmából fél 22 óra körül távozott el és onnan az üzletéhez ment. Az udvarra vezető utcai kapuhoz volt kulcsa, de bemenni mégsem tudott, mert a kapu belülről el volt reteszelve. Megkísérelte a magas kerítésen való átmászást is, de ez nem sikerült, ezért a szomszédos udvarra mászott be az alacsonyabb kerítésen és onnan ment át az üzlet udvarára.

Az üzletfolyosó ajtaját kinyitotta, az ablakot fatáblával elsötétítette és munkához látott.

Az üzletben levő faforgácsot petróleummal lelocsolta és azt 20—25 cm. vastagságú csíkban az áruállvány szélében helyezte el. A faforgács-csíkot ezután elvezette az üzlet nyugati fala mellett levő petróleumtartályig, majd ugyanilyen, petróleummal átitatott forgácsot helyezett a kiszolgáló asztal alá is. A petróleumtartálytól 120 cm. távolságra az üzlet padlójára az előző gyújtásnál használt gyertyával azonos nagyságú gyertyát helyezett el, amelyet azután petróleummal átitatott forgácsal körülrakott, úgyhogy a forgács a gyertya leégésekor meggyuladjon. Petróleumba mártott zsinog egyik végére petróleummal átitatott ökölnagyságú faforgácsot kötött és azt — a tartály tetejét kinyitva — akként helyezte el a tartályban, hogy az a petróleum felett csüngött, a zsinog másik végét pedig a gyertya mellett levő faforgács közé tette.

Ugyanilyen zsinogot a petróleummal lelocsolt kiszolgáló asztal tetejéről a gyertyáig is elvezetett.

A villanyt leoltva, az ablakról a fatáblát levette, mivel ez nem szokott lenni az ablakon, majd a gyertyát meggyújtotta és az üzletet bezárva, eltávozott. Ekkor 23 óra volt.

Számítása szerint a tűznek most 3—4 óra közötti időben kellett kitörnie. Bár lefeküdt, aludni nem tudott, mert várta, hogy a tűzről értesítsék. Ez azonban nem következett be, ezért reggel az előző napinál is izgatottabban és korábban ment az üzletet kinyitni, mert nem tudta elképzelni, hogy miért nem gyulladt ki az üzlete.

Az üzlet ajtaját kinyitotta, bent sűrű füst gomolygott, úgyhogy látni sem lehetett semmit, láng nem volt ugyan, de némely helyen még izzott a parázs. Beljebb menve, észlelte, hogy a petróleumtartály teteje be van esukódva, ezért gyors rántással a tartályt feldöntötte és az udvarra szaladt. Ahogy az ajtón kiért, robbanást hallott és nagy lángot látott kicsapódni az ajtón, ekkor tüzet kiáltva, elrohant és a közeli telefonállomásról telefonált a tűzoltóknak.

A tűzoltók megérkezésükkor megint csak a nagy füstöt találták, mert Szalai elfutása után az udvaron tartózkodók egyike az üzletajtót becsukta s így a tűz, levegő hiányában, csak fojtva égett, amit a tűzoltók hamarosan el is oltottak.

Ennél a nyomozásnál az eredmény elsősorban annak volt köszönhető, hogy a helyszínt az örs jár-

őre a cselekmény felfedezése után azonnal lezárta, oda senkit sem engedett be s így főként az érdekelteket megakadályozta abban, hogy ott tevékenykedhessenek s a bizonyítékokat megsemmisíthesse. Az eredményt azután a helyszíni leletből vont észszerű következtetések hozták meg.

A bűncselekmény előkészítése, végrehajtása rendszerint kizökkenti a tettest hétköznapi életmódjából. Olyanokat tesz-vesz, amit máskor nem szokott tenni. Itt pl. a tettes korcsmába ment bátorságot inni, szokatlan időpontban lépett az üzletébe, kerítésen mászott át stb. Ezek mind megfogható pontok. Ha a nyomozás gondol a lehetőségükre és felderíti őket, közvetett bizonyítékokat nyer.

A gyujtogató különböző kísérletei a gyujtogatás módja tekintetében igen tanulságosak és megjegyzésre érdemesek.



Az örsparancsnokképző iskola vizsgája. Június 26-án fejeződött be Szombathelyen a tizedik örsparancsnokképző iskola. A vizsgabizottság elnöke *Folkusfalvi Folkusházy Lajos* altábornagy, a n. kir. esendőrség felügyelője, tagjai: *Szűtsy Imre* ezredes, a belügyminisztérium VI/b. osztály vezetője, dr. *Damasy Farkas* alezredes, a belügyminisztérium VI/c. osztályának vezető-helyettese, *Dalmy József* alezredes, a szombathelyi kerület ideiglenes parancsnoka és *nemes Szentoléry Rikárd* őrnagy, az örsparancsnokképző

iskola parancsnoka. Az értékes vizsga kifejezésre juttatta az iskola magas színvonalát, a minden tekintetben gyakorlatias és a legmagasabb fokon álló oktatási módszerét és az oktatók fáradságot nem ismerő eredményes munkáját. A vizsga befejeztével a n. kir. esendőrség felügyelője az iskola tisztikarának, segédoktatóinak és a vizsgázott hallgatóknak elismerését fejezte ki. Az iskolát 179 hallgató végezte el. Első *Jurányi Antal* őrmester. *Kitűnő eredményt értek el még: Marton János* őrm., *Horváth Ferenc* I. lov. őrm., *Benkő Vince* őrm., *Hegymegi Balázs* lov. őrm., *Soós Lajos* őrm., *Varga János* VIII. őrm., *Vági Imre* őrm., *Toldi József* őrm., *Géczi Márton* őrm. és *Herceg József* őrm.

### Legprimább minőségű német gyártmányú varrógépek

(hímző minimális használatlalt)

A m. kir. esendőrség részére amíg a készlet tart, egy évi részletfizetésre.

Felsőszekrényes .....	P. 260.—
Süllyesztős 2 fiókos .....	„ 320.—
Süllyesztős 2 fiókos csapó asztallal .....	„ 340.—
Süllyesztős, 2 fiókos faállvánnyal .....	„ 360.—

5 éves garanciával.

**HORVÁTH VILMOS** mechanikai vállalat BAJA.



**Járőrvezetői tanfolyamok vizsgája.** A budapesti és pestszenterzsébeti gy. tanalosztálynál a járőrvezetői tanfolyam vizsgáját *Kézdivásárhelyi Nagy Gyula* tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese elnökléte alatt június 26. és 28-án tartották meg. A budapesti gy. tanalosztályban a hallgatók közül 7 kitűnő eredménnyel vizsgázott, és pedig: elsőnek **Borbély János** (székesfehérvári II.), másodiknak **Tömöri Gyula** (budapesti I.), harmadiknak **Kemeter Ferenc** (székesfehérvári II.), negyediknek **Lengyel Antal** (székesfehérvári II.), ötödiknek **Válint Béla** (székesfehérvári II.), hatodiknak **Mészáros László I.** (székesfehérvári II.), hetediknek **Szajkó István** őrm.-ek (székesfehérvári II. kerület). Ezenkívül 11 jeles, 15 jó és 6 elégséges eredménnyel végezte a tanfolyamot.

keszfehérvári II.), ötödiknek **Válint Béla** (székesfehérvári II.), hatodiknak **Mészáros László I.** (székesfehérvári II.), hetediknek **Szajkó István** őrm.-ek (székesfehérvári II. kerület). Ezenkívül 11 jeles, 15 jó és 6 elégséges eredménnyel végezte a tanfolyamot.



**A pestszenterzsébeti járőrvezetői tanfolyamba** a szombathelyi III., pécsi IV., szegedi V., debreceni VI. és a miskolci VII. csendőrkerület-től vezényelt 40 hallgató közül **Bognár Lajos I.** őrmester kitűnő eredménnyel elsőnek, **Kövári Ferenc** őrmester kitűnő eredménnyel másodiknak vizsgázott (mindkettő a szombathelyi nyomozó alosztálytól). Ezenkívül 16 hallgató jeles, 21 jó és 1 hallgató elégséges eredménnyel vizsgázott.

**Dieséreték.** *A budapesti I. kerület parancsnoka* **dicsőről okirattal látta el: Fenyves József** tiszthelyettest hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnoki minőségben az állambiztonságot veszélyeztető egyének tevékenységének szakszerű megfigyelésével és értékes adatgyűjtésével teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, valamint alárendeltjeinek vezetése és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért; **Mészáros György** tiszthelyettest a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi, majd legújában őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek vezetése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért, valamint példás magaviseletéért; **Bérczes László** tiszthelyettest a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi, majd legújában őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek vezetése, oktatása és ellen-

őrzése terén kifejtett buzgalmaért; **Flórián Gyula** tiszthelyettest a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen, mint a nyomozó alosztályhoz beosztott alcsoportvezető, a vagyoni elleni bűncselekmények kiderítése körül kifejtett szakszerű és igen eredményes működéséért; **Almásy Géza** és **Sebők András** tiszthelyettest hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek fegyvelmezése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért; **Baráth László** tiszthelyettest a csendőrségi szolgálati ideje alatt, de különösen őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek fegyvelmezése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért; **Várbíró János** tiszthelyettest a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen irodai segédmunkási minőségben szaktudással párosult szorgalommal teljesített igen értékes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; **Borbély Máté** számvivő tiszthelyettest hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen gazdasági hivatali segédmunkási minőségben szaktudással párosult szorgalommal teljesített igen értékes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; **Sashegyi József**, **Pap Bálint** és **Csatári Lajos** számvivő tiszthelyettest hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen gazdasági hivatali segédmunkási minőségben szaktudással párosult szorgalommal teljesített igen értékes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; **Varga Lajos**, **Kiss István II.**, **Gróf János**, **Szentmiklósi József**, **Szabó Lajos III.**, **Csomor István** és **Lakatos Dániel** törzsrörmester v-át csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, valamint példás magaviseletéért; **Ferenc József** törzsrörmester v-át a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, valamint példás magaviseletéért; **Jakab Imre**, **Gyimes Márton**, **Pintér Ferenc** és **Tölgyes Ferenc** törzsrörmester v-át a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek vezetése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért, valamint példás magaviseletéért; **Farkas József III.** törzsrörmester v-át a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi, majd legújában őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek vezetése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért, valamint példás magaviseletéért; **Farkas József III.** törzsrörmester v-át a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi, majd legújában őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek vezetése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért, valamint példás magaviseletéért; **Kovács Mátyás**, **Hargitai Antal** és **Venyike Sándor** törzsrörmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen irodai segédmunkási minőségben szaktudással párosult szorgalommal teljesített igen értékes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; **Oláh József** törzsrörmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnokhelyettesi minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, valamint példás magaviseletéért; **Kecskés András** törzsrörmestert hosszabb csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; **Bernáth Lajos**, **Horváth Ferenc IV.** és **Kiss Gábor I.** törzsrörmestert

**Őn által megszabott időre terjedő előleghnőküli hitel a m. kir. csendőrség m. t. tagjai részére.**

Bátorok, szelencok, matracok és sodronyok, szőnyeg-  
árak, futó- és ebédlőszőnyegok, disztárgyak és az  
összes vászonárak, abroszok, ágyneműdasszok.

Vidékre árajánlatot mintákkal küldünk.

**Lakásberendező vállalat, VI. Andrásy út 66**



**Hegedű, Harmonika, Tárogató,  
Gramofon, Rádió**

és az összes hangszerek legjobbak  
itt a magyar gyárban kaphatók  
Csendőröknek részletre is

**MOGYORÓSSY HANGSZERMESTER**

Budapest. VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen.



**CONTINENTAL-PORTABLE 34-37**

**WANDERER gyártja,  
csak jó lehet!**

**CSENDŐRSÉGI ÍRÓGÉPMODELLJEINK  
BEÉRKEZTEK! SZENZÁCIÓSAK!!!**  
Kérjen díjtalan PRÓBAHASZNÁLATRA még ma gépet

**GOÛ ÉS KOVALSZKY**

**BUDAPEST**

magyarországi vezérképviselőtől

V., Nádor-u. 11.

a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; *Lukács Mihály* és *Barcsa Pál* törzsrőmestert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységéért; *Danyi Sándor* és *Képes János* törzsrőmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységéért; *Pelczér Sándor* és *Benedek István* törzsrőmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen irodai segédmunkási minőségben szaktudással párosult szorgalommal kifejtett igen értékes és hasznos tevékenységéért; *Pelikán György* törzsrőmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett igen nagy buzgalmaért, kötelmeinek igen lelkiismeretes teljesítéséért, a nagytömegű pótlóidomításnál szerzett érdemeiért és példás magatartásáért; *Kelemen János* törzsrőmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen mint a nyomozó alosztályhoz beosztott nyomozó a vagyoni elleni bűncselekmények kiderítése körül kifejtett szak szerű és igen eredményes működéséért; *Gönczöl Mihály* őrmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; *Szöke József* őrmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes és hasznos tevékenységéért és *Kiss Gyula II.* őrmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett igen nagy buzgalmaért, kötelmeinek igen lelkiismeretes teljesítéséért, a nagytömegű pótlóidomításnál szerzett érdemeiért és példás magatartásáért. — *Nyilvánosan megdicsérte: Puskás Mihály* és *Magyari Sándor* törzsrőmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen a kerületi távbeszélő központban teljesített hasznos és értékes tevékenységéért és példás magaviseletéért; *Horváth Gábor II.* tiszthelyettes hosszás csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen őrsparancsnoki minőségben teljesített igen értékes és hasznos szolgálataiért, alárendeltjeinek fegyverezése, oktatása és ellenőrzése terén kifejtett buzgalmaért; *Balázs Sándor* törzsrőmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; *Tóth Imre II., Kömives Pál, Molnár Géza* törzsrőmestert, *Szatmári József II., Szalai Márton, Kulcsár István, Tóth József* és *Antal János* őrmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; *Besenyei Dezső, Makrai István, Rózsafer János* törzsrőmestert, *Sándor Mihály, Horváth József, Mihályi Károly, Hevesi Gábor, Majoros István, Tölgyes Gábor, Pataki József, Mátyás Mihály, Magossányi Gergely, Könczöl István* és *Pálházi János* őrmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes és hasznos tevékenységéért; *Nemesfalvi Antal* számvivő tiszthelyettes hosszás csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen gazdasági hivatali segédmunkási minőségben szaktudással párosult szorgalommal teljesített igen értékes és hasznos tevékenységéért, valamint példás magaviseletéért; *Kalmár Péter* őrmestert a csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett igen nagy buzgalmaért, kötelmeinek igen lelkiismeretes teljesítéséért; *Takács József* és *B. Kovács János* őrmestert csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett igen nagy buzgalmaért, kötelmeinek lelkiismeretes teljesítéséért, továbbá a pótló

lovak idomításánál szerzett érdemeiért; *Vatai György, Ferenczi Karoly, Csurgó Lőrinc, Kapos Mihály, Tózsér András, Kézér Márton, Felsővári Ferenc, Sági Antal* és *Kertész József* csendőrt a csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett nagy buzgalmaért, kötelmeinek lelkiismeretes teljesítéséért és példás magaviseletéért; *Miklósszegi Ferenc* és *Réz István* csendőrt a csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett igen nagy buzgalmaért, kötelmeinek igen lelkiismeretes teljesítéséért, a nagytömegű pótlóidomításnál szerzett érdemeiért és példás magatartásáért; *Darvas Sándor* őrmestert csendőrségi szolgálati ideje alatt kifejtett igen nagy buzgalmaért, kötelmeinek lelkiismeretes teljesítéséért és példás magaviseletéért.

**Pénzjutalmak.** A belügyminiszter úr a nyomozó szolgálat ellátása terén kifejtett eredményes tevékenységéért a nyomozó osztály állományából *Gellerthegyi Albert* alhadnagyot, *Kalotai Zsigmond, Bezzeg István* tiszthelyettes 55—55 P, *vitéz Kovács Dénes, Kutai József, vitéz Dósa Gergely, Juhász István* és *Sánta András* tiszthelyetteseket 50—50 P jutalomban részesítette.

**Beutalások Balatonfüredre.** A belügyminiszter úr a folyó évi IV. gyógyidőszakra a balatonfüredi csendőrségi gyógyháza a következőket utalta be. *A tényleges csendőrtiszti állományból: Folkusfalvi Folkusházy Lajos* altábornagy, a felesége és Antal fia, *vitéz Zirczy József* alezredes, a felesége és Enikő leánya, *Bakó András* alezredes, a felesége, Erzsébet és Ágnes leányai, *Szabó Jenő* őrnagy a feleségével, *nemes Szentoléry Rikárd* őrnagy feleségével és Julia leányával, *Rezsőházy Boldizsár* őrnagy a feleségével és Rudolf fiával, *Ládai István* őrnagy a feleségével, Mária-Magdolna leányával és István fiával, *Czeglédy Jenő* százados, *Farkas Gábor* g. főhadnagy az özvegyével és Erzsébet hugával, *Sasady Arthur* alezredes felesége, *Tibor Györgyné*, g. őrnagy felesége Hildegard leányával, *dr. Endrődy Barnáné* és *Zámbery Árpádné*, századosok feleségei, *Eperjessy Istvánné*, g. százados felesége István fiával és Clarissa leányával. *Az ellátást élvező csendőrtisztek, tisztí özvegyek és árvaik közül: Goreczky Vilmos* ny. tábornok, *Vrablik Mátyás* ny. tábornok és felesége, *Sollész Imre* ny. ezredes és felesége, *Stenszky Lajos* ny. ezredes és felesége, *özv. Boronkay Akosné*, tábornok özvegye Mária leányával, *özv. Krausz Antalné* és *özv. Márialaky Imréné*, ezredesek özvegyei, *özv. Szentmihályi Lajosné*, őrnagy özvegye. — *A m. kir. honvédség tényleges tisztí állományából: vitéz Barabás Emil* tábornok, a felesége és Miklós fia, *vitéz Cselhe Józsefné* szkv. őrnagy felesége, *özv. Rónai Gézáné*, állatorvos anyja. *Az ellátást élvező honvédtisztek, ezek özvegyei és árvaik közül: vitéz Somogyi Pál* ny. tábornok és felesége, *Récsey Dezső* ny. tábornok és felesége, *Czitó Sándor* ny. tábornok, *dr. Simonyi Árpád* és *dr. Tabajdi Béla* ny. vezéstartósorvosok, *Ditrői Puskás Lajos* ny. ezredes, *Hunfalvy Andor* ny. ezredes-hadbíró és felesége, *dr. Papp Vilmos* ny. I. oszt. főőrtiszorvos a feleségével és Vilmos fiával, *Graf Ferenc* ny. alezredes, *özv. Kaszás Jánosné*, ezredes özvegye, *özv. Dévényi Jenőné* I. o. főhadbiztos özvegye, *özv. Zsombolyai Krausz Sándorné*, alezredes özvegye és Valéria leánya, *özv. Barais Hugóné*, százados özvegye. *A tényleges csendőrlégénységi állományból: Benkő József* tiszthelyettes és felesége, *Csipán Ferencné*, alhadnagy felesége, *Szamosi Pálné*, tiszthelyettes felesége, *Orosz Mihályné*, szv. tiszthelyettes felesége és Klári leánya. *Az ellátást élvező csendőrlégénységi állományú egyének, ezek özvegyei és árvaik közül:*

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cífrások helyett a magunk levelező-lapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

## Nyugdíjas csendőrtisztet

éjjeliőri szolgálatra keresünk,

Ajánlatok: „RÜHNE” GÉPGYÁR. MOSON.

A legnagyobb csendőrségi szolgálati könyv-, nyomtatvány-, írószer- és felszerelési cikkek raktára

# PALLADIS RT.

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

A csendőrséget érdeklő új cikkek forgalombahozatalát külön körlevelekkel hirdetjük.

Grósz István ny. tiszthelyettes, Bartos Márkusné ny. tiszthelyettes felesége, Szamosi Györgyné, ny. tiszthelyettes felesége és Karolina leánya, öz. Vekerdi Benőné, öz. Hatata Mihályné és öz. Kleisch Gottfriedné, tiszthelyettesek özvegyei, öz. Forgács Ferencné, törzsrőmester özvegye, öz. Szigeti Györgyné, őrmester özvegye és Elemér fia. A m. kir. honvédség ellátást élvező legénységi állományából: vitéz Horgos Dezsőné, ny. tiszthelyettes felesége és Erzsébet leánya. — Nagy Károly műszaki altiszt.

**Beutalások Hévizre.** Belügyminiszter úr a folyó évi IV. gyogyidőszakra a hévízi csendőrségi gyógyházba a következőket utalta be. A tényleges csendőrtiszti állományból: dr. vitéz Damasy Farkas alezredes, vitéz Bátky József alezredes, Szilády Gyula őrnagy Klára leányával, Bajor Kálmán őrnagy, a felesége és Vilma-Mária leánya, Nemesmonostory Jenő százados és felesége, öz. Ringbauer Győzőné, alezredes édesanyja. — Az ellátást élvező csendőrtisztek, tiszti özvegyek és árvaik közül: Rutkay Arnold ny. ezredes és felesége, Kricsfalussy Jenő ny. ezredes és felesége, Polyáni Boldizsár András ny. ezredes és felesége, Nemessányi Lajos ny. ezredes, Attorjai Lőrincz Ignác ny. alezredes a feleségével, dr. Konkoly Iván ny. százados a feleségével és Tibor fia, Rományai lovas Czögler Gusztávné ny. tábornok felesége. — A m. kir. honvédség tényleges tiszti hozzátartozói közül: öz. dr. Viola Ignácné, 2. o. főtörzsorvos édesanyja. A m. kir. honvédség ellátást élvező tisztjei és ezek hozzátartozói közül: Kovács József ny. tábornok és felesége. — A tényleges csendőrlegénységi állományból: Varga Pál alhadnagy, Szorád János tiszthelyettes, vitéz Nyitrai István tiszthelyettes a feleségével, Rátkai Lajos tiszthelyettes, a felesége és Lajos fia, Pálinkás János tiszthelyettes és felesége, nemes Karika Kálmán tiszthelyettes és felesége, Ferencz Sándor tiszthelyettes, Oláh József tiszthelyettes a feleségével és Erzsébet leányával, Kalmár János patkoló-tiszthelyettes, Csergő Imre szv. tiszthelyettes Piroska leányával, vitéz Gál Pál törzsrőmester v., Mérei János törzsrőmester, Farkas László törzsrőmester a feleségével, Tóth István III. törzsrőmester és felesége, vitéz Torda János törzsrőmester és felesége, Agoston József I. törzsrőmester, Puskás Antal törzsrőmester és felesége, Nagy Sándorné III. alhadnagy felesége, Garamvölgyi Ferencné tiszthelyettes felesége, Föder Henrikné és Fábrián Dénesné tiszthelyettesek feleségei, Kovács Istvánné IX. szv. tiszthelyettes felesége, Németh J. nosné IX. és Zsidi Miklósné törzsrőmesterek feleségei, Aboynyi Istvánné, őrmester felesége. — Az ellátást élvező csendőr legénységi állományú egyénck, ezek özvegyei és árvaik közül: Domonkos Mihály ny. tiszthelyettes, Takács Ferenc ny. törzsrőmester a feleségével, vitéz Börcsök Sándor ny. törzsrőmester, Kiss András ny. csendőr, öz. Wolf Mózesné tiszthelyettes özvegye, Lőrinczi Sándorné, Mátyási Jánosné és Farkas Józsefné ny. tiszthelyettesek feleségei, öz. Gonda Ferencné szv. tiszthelyettes özvegye.

A nyíregyházi helyőrségi sportverseny csendőrredményei. A folyó évi nyíregyházi helyőrségi sportversenyen a nyíregyházi gy. tanalosztály állományába tartozó csendőrök a következő eredménnyel vettek részt: A helyőrségi tisztí versenyben, a kisebb puská lövészetben állva: első, fekvő: harmadik, önműködő pisztoly vagy revolver lövészetben negyedik lett Ferenczy Endre százados. A helyőrségi altisztí

versenyszámban, a hadipisztoly lövészetben első és a hadipuska lövészetben ötödik Tamásy István tiszthelyettes. A helyőrségi legénységi versenyben: Hadipuska lövészetben Bucskó Pál próbaesendőr a harmadik, Csordás János próbaesendőr a negyedik és Vastag István próbaesendőr a hetedik lett. Az 5×1000 méteres mezei staféta futóversenyben a gy. tanalosztály a harmadik helyezést érte el. A 4×400 méteres stafétában ugyanez a csapat első lett. Az árokugrásban és távolugrásban az alosztály csapata szintén az első helyet biztosította magának, míg a kézigánátdobásban negyedik helyezést ért el.



Épül az ország első levante-temploma. Alagon épül ez a templom s mint látjuk, tető alatt van, de a tornya még nem áll. Irredenta-templom: a magyar fájdalom temploma és levante-templom: a magyar remény temploma. A gondolat szép és termékenyítő. Követésre és — mivel ez az első kísérlet — támogatásra méltó. A levante-gondolat akadózva megy át a megélhetési gondokkal küzdő magyar nép tudatába, mi csendőrök ezt eléggé tudjuk. Éppen ezért megértünk minden olyan törekvést és gondolatot, amely a levante-ügy fejlesztésére, elmélyítésére alkalmas. A serdülő fiatalság nemzeti irányú nevelésének minden országban megvannak a hasonló keretei, sok pénzt áldoznak rá mindenütt, de nemesak pénz hanem meggyőződést és erkölcsi támogatást is minden tekintetben. Ezért üdvözöljük mi is önművel a levante-templom gondolatát és valóságát. S akik közülünk nem sajnálják a filléreket erre a valóban nemes, nemzeti célra, vásároljanak tárgysorsjáték-jegyeket. Egy sorsjegy ára 1 P. A főnyere-



A „Steyr-Waffenrad“ Puch „Everest“ világhírű **KERÉKPÁROK** csendőrségi használatra kiválóan alkalmasak 10.—, 15.—, 20.— pengős havi részletre. A védjegyzett „Everest“ tura kerékpár már P. 130.—től részletre megrendelhető.

**Szigeti Károly**  
Budapest, V., Visegrádi-utca 11/a. Emelet  
Kérjen díjtalan árjegyzéket.

## fehér+Optika

Budapest, VIII., Múzeum-krt 2. sz.

<p><b>Modern fényképező gépek</b> <b>FOTÓ CIKKEK</b> <b>Prizmás látcsövek</b></p>	<p>Csendőrség tagjai részére</p> <p>6 havi folyószámla hitel</p>
---	--

Nemcsak mossa, hanem ápolja is fehérenműjét



mény 15.000 P, de sok értékes tárgy is nyerhető. Húzás 1937 október 4-én. Csekk számla: „4366, Alagi róm. kath. egyház-község”.

**Sporteredmények.** A salgótarjáni gy. tanalosztály hallgatói az 1937 júniusában Salgótarjánban megtartott helyőrségi versenyen az 5×1000 méteres mezei stafétafutásban 16 perc, 12 másodperccel az első helyezést érték el. A staféta tagjai: *Szvittek József, Török István, Laczkó Ferenc, Miklós Boldizsár* és *Bander Sándor* próbacsendőrök. Az ugyanakkor megtartott távolugró csapatversenyen szintén első helyezést ért el a taralosztály 5.28 m átlagos eredménnyel. A csapat tagjai: *Bertók János, Török István, Laczkó Ferenc, Lovas Pál* és *Sáfár János* próbacsendőrök.

**Megfogta a cigány a szuronyt.** A putnoki örs állományaiba tartozó *Balogh István II.* törzsrőrmester és *Lajkó Mátyás* próbacsendőr alkotta járőr július 1-én 17 órakor Putnok községben, a Lengyel-féle korcsmában veredő cigányok között csinált rendet. *Lakatos János* sajtóvárkonyi cigány Balogh törzsrőrmester szuronyát — nyilván lefegyverzési szándékból — megragadta és két ujját elvágta. Sérülése nem súlyos. A kivizsgálás megindult.

**Végzetes fürdés.** A répcelaki örs állományaiba tartozó *Horváth József VI.* csendőr július 4-én délután fürdés közben a Répce-folyóba fulladt. Holttestét *Skultéty István* répcelaki lakos még aznap kifogta.

**Csendőrségi Közölny 13. szám.** Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározások. A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* Legfelsőbb Elhatározásával *Fonyó László* ezredes a m. kir. csendőrség szabályzat szerkesztő és tanulmányi bizottságának elnökévé és *vitéz Szinte Gábor* ezredes a m. kir. csendőrségi felszerelési és anyagraktár parancsnokává kinevezni méltóztatott. — A *Kormányzó Úr Ó Főméltósága* Legfelsőbb Elhatározásával elrendelni kegyeskedett, hogy *Buday Andor* szegedi V. és *Kertész Jenő* miskolci VII. kerületbeli ezredesek, továbbá *Abafalvy Sándor* budapesti I., *Jablonkay Sándor* miskolci VII., *Takácsy Dezső* szegedi V. és *Bottka Endre* budapesti I. kerületbeli alezredesek állandó nyugállományba helyeztessenek. — Miniszteri rendeletek. *Nemesség elismerése.* *Kiss Zoltán* zászlós ősi székely nemességét és a „*Sepsi-Szent-Györgyi*” előnév használatához való jogát igazolta. Családi neve: „*Kis*”. *Névváltoztatások:* *Bezdr* Péter próbacsendőr családi nevét „*Bérszéki*”-re, *Isoczky András* próbacsendőr „*Isaszegi*”-re, *Rojcsék Emil* próbacsendőr „*Mátraházi*”-ra és *Szemenka Ferenc* törzsrőrmester „*Szemenkei*”-re változtatta belügyminiszteri engedéllyel. — *Szabályrendeletek.* — Minősítvényi táblázatok megújítása. — A csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesbítése. — Nyugdíjelölgek engedélyezése iránti kérelmek előterjesztése. — Az ellátást élvező csendőrlégénység és hozzátartozói részére betegsegélyző-alap létesítése tárgyában adott körrendelet érvényességi időtartamának meghosszabbítása. — *Demeter Gábor* (volt főhadnagy) elvesztett katonai gépjármű vez. igazolványát (kiállítási ideje: 1936 május 18. száma: 2794.) a székesfehérvári II. honv. vegyesdandárparancsnokság érvényesítette. — A m. kir. külügyminiszter két irodasegéd tisztit, két kezelőt és három II. oszt. altisztit állásra pályázatot hirdet.

A csapatlistát tapasztalatai a világháborúban című pályázat folytatólagos kiírása. Az *Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület* 1934 szeptember hónap pályázatot tűzött ki fenti cím alatt. Az 1936. évi november havi 3. számú Kaszinó Lap-ban közöltek szerint a tudományos bizottság a kitűzött pályadíjat *vitéz Deseő Lajos* ny. tábornoknak ítélte oda azzal, hogy a pályamunkát az Országos Tiszti Kaszinó saját kiadásában fogja közreadni. Az O. T. K. elnöksége — a tudományos bizottság javaslata alapján — úgy határozott, hogy a pályázatot folytatni fogja, hogy ne csak gyalogsági, hanem más *fegyvernemekről és szolgálati ágaktól* származó

naplókat is gyűjtsön s ha azokat kiadásra megfelelőnek találja, sorozatos kiadásban közkézre adja. Mivel az elfogadott és kiadásra kerülő napló a gyalogság működését tárgyalja, a mostani pályázatra gyalogságról szóló naplóról pályázni nem lehet. Pályázati feltételek: Célja, hogy a háborúban átélt események és élmények hatása alatt, a csapat-tisztnak a helyszínen közvetlenül naplószerűen feljegyzett benyomásait és tapasztalatait közkincsé tegyék és ezáltal módot nyújtsunk arra, hogy a háború lényegét az alsó vezetés szempontjából azok is megismerhessék, akik a világháborúban már nem vettek részt. A kiandó mű — mely kiterjedhet a mozgósítástól a leszerelésig — alkalmas legyen arra, hogy a háború átélt változatos eseményeit, állandó surlódásait és meglepetéseit, a harc lélektanát, a testi és lelki benyomásokat, az események közvetlen indító okait és azok közvetlen hatását úgy a napló írójának, mint az általa vezényelt köteleknek a szempontjából olyan feldolgozásban tárja az olvasó elé, hogy azokat az olvasó maga elé varázsolva, a napló írójával együtt átélhesse. A mű más segéd-eszközök használata nélkül önállóan is olvasható és élvezhető legyen. A napló terjedelme nincsen megkötve. Minél hosszabb időszakot ölel fel, annál előnyösebb a kifejtett cél érdekében. Felöllelhet azonban bármily rövid időszakot is, ha összefüggő egészet képez és a kitűzött célt megközelíti. A kiandó mű esetleg több naplófeljegyzést fog összegyűjteni. Fontos, hogy a feldolgozott anyag eredetisége igazoltassék az eredeti napló-jegyzetek bemutatásával, mert utólagos összeállítások és kiszínezések a kitűzött cél szempontjából értéktelenek. Vázlatok, ha utólagosan készültek is, kívánatosak. Helyszíni felvételek csatolhatók. Elcsesettek, elhunytak naplóival szintén lehet pályázni, akár feldolgozott állapotban, akár pedig az eredeti napló beküldésével. A hadszíntér, időszak, fegyvernem — gyalogság kivételével — szolgálati beosztás helye mellékes; a napló vonatkozhatik a hadrakelt sereg bármely részére, ha az a háború lényegének megismerése szempontjából értékes adatokat tartalmaz. Harctervekenységénél a legkisebb egységek (pl. járőrök) naplófeljegyzései is értékesek. Egyes személyek, vagy csapatok kipellengérezése a kitűzött cél eléréséhez és a mű értékének emeléséhez szükségtelen. A könyvpiacra vagy folyóiratokban stb. már megjelent naplószerű közlemények figyelembe nem jönnek. *Pályadíj összesen 1200 pengő*, ami vagy egészben egy pályázónak, vagy fentiek értelmében arányosan megosztva nyer kiadást. A pályázat nyílt. A pályadíjat elnyert munkák vagy azok díjazott részletei az O. T. K. tulajdonába mennek át és kiadásukról az egyesület gondoskodik. A háború hosszabb, vagy egész időszakát felölelő naplófeljegyzéseket a pályázat határidejére nem kell teljes terjedelmében feldolgozva beküldeni. Elegendő, ha a pályázó az egész napló tartalmának feltüntetése mellett néhány jellegzetes fejezetet vagy eseményt mutat be teljes feldolgozásban és ahhoz az egész naplót eredetiben csatolja. *A pályázat határideje: 1937 december 31.*

**Gyászír.** *Dr. Egyri Béláné*, szül. *Aradi-Tzutz Emília*, *Egyri László* őrnagy édesanyja, ügyvéd és országgyűlési képviselő özvegye, június 22-én 73. életévében elhunyt. Pécselt helyezették örök nyugalomra.

**Csendőrségi tollforgót árusít**, köt. javít *Várfai (Vlahina) Mihály* ny. szakaltiszt, Budapest, XIV., Újvidékköz 5., földszint 2. (69-es villamossal Amerikai-útnál leszállani). *Dél József* ny. thts. Rákosszentmihály, Matild-u. 11. *Fekete Imre* ny. törzsrőrmester, Új-Hatvan, Toldi-utca 2. Árak és munkadíjak: szép, új disztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5–6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli. — *Papp Ferenc* ny. törzsrőrmester (Hajdúböszörmény, Szilágyi Erzsébet-körút 35.) kappanfarokból különleges gondnal készült tollforgókat 30, 25 és 20 P-ért árusít. Megtekintésre vételkötelezettség nélkül küld tollforgót, az esetleges visszaküldés postai költségét azonban az érdeklődőknek kell viselniük.

## Fogainkat

csak elsőrendű fogásznál csináltassuk meg

műfog, fogtömés P 3.—  
Platinaszínű Kedvező  
vagy arany színű P 6.— fizetési  
22 karátos arany P 18.— feltételek



**RÓNA L.** ÁLL. VIZSG. FOGÁSZ  
Budapest, Baross-u. 38. I. em 2

**Csendőröknek Részletre is**

**Dr. Jámbor, mérnök** **Ciánoz**  
268-270 és 268-279





## Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átészolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros irónnal: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, felhasábosan, trógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmilyen rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megemlézett és választéssal ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatot, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgatóságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő választéssal mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők külé felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jeligéül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűit és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi Lapok” rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj felét fizetik. Legkisebb előfizetési idő: félév. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Böszörményi-út 21. szám.”

Salgótarjáni tanalosztály. Köszönjük a tudósítást, közöljük. Csoportképet azonban csak egészen kiemelkedő eseményekről közlünk.

B. A. ny. czds. Évi 12 P az előfizetés összege. Az érdeklődést köszönjük.

## Új üzletünkben különleges kedvezményt

nyújtunk a csendőrség tagjainak. Bútorok, berendezések, szőnyegek, matrac, szőnyeg, paplan, függöny, ágynemű és fészfémű anyagok. Kész ruhák, kabátok, szövetek óriási választékban. **Előleg nélkül** leghosszabb lejáratú részletfizetésre Budapest, VI., Szondy-u. 25. Vörösmarty-utca sarok.

**Szondy-bolt**

L. S. törm., Szombathely. Előfizetése f. évi szeptember 30-án jár le.

Nagy Ernő, Hódmezővásárhely. Gazdászati tiszti felvétél belátható időn belül nem lesz. Egyebekben a Budapesti Közlöny a napokban hirdeti a másik pályázatot. Az őrsön megtekinthető a Csendőrségi Közlönyben is. A 20 f. bélyeget lapunk javára fordítjuk.

Nagyvárad. 1. A folyó évi 12. számunk 61. lekszikonválasza megmondja. 2. Amint leírja, elvileg nincs akadály, de majd a kivizsgálás állapítja meg, hogy csakugyan megnyugtató biztosítékról van-e szó. 3. A Szolg. Szab. I. Rész néha forgatni kell. Ha csak néhányszor teszi, tisztában van azzal, amit kérdezett. Általában mindenkinek nyomtatékosan ajánlhatjuk, hogy a Szolg. Szab. I. Rész éppen olyan bibliája legyen, mint a Szat. Egyébként levele utolsó mondatában négy kérdéssel ír, viszont csak három kérdést küldött, meg is számozták őket. Nem nagy dolog, de mégis: a maga ügyében már csak elvárható a pontosság mindenkitől. A keresztnevet pedig miért írja kis kezdőbetűvel? Talán a színházvilág sajtójából kapott erre „ihletet”? Maradjon csak Bélának, több az, mint a —béla.

Nem! Nem! Soha! Eltalálta: nem. Az 558. pont elfogottakról szól. Ha már meg kell valakit akármiért bilineselni, azt előbb el is kell fogni. Egyik képét viszont láthatta lapunkban, ügyes.

33333. Kerti képünk rengeteg van. Egyet-egyét közlünk évenként, de nem tömhetjük meg velük a lapot. Új témákat kérünk. A helyszíni felvétel csak tanulságos nyomozásban volna közölhető, különben nem mutat és nem mond semmit egy kibontott ajtó.

Szebb jövőt! 1. Néhány száz nyomozás vár a sorára, de ez nem jelent számtani sorrendet, mert ha ma a tegnapinál jobb érkezik, természetesen a jobbikat közöljük előbb. De valami módját azért kitaláljuk, hogy szorgalmas és lelkes munkatársak túlsokáig ne várjanak. 2. A régi fényképpályázatok anyagát már eléggé átrostáituk, nem igen akad közölnivaló. 3. Azt írja, hogy vannak jó nyomozásai és felvételei, de amíg az eddig beküldöttéket nem közöljük, nem akar zavarni bennünket újakkal. Zavarjon csak bátran és minél többször. Lehet, hogy olyan kéziratot és olyan képet küld be, ami sok másnál jobb s akkor nyomban közöljük. Ez szabadverseny, nincs folyószámok.

Ellentétek 1937. 1. Az őrsirnok nem cégvezető és nem könyvelő, hanem éppen olyan tagja az őrsnek, mint a többi csendőr. Természetes, hogy ha az őrsparancsnok, a helyettes és a többi rangidős nincs otthon és intézkedni kell, akkor a rangidős őrsirnok intézkedik. Mondja meg fiatalabb bajtársainak, hogy ők is lehetnek még törődött emberek, akikre ráfér majd egy kis pihenősebb, tehát például az őrsirnok beosztás és mit szólnak hozzá, ha az akkori fiatalok majd őket nézik könyvelőnek? Egyebekben, ha ilyesmiről szó esett egyáltalán, nyomban fel kellett volna lépnie és jelentést tenni az őrsparancsnokának, mert a rendfokozat és az idősebb rang nem futballabda, amivel mindenki kedve szerint rugdaloz-

## A két



elválaszthatatlan!

hat. 2. Nézze meg az előléptetésre vonatkozó rendelkezések II. pontját. 3. Az a kelt számít, amit az őrsparancsnok adott a fogalmazványának. 4. Hát másnak leesett volna talán az aranygyűrűje, ha azt az egyetlen ügyiratot 19-én este beküldte volna? Muszáj volt ezzel okvetlenül másnap reggelig várni, míg az őrsírnok bejön a laktanyába? Furcsa világ lehet önöknek, ha ilyesmi is gondot és fejtörést okoz. Elég baj, ha az előjáróknak azt a gondoskodását, hogy nehezebb őrsőkön irnokkal segítenek az őrsparancsnokon — és az őrs többi tagján is — ennyire irodistásan fogják fel. Még jó, hogy a leveleiket is nem önnel íratják a többiek, esetleg a próba-csendőr is. Egyébként természetes, hogy iktatás előtti kelte ügyiratnak nem lehet. De ezen aztán igazán nem nagy művészet segíteni. Természetesen az ügyirat alkalmazkodjék az iktatóhoz. 5. A postakönyvvvel egyeznie kell. 6. Csak akkor, amikor elintézte a járórt. 7. Az irodaátalányt az őrsparancsnok kapja, neki is kell azzal gazdálkodnia. Azt nem teheti meg, hogy odaadja az őrsírnoknak: gazdálkodjék vele, ahogyan tud. Az őrsírnok alá van rendelve az őrsparancsnoknak, a helyettesnek, esetleg még más idősebbeknek, neki igen bajos ellentmondania, ha valakinek az irodával kapcsolatos igényei, kívánásai vannak, ezt viszont az őrsparancsnok könnyen megteheti, ő a parancsnok. Különben is furcsa parancsnoki félfogás, hogy az irnok hadd fizessen rá az átalányra. Egyedüli helyes megoldás az, hogy az átalányt kezelje az őrsparancsnok. Ezt a kihallgatáson egész bátran kérje. 8. Küldje csak a pályázatát. Levélben választ nem adunk senkinek, levelezőlapját megsemmisítettük.

55.454. A „Harangszó“ református hitbuzgalmi hetilap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Győr, II. Petőfi-tér 2. Előfizetési ára egy évre 4 p. 80 fillér.

P. S. eső, Vasas. A kúrtjeletet jó lenne, de homályos a kép. A másik pedig jó példája, hogy mire kell ügyelni felvételnél. Az egyik esendőr ingujjban, a másik tollas kalapban, a harmadik pedig kigombolt zubbonyban, mindhárom a lőtérén, amint a találatokat keresik. Vagy ingujj — ami ugyebár lőtérén mégsem lehet —, vagy tollas kalap. A kettőt, sőt harmadik változatot is egy képen összeegyeztetni nem lehet.

M. L. eső, Kenderes. Ilyen vékonyka-hitvány szalonnasütő tüzet még nem láttunk. A felvétel csak akkor jó, ha teljes illuzióját adja annak, amit mutat. A másik kettő jobb felvétel, de a közlés mértékét azok sem ütik meg.

A. I. eső, Kiskunhalas. „Ki tudja?“ apró fejtörő kérdéseinkre nem várunk választ, de örömmel látjuk a bizonyítékát annak, hogy ezt is megnézegetik. Különben: majdnem eltálatla. Nem olyan könnyű!

D. L. eső, Ukk. Ezek most nem ütik meg a mértéket.

Patkolómester. Önt a patkolómesteri tanfolyam elvégzése nem a tiszthelyettesi, hanem a patkoló tiszthelyettesi rendfokozat elérésére képesíti. Ez azt jelenti, hogy tiszthelyettes és patkoló tiszthelyettes nem azonos rendfokozat. Téved tehát, mikor egyenlőnek tartja magát az őrsparancsnokképző iskolát végzettekkel. Mi nem becsüljük le az ön beosztását, de az ön-értékelésben szeretjük a tárgyilagosságot és igazságot. Ha az egyenlőséget keresi és a koronás gombot, meg a kalapon az ezüst zsinórt viselni akarja, ehhez vállalnia kellett volna a kockázatot az őrsön, hogy az őrsparancsnokképző iskolába egyáltalában bejuthat-e, azt elvégezt-e és vállalnia kellene továbbra is a kockázatot, terhet az őrsön a közbiztonsági szolgálat annyi sok nehéz feladatában egészen a fegyverhasználatig. Szó sincs tehát róla, hogy ön az őrsparancsnokképzőt végzettekkel „hasonló állású“ lenne ebben az értelemben. De hogy az! Derék és hasznos tagja a testületünknek, de amazoktól messze van. Ez az igazság és ezért az igazságért ne mészatlankodjék, hanem tanuljon megkülönböztetést tenni a szolgálat különbözően terhes ágazatai között. De ne csak lefelé a maga előnyére, hanem felfelé is, a mások előnyére.

Előjáróimban a bizalom. Önök is úgy vannak, mint aki átúszta a Dunát, de a parttól három méterre elveszti a türelmét és erejét. Ha évekig nyugodtan vártak, most ne számolgassák a napokat ennyire izgatottan. Igaz, a bútoroknak nem jó a padlás, de hát ez nagyon jó tanulság egész ház-

életükre: semmit sem szabad fej nélkül csinálni. A levelében írt három hónap nem azt jelenti, hogy pontosan három hónap múlva hozza a posta az engedélyt, elvégre nincs az az ember, aki a fogyatékot napra ki tudja számítani, ezt körülbelüli időnek kell tekinteni. Higgyék el, sokan szívesen vállalnák a várakozásnak ezt az utolsó, nem hosszú állomását. Hogy mikorra várhatja az engedélyt, azt mi nem mondhatjuk meg, mert a kerületi parancsnokság irattárát nem ismerjük és nem is kutathatunk abban. Mondja csak meg a menyasszonyának, hogy most már az utolsó időben ne rontsa el a dolgát türelmetlenséggel. Amit az orvosi bizonyítványról ír, az igaz, de hát azért már kiki maga feleljen, ha mégis. Igaz-e?

V. A. eső, Felsőgalla. A téma jó, a kép rossz. Érdemes megismételni s ha sikerül, szívesen közöljük. Éles, világos képet kérünk.

Rába 555. A honvédelmi miniszter úrtól kell kérni, hogy korábban bevonulhasson. Menjen be az érdekelte Győrbe az alispáni hivatalhoz, vagy akár a szolgabírószághoz, ott majd eligazítják a részletek tekintetében. Csakhogy azt hisszük, erre az évre már elkésztett vele.

S. S. eső, Óesény. A dunai kép jó, de éppen most kaptunk egy még jobbat. Ismétéljük: ez jó, éles, szép képe. A másik a már megszokott kerti jelenet, csak hogy az aláírás nem nagyon talál. Inkább azt látjuk a képen, hogy regényt olvas békességben, semmint a harcászati szabállyal „birkózik“. Látott és csinált már ön ilyen birkózást? Na, ha igen, akkor máskor jobban ügyel a képek aláírására.

G. eső, Moesolád. Nem filmet, hanem képet kérünk. Különben jó étvágyat a csakugyan dús csirke-kacsaudvarhoz, de ilyet már közöltünk.

Hullám. A vonatkozó rendelet 24. § 2. bekezdése keretében lehet.

Kastély. Mi fenntartjuk, amit erről írtunk. Hogy az ügyész nem emelt vádat, annak valószínű oka az, hogy a felíratban a csendőr szó nem szerepel, a felírat tehát az ügyet nem ismerők által úgy magyarázható, hogy verekedésről, stb. lehetett szó. Most már a közigazgatási eljárás is bajos lesz. Mindegy: önök megtették kötelességüket.

Kőröstarcsa. Nincs minden évfolyamból fölösleg. Ami volt elküldöttük.

F. V. R. 1. Most történt ilyen eset egy másik kerületnél, egész véletlenül hallofuk. Érdekes, hogy önök is tudnak róla, mert tudniuk kell, olyan pontosan ráillik a kérdés. De akkor azt is tudják, hogy az érdekelt már nem jár szabadon. S ha pedig így van, semmi célja nekünk itt elméletileg magyarázgatni és jósolgatni, ez folyamatban levő konkrét ügy, amit majd az előjárók-intézők el nélkülünk is. 2. Megmondja a levélben hivatkozott pont, hogy csak a laktanyában lakó nők. Ki vitatja ennek ellenkezőjét? Az nem tud, vagy nem akar olvasni.

Gérec. 1. Nem, mert holnap már bevonulhat. Éppen ezért nevezik ideiglenes vezénylésnek. 2. Ugyanaz, mint az előbbi kérdés.

Gergály János ny. esendőr, Villány. Még a háború előtt nyugállományba került, később aztán 15 évig községi éjjeli őr volt. Ez a szolgálat hosszú, de nem írta meg pontosabban, milyen megállapodása volt a községgel stb. Látjuk leveléből, hogy szüksége van ilyenféle támogatásra, ezért kivételesen megnéztük a belügyminisztériumban az iratait. Azokban nincs szó nyugdíjról, vagy kegydíjről, a belügyminiszter ilyen kérését nem utasította el. Éppen ezért megteheti, hogy felterjeszti a kérvényét s ha a belügyminiszter elutasítaná, akkor kérdezze meg tőlünk a további tennivalókat. A 20 f. bélyeget lapunk javára fordítjuk. Kérjük villányi őrsbeli bajtársainkat, továbbítsák ezt az üzenetet alkalmasan az érdekelthez.

Mészáros eső, Jánoshalma. Cs. elég ügyetlen volt, ha nem kért nyugtát s ha kért, nem tette el, vagy más ilyen óva-

**ELŐLEGNÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE**  
**SEZLONOK TAKARÓVAL** . . . . . P 65-161  
**EBÉDLŐSZÖNYEGEK** . . . . . P 28-161  
 Fotelagyak, paplanok, vasbútorok, futószőnyegek, fehéreművésznak, ruhaszövetek. „Baross“ Szőnyeg- és Kárpitosüzlet  
**Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.**  
 A m. ktr. csendőrség tagjainak árengedmény!

Világhírű Styria, Wonder, Automoto, Darling, Diadal, Vénus kerékpárok és alkatrészek, Órák, ékszerek, ezüstárak megbízható minőségben. Versenykepes árban. Kedvező feltételek mellett.  
**DIADAL** Kerékpár  
**Varrógép**  
**SVÁJCI ÓRAHÁZ**  
 Budapest, VII., Thököly-út 26.  
 (Múrányi-utca sarok) T. 14-04-38.  
 Ezerképes árjegyzék ingyen

tosságról feledkezett meg a vásár megkötésénél. Kérdés, hogy a jegyzék elegendő-e a bizonyításra. Most már egyiknek éppen úgy lehet hinni, mint a másiknak, különben is tiszta magánjogi vita, semmi köze a büntetőjoghoz.

**Útkaparó talicskaja.** 1. 1931. évi Cs. K. 71. oldal, de megmagyarázza világosan az 1933. évi zsebkönyv is: csak A-mintájú igazolványt kérhet, mert a B-mintájúhoz a négy középiskola szükséges. 2. Kérdés, mit tudott a talicska hovatartozóságáról az, aki elvitte. Amint leírja az ügyet, talált dolog jogtalan elsajátításának látjuk.

#### KÉZIRATOK.

**N. M. esendőr, Káloz.** Nem közölhető. Igen érdekes eset, de nem akarjuk az első szakértő hajmeresztő tudatlanságát pellengérré állítani.

1885., **K. A. törm., Jászkisér., T. I. N.** Közölni fogjuk.

**Ibolya.** „Testisértés nyomozása” című munkája jó, közölni fogjuk, a „Lopások nyomozása” című kéziratában a kiderítés nem korszerű nyomozómunka, hanem a tolvajokkal való véletlen találkozás eredménye. Nem közöljük.

**Fellegvár.** Jó, közölni fogjuk.

**Anonymus.** Az eset érdekes, de tanulságos nyomozásnak nem alkalmas, nem közöljük.

**V. M. thts. Pácín.** Egyszerű, sablonos eset. Nem közöljük.

**Daurazzo, 99999, T. L. törm. v. Ötveny, Karácsony, H. I. thts. Deveser, P. J. thts. Budapest, B. J. thts. Enes, P. L. thts. Szeged, B. I. ny. thts. Budapest.** Kivonatossan közölni fogjuk.

**Sz. J. törm. v. Balatonfüred.** Jobban ki kell dolgozni. A nyomozás lefolyását egyáltalán nem írta meg. Így nem közölhető.

**F. M. thts. Hatvan.** „Varga Miklós gyilkossági ügyének nyomozása” című kéziratához pótlólag küldjön be jó, világos, egyszerű helyszínrajzot, mert anélkül a helyszín csupán a benyomult leírás alapján nem érthető.

**D. Gy. ny. alhdgy. Sátoralfajúhely.** „Rablás felderítése szakszerű alibiigazolással” c. igen jó nyomozását egyik legközelebbi számunkban közöljük. A 20 f. bélyeget lapunk javára bevételteztük.

**Remény.** Mindkettőt közölni fogjuk.

**Fiatal esendőr.** A nyomozás nem rossz, de a leírás hiányos. Minden lépést meg kell indokolni, nem elég a kész eredményt hozni. Nem közöljük.

**Ipolyság, K. K. thts. Szeged, Bibianna, N. B. eső. Csorvás, Sz. M. thts. Hegyeshalom, A. M. ny. thts. Nagybaracska.** Közölni fogjuk.

**V. Gy. ny. alhdgy. Törökszentmiklós.** Nem jó, mert hiányos a megírása.

**Kegyelet.** Az az „Ön” már a beszédben sem tetszett nekünk, hát még versben! Egyébként is valami szokatlan-íze lenne a közlésnek.

**Sz. M. L. thts. Kövágóórs.** A közlésre számíthat, de időbe telik, mert el vagyunk halmozva kéziratokkal.

**P. A. ny. thts. Szeged.** Meg kell várni a sorát.

**H. I., Szolnok.** Kéziratára a választ a szerkesztői üzenetekben még 1936 november 1-én megadtuk.

**P. K. törm. Törtel.** Jó a nyomozás, csak a megírás hiányos. Minden mozzanatot lépésről-lépésre, időrendben kell leírni. Nem elég a következtetések eredményét közölni, hanem pontosan fel kell sorolni azokat az adatokat is, amelyeken a következtetések felépültek. Mindent indokolni kell, amit a nyomozó esendőr a nyomozás során tett. Félhasábon, csak egyik oldalon és ne túlsűrűn gépelve írja az új kéziratot és küldje el hozzánk újra.

**V. J. törm., Mezőtúr.** Kivonatossan közölni fogjuk.

**Szemlevészhir.** Eltettük, kerülgettük. Kevesebb, de találó szó és sokkal több esemény, mozgás, mozzanat az, ami az efelét tárcává teszi. Ebben itt nagy hiba van. Maga az ébredés majdnem fele a kéziratnak. Igaz, a szépírás nem számtan és nem szakácskönyv, de ilyen túlhíg feleresztéseket mégsem enged meg. Bármilyen jóízűek is a szavak és mondatok, esemény nélkül nem hatnak. Néhol aztán meg kell állni, pihentetni az olvasó szemét, ez itt túlgyorsan pereg, legalábbis a mondatok túlszűföldnek. A csattanó elnagyolt. Kísérletnek jó, de ismétljük, a szépírást sem szabad ennyire túlkönnnyedni venni. Nem olyan egyszerű valami az, verejtékezni kell egy kicsit érte. Megírni, kéthónapra eltenni, akkor elővenni, simítgatni, eldobni, újra megírni és így tovább, amíg egyszer csak kezd kifermődni belőle valami. Végeredményben egy tárcá semmivel sem lehet pongyolább a kivizsgáló jelentésnél, csupán szempontokban, módszerekben van különbség az egyformán szükséges és kötelező gondosságban, „jól-csináltságban”. Semmiféle írásművet sem szabad csak úgy „odavetni”, semmit sem szabad elnagyolni. Mi néha egy jelentéktelen szerkesztői üzenet-mondaton is el-el-tűnődünk: hogyan lesz jobb, a szépírás pedig még valami kell, amit nevezünk talán nagyizálás nélkül is áhítatnak. Összintén megmondjuk: meghökkentett bennünket a szószerinti közlés kívánásában élénkpirosító hatalmas önbizalom, voltaképpen ennek szólt egy kicsit a hallgatás. Megsértődni azonban nem szabad, mert ha igen, akkor máris tessék lemondani minden fejlődési reményről. Kritika nélkül elszalad velünk a ló a semmibe. Ha most már ezek után megmarad az írói hajlandóság és kedv, örömmel várjuk a továbbiakat. Még valamit: ha nem tudnók, hogy a szerző képességei más téren sokkal többet mutatnak, nem foglalkoztunk volna ennyit és ilyen szigorúan ezzel a kis írással.

**Zágon.** Csak sorrendben, Várnia kell.

**A esendőr igazmondásának fontossága.** A téma nem új, de mivel örök, mindig lehet róla írni. Sőt, talán újat is mondani. De csak a kifejezett, megtörtént példák minél sűrűbb felsorolásával. *In concreto:* miben mit hazudott, ferdített, sínített stb. a esendőr és mi lett ennek a következménye. Részint a belső szolgálatban rá nézve, részint a közbiztonsági szolgálatban az ügyekre nézve. És a esendőrség össztekinélyére nézve. A cikkben van utalás néhány gyakorlati esetre, de az is belevész az elméleti fejtegetésbe, illetve: elméleti beállítást kapott még a néhány példa is. Ezért az a benyomása az olvasónak, hogy a cikk túlságosan hosszasan kerülgeti magát a témát, elkalandozik tőle egészen más mondanivalókra — pl. milyen legyen a jól szerkesztett feljelentés —, aztán megint visszatér hozzá, t. i. a tulajdonképpeni témához, majd megint elkanyarodik másfelé és vissza, mindezt annyi oldalon át, hogy végül nincs az olvasónak egységes, világos képe abban a tekintetben: mi mindenért is fontos tehát, hogy a esendőr igazat mondjon? Az olvasó alatt itt természetesen mindig a esendőrlégénységet kell érteni. Ennek az olvasónak egyszerűbb, rövidebb, határozottabban megkövetelt és egységben tartott írás kell, különben nem érti és nem hasznosítja a cikkeket. Ha megéri az időből, tessék átdolgozni, de okvetlenül és sokkal rövidebben. A téma ugyanis roppant egyszerű és világos: hazudni nem szabad, hazudni nem célszerű, hazudni nem szép, hazudni végeredményében az egyénnek sem hasznos, mert a sántakutyát is egyszer csak utóléri. Ennyi az egész. Ha most elretentő, bántó, tanító példák felsorolhatók, az jó. A másik cikkről legközelebb.

**Marosujvár, 1908.** Zamatos, sőt: túlzamatos. Ügyelni kell, mert nemcsak a gazdasszonyok érzékenyek, hanem érzékenyek az érdekek is, amelyek egy-egy hasonló kérdés ilyen vagy olyan tónusú tárgyalásához fűződnek. Tegyen hangfogót, gyomlálja meg a mondatait és szavait — melyek néhol egészen furcsa túlzásba mennek —, akkor biztosan fog közölhető is írni, mert tud. Meglepően jól ír le embereket, csak most már kevésbé kényes témát kell keresni. Annyi szolgálat után ebben aligha lesz hiány.

Fényképezéshez

**KODAK FILM**

mindig a legjobb  
és legmegbízhatóbb!

Dr. Cs. K. Aktuális versek ritkán versek. Rigmusokat pedig nem közlünk.

**Dorozsma.** Kivonatossan közöljük.

**Németújvár.** Nem azt írja, amit a cím ígér. Nem elég érdekes. Egyébként ez Trianonnak olyan része, amiről — mint észrevehetette — senki nem ír és nem beszél, de amire persze éppen úgy gondolt mindenki, mint a többire. Nem közölhetők.

**Borvíz, 1905.** Írjon, mert van hozzá képzelete, érzéke, szókincse. Egyet nyomdába adtunk a három közül, a másik kétőt még csak kezletnek tekintjük.

## Az alkohol.

(Pályázat.)

Az emberiség egyik átka az alkohol. Ezt mindenki tudja s nagyjában azzal is tisztában lehet mindenki, hogy főbb vonásokban mi minden erkölcsi és egyéb emberi javakat dönt romlásba az ital. Sokan rabjai az itálnak és sokan szeretnének megszabadulni ettől a rabságtól, de gyenge az ellenálló erő.

Szeretnénk most felsorakoztatni az egyéni példákat, hogyan lehet mégis felülkerekedni és főleg azt akarjuk egyéni írások tükrében bemutatni, hogy az alkoholoról leszokás menyire átalakítja az embert: 1. testben, 2. lélekben, 3. erkölcsiekben, 4. anyagiakban.

Azok a pályázók, akik azelőtt az ital rabjai voltak, írják meg, hogyan, milyen indítókók hatása alatt és hogyan szakítottak ezzel a romboló szokással és testben, lélekben, erkölcsiekben, anyagiakban milyen eredményét, hatását érzik a józanná változott életmódnak. *A neveket nem fogjuk kiírni, a jutalmat is közvetlenül fogjuk kiadni úgy, hogy senki nem tud róla.* Pályázatot csak a csendőr legénység köréből fogadunk el. *Határidő: szeptember 1. Az eredményt közvetlenül a nyertessel közöljük, az érdekes pályázatokat pedig név nélkül, kellő átalakítással közölni fogjuk. Ha a pályázó ezt sem akarja, tüntesse fel a pályázatán.*

## Ki a legfontosabb?

pályázatunkra — a f. évi 11. számunkban hirdettük — a legjobb pályamunkát **K. Nagy János** alsó-dabasi őrsbeli csendőr küldte be, a jutalom az övé. Dicséretes, szép munkát végzett **Koczó József** mezőkövesdi őrsbeli törzsőrmester is. Van ezeken kívül még két pályázat a beküldött pályamunkák között, amelyek dicséretet érdemelnének, sőt az elsőre is joggal pályázhattak volna, de szóról-szóra egyeznek. Ilyen azonos munkákat a pályázatokból kizárunk.



## Cigányesetek.

(Pályázat eredménye.)



(Zákány), **Palotás** tőr. (Pécs), **Szekely Sándor** őrm. (Alsó-dabas), **Vincze György** tőr. (Páka), **Virág József** tőr. (Tarnalelesz).

A pályázatot a folyó évi 11. számunkban hirdettük. A legérdekesebb, legjellemzőbb és legalaposabban feldolgozott anyagot **Kiss Miklós** debreceni nyomozó alosztálybeli tiszt-helyettes, küldötte be, akinek cigányvontakozású írását eddig is szívesen közöltük lapunkban. Közölni fogjuk a most beküldött, pályázatnyertes munkáját is. *Megdicsérjük még a következők pályázatait: Bence Sándor* ny. tthts. (Pest-újhely), *Dömötör Lajos* cső. (Ukk), *Horváth Vince* I. tőr. v. (Zákány), *Köbor János* őrm. (Kötelek), *Lakatos István* tőr.

## Ki volt legkevesebb szabadságon?

cím alatt a folyó évi 10. számunkban hirdetett pályázatra százával jelentkeztek olvasóink. A jutalmat kétségtelenül **Berkó József** pinehelyi őrsbeli csendőrnek kell odaítélnünk,



mert ő a pályázatban megszabott idő alatt, kereken hét év óta egyáltalában nem volt szabadságon. Most újból hangúlyozzuk, hogy ennek a pályázatnak a kiírásával nem akartunk senkit a szabadság ellen hangolni, mert pihenőre szüksége van az embernek. De valami kis erkölcsi jutalmat mégis megérdemelnek azok, akik az utóbbi évek nehéz létszám- és szolgálati viszonyai között ebben is különös önfeláldozást mutatnak szemben azokkal, akik nem törődve a munkával, a többi bajtársak megterheltségével, minden módot és ürügyet megragadnak, hogy szabadságra jussanak. Mert vannak ilyenek is. Ezért illeti joggal az elismerés viszont azokat, akiket alább felsorolunk. A név után írt számok azt jelentik, hogy 1932 június 1. óta ki hány napi szabadságon volt.

**Bakk József** tőr. (Tarpa) 12, **Barna Márton** cső. (Püspök-lele) 34, **Bérczes Béla** cső. (Vámosmikola) 21, **Csóka János** tthts. (Zalaegerszeg) 20, **Farkas István** I. cső. (Mezőcsát) 33, **vitéz Káposzta András** tőr. (Csemő) 26, **Kenyeres József** tőr. (Solymár) 20, **Kolozsi István** cső. (Nagybátony) 35, **Kóródi Miklós** cső. (Tapolca) 10, **Kurucz Ferenc** tőr. (Gyula) 25, **Madarász Péter** cső. (Tura) 16, **Nagy Mihály** III. tthts. (Kiskunhalas) 12, **Pete László** cső. (Biharugra) 28, **Pozsonyi Gábor** tthts. (Székesfehérvár) 22, **Pozsonyi József** alldgy. (Dombóvár) 25, **Szerencse Péter** tthts. (Veszprém) 39, **Tóth József** V. őrm. (Alsószolea) 25, **Urban Miklós** tthts. (Somogyzsb) 27, **Varga András** cső. (Tiszaluc) 12, **Vas János** cső. (Mosonszolnok) 5, **Vidra József** tőr. (Nagymaros) 37.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

**MOHÁCSY LAJOS** százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V. Honvéd-utca 10. — Felelős: Györy Aladár igazgató.

## Országos Ruházati Intézet Rt.

Budapest, V., Eötvös-tér 1. Telefon: 1-848-32, 1-404-10.

Mint a honvéd jóléti alaphoz tartozó vállalat, szállít 12 havi gh. levonás mellett: egyenruhát, polgári ruhát, fehérneműt és minden felszerelést. ● **Vidéki megbízottak!**

# ÍRÓGÉP

új és újjáépített hordozható és nagy irodai írógépek

## HUNGÁRIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben, messzemenő jótállással

**FORBÁTH és RÉVÉSZ**

Budapest, V., Bálvány-u. 26. — Tel.: 1-102-19

A m. kir. csendőrség tagjainak árendomény és kedvező fizetési feltételek

Különleges Hízetési kedvezmény a m. kir. csendőrség tagjai részére.

Egyes bútorok és teljes berendezések. Szőnyegfürrás. Ebédlő- és futószőnyegek, sezlonok, paplanok stb. Agynemű és fehérnemű vásznak. Női és férfi divatszövetek.

12, 18, 24 havi előlegnélküli részletfizetésre

**LAKÁSBERENDEZŐ-nél** Budapest, VI. Liszt Ferenc-tér 5. sz. Telefon: 1-271-77.

Minta-árjegyzéket és modell-árjegyzéket küldünk huzat mintákkal.